

* શ્રી *

કીર્તન-ચંદ્રિકા.

સંયોજક
પણિત દયારામ રત્નસિંહ શર્મા,

સોફ્ટ કાનલ મધાનલ કતાનવાસ.

卐

卐

સંપત્ત ૧૯૯૭

શાકે ૧૮૬૩

સને ૧૯૪૧

કીમત પ્રેમથી વાંચો.

ભગવતી પ્રી. પ્રેસ, દાણાબંદર મુંબઈ નં. ૬. ટે. નં. ૩૧૮૨૨.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઇટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૨૨૮૮૦ કિંમત

ગ્રંથનામ શ્રીમદ્-મૌલિય

વર્ગિક ૨ : ૧

* શ્રી *

કીર્તન-ચંદ્રિકા.

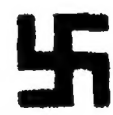
સંયોજક :-

પંડિત દયારામ રત્નસિંહ શર્મા,

કચ્છ-રૌહા.

પ્રકાશક :-

શેઠ કાનજી ભવાનજી કંતાનવારા.

સંવત ૧૯૯૭

શાકે ૧૮૬૩

સને ૧૯૪૧

કીંમત પ્રેમથી વાંચો.

સંયોજકની રજા સિવાય છાપણું કે
છ પા વણું નહિ.

ગુજરાતી કોપીરિંગ-સંગ્રહ
અમદાવાદ
૧૯૨૨

અમારા માનવંતા ગ્રાહકોને મુચના આપવામાં આવે છે કે
અમારે ત્યાં ફ્રેન્ચી લગ્નના કાર્ડ કંકોત્રીઓ તથા હીંદી, ગુજરાતી,
મરાઠી, સંસ્કૃત, વગેરે પુસ્તકો છાપી આપવાનું કામ ઘણીજ સસ્તી
કીંમતે કરી આપવામાં આવે છે માટે એક વખત પધારી ખાત્રી કરો
એટલે તમારા છાપવાના કામમાં તમો હંમેશના અમારા કાયમી
ગ્રાહક બનશો એવી આશા છે.

 ભગવતી પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ,

દાણાબંદર ભરૂચ સ્ટ્રીટ, મુંબઈ નં. ૯.

૩૧૮૨૨

આ પુસ્તક જોશી વેલણ મુદ્રણ ભગવતી પ્રી. પ્રેસના મેનેજરે
દાણાબંદર ભરૂચ સ્ટ્રીટમાં છાપ્યું અને શેઠ કાનણ ભવાનણ કંતાન
વારાએ ગરીબદાસ સ્વીટ વડગાદી, પોતાના માળામાંથી પ્રગટ કર્યું.

શ્રી વરુણદેવ પ્રસન્નઃ

.....પ્રભુ પ્રાર્થના.....

હે પ્રભુ ? તમે એક છો, અખંડ છો, અનંત છો ,
વ્યાપક છો, નિર્વિકાર છો, સર્વાધાર છો, સકળ વિશ્વના
નિધિ છો, તમે દયાના સાગર છો:, અને તમે અધમ
ઉદ્ધારણુ છો. તમારો મહિમા અગાધ છે, તમારું દહાપણુ
અપાર છે, તમે રાજાઓના રાજા તથા દેવોના પણ દેવ
છો, અને તમારી અકળ ગતિનો પાર કોઈ પામી શકતું
નથી હે મહામંગળકારી અખંડ સચ્ચિદાનંદ હે પરમ
કૃપાળુ પવિત્ર પિતા મહાન ઇશ્વર ? આપના એવા ગુણે
અને મોટાઈમાં અમારું મન લય કરવા માટે તથા આપની
સત્ય સેવા કરવાને ખાતર શુદ્ધ અતઃકરણના પ્રેમ-
પૂર્વક હજારો હજારો વાર આપને અમે દંડવત પ્રણામ
કરીએ છીએ.

➤❧ અર્પણ પત્રિકા ❧➤

॥ શ્રી હારિઃ ॥

સૃષ્ટિના કરતા મહા પ્રભુ પરમાત્મા સ્વરૂપ અખંડ
અવિનાશી, ભક્તોના ભીડ ભંજન, અધમે ઓધારણ,
પતિતપાવન, વ્યાપકવિભુ, સ્વયં પ્રકાશક, અનેક સ્વરૂપ
ધારણ કરનારનારા વેદ જેને જાણવા માટે વંદન કરી
રહ્યું છે. અંતરજામી ત્રીવિધ તાપ હરનારા શ્રી મહાપ્રભુ!!!

—: શ્લોક :-

કાયેન વાચા મનસેન્દ્રિયૈવા બુધ્યાત્મના વા
પ્રકતેઃ સ્વભાવાત ।
કરોમિ યદ્વત્સકલં પરસ્મૈ, નારાયણા યે તિ
સમર્પયામિ ॥

અર્થ:—કાયાથી, વાણીથી, મનથી, ઇન્દ્રિયોથી,
બુદ્ધિથી, આત્માથી કિંવા પ્રકૃતિના સ્વભાવથી હું જે
કંઈ કર, તે આપ નારાયણના ચરણ કમલમાં સમર્પણ કરું છું.

સંતોનો ચરણોનો સેવક.

પંડિત શ્રી દયારામ રત્નસિંહ શર્મા.

.....ભૂ...મિ...કા.....

મનુષ્ય અવતાર ધારણ કરીને ચાર કાર્ય કરવાના છે, પ્રથમ કાર્ય આપણો ધર્મ શું ? બીજો કાર્ય અર્થ શાસ્ત્રનો અભ્યાસ કરીને આપણી શું ઇચ્છા છે તે પૂર્ણ કેમ થાય તેના વિષે વિચાર, ત્રીજો કાર્ય સંકલ્પ વિકલ્પ વિષે વિચાર ચોથો કાર્ય જીવાત્મા સ્વસ્વરૂપને પ્રાપ્ત થાય તેના વિષે પ્રબલ પુરૂષાર્થ વેદાંત શાસ્ત્રનો સદ્ગુરુદ્વારા બોધ સંપાદન કરી આત્મસાક્ષાત્કરણ. અર્થ શાસ્ત્રનો અભ્યાસ કરી દ્રવ્ય સંપાદન કરવું અને વ્યવહારની સિધ્ધિઓમાં ફતેહ મેળવી લેવા ! પરંતુ જગતના અધિભૌતિક પદાર્થો માટે આખી જીંદગી શ્રમ કરી સંપાદન કરવામાં આવે છે પરંતુ આખરની વેળાએ પ્રિય પદાર્થોને મુકીને જીવાત્મા જાય છે, તેમાં જીવને ગણ્યાં જન્મેને અભ્યાસ હોતાં મુકવાને હીમત ચાલતી નથી પદાર્થો ભેગા કરવામાં શ્રમ, પદાર્થોને રાખવામાં શ્રમ, અને પદાર્થોનો નાશ થાય તો તેનું અનહદ ખેદ થાય છે, છતાં તે સાથે ચાલતા નથી બીજા બધાને મુકે તેમ પોતાનો પ્રિય પંચ ભૌતિક સ્થુત તેને પણ બલાત્કારથી કાળ મુકાવે છે, પૃથ્વીના પદાર્થો માટે રાજા મહારાજા શેઠ સાહુકારોને જે મમતા છે અને તે ભેગા થાય પરંતુ તેથી તેમને શાન્તિ મળતી નથી પદાર્થોનો નફલી પ્રેમ છે તે જીવાત્માને મરણ વખતે ગણ્યાં ફાંફા મારવા પડે છે, અને આશક્તપણું છુટતું નથી પરંતુ જે દેવી જીવ ઉપર સદ્ગુરુની કૃપા હોય અને ભક્તિનો બળ હોય અને અનાશક્તપણું સંપાદન કર્યું હોય તોજ દેવી જીવની સુખપાત્ર થાય છે મરણ વખતે જીવાત્મા પશ્ચાતાપ કરે છે પરંતુ આગળથી જ સત્સંગ કર્યો હોય, સાધુ-પુરૂષોનો

સમાગમ ભજન-કીર્તનમાં સ્નેહ હોય અને તેનો જો અભ્યાસ હોય તો મરણ વખતે ધોખો થાતો નથી. માટેજ મહાપુરૂષોએ જીવના કલ્યાણ કરવા માટે ગીરવાણ ભાષામાંથી પ્રાકૃતભાષામાં હરિના ભજનો કીર્તનોનું અનુવાદ કર્યો છે, સાધુપુરૂષોનો અવતાર જનતાને શ્રેષ્ઠ માર્ગે ચડાવાનો છે. નિર્દોષી, નિસ્નેહી, નિસ્પૃહી, નિષ્કામી, અને રહેણી કરણી પવિત્ર રાખી દેહ દમન કરી પોતેવર્તી બીજને વર્તાવાના પ્રેરક થાય છે.

ઇશ્વર કૃપાથી અમારા તરફથી પ્રભુને પ્રાપ્ત કરવા માટે ભજન-કીર્તનના પુસ્તકો નીચે પ્રમાણે છપાવી પ્રગટ થયા છે અને તેનો લાભ હજારોએ લીધું છે અને લે છે. જીવને અવિદ્યા છે જેથી દિશા ભૂલ છે તે બતાવા વર્તમાન કાળમાં ભોમીઆ રૂપે પુસ્તકોનોજ સાથ છે. સાધુ પુરૂષોની અમૃત વાણીનો લાભ લેવું અને બીજને અપાવવો અને સદાચાર પાળવું અને પળાવવું એમાંજ અમો રચ્યા પરચ્યા રહીએ છીએ.

શ્રી “ભજન ભૂષણ” આવૃત્તિ ત્રીજી “ભક્તિ ભૂષણ” શ્રી “ભજન-મણિ” બીજી આવૃત્તિ “ભજન ચંદ્રિકા” બીજી આવૃત્તિ “આરતી સંગ્રહ” ત્રીજી આવૃત્તિ “ભજન સિંધુ” “ભજન મંજરી” બીજી આવૃત્તિ “કીર્તન કાન્ત” જૂઠ્ઠા શિવ ભજનાવળી પાંચમી આવૃત્તિ “દામોદર દેવાકર” વિગેરે ભક્તિ માર્ગના પુસ્તકોનો લાભ સનાતની જનતા આનંદથી લે છે તે જોઈ અમારો આત્મા પ્રસન્ન થાય છે. સ્ત્રી વર્ગને સદ્બોધ પ્રાપ્ત થાય તેના માટે શ્રી મનિષા-મુક્તાફલ નામનું પુસ્તક પ્રગટ થયું છે તેનો લાભ પણ વનિતા વર્ગ લે છે આ “કીર્તન-ચંદ્રિકા” પુસ્તક કચ્છ, મસકાના રહેવાસી સ્વધર્મ

નિષ્ઠ શ્રીમાન કાનજી ભવાનજી કંતાનવાલા ભારત વર્ષીય ગાણીયાત્રાઓને લાલ લીધો છે, શુભ સદાચારમાં રહી પ્રભાતમાં નિત્ય નિયમ પાઠ પૂજામાં પ્રીતી ધરાવે છે. અને સવારનો દેવ દર્શનનો પણ લાભ લે છે, પ્રભુ પ્રેરણાથી આ પુસ્તકનો શુભ સંકલ્પ થતા તેનો લાભ ભાવિક જનતા લે એમ શુભ ઇચ્છા ધરાવે છે, આ કલ્પીકાળમાં આવી શુભ શ્રદ્ધા જોઈને આનંદ થાય છે પ્રભુ તેને શુભ કાર્યોમાં મદદગાર થાય એવી અમારી પ્રભુ પાસે પ્રાર્થના છે. નાશીકવાલા પ્રભુ પરાયણ શ્રીમતિ મનિષાદેવીનાં કાકાના દીકરા વડીલ ભાઈ છે અને આ પુસ્તક માટે શ્રીમતિ મનિષાદેવીની અનુમતિ છે.

મુમુંક્ષુઓને ભક્તિમાં પ્રેમ વધે અને ભજન-કીર્તન પ્રેમથી કરે તેના માટે પુરાણોમાં ગણુ છે તેમાંથી એક દાખલો શ્રીકૃષ્ણ ભગવાના મુખાર્વિદના આ વચનો છે. સત્ય યુગમાં ધ્યાનથી જે કૃણ થાય છે ત્રેતા યુગમાં યજ્ઞ કરવાથી જે કૃણ થાય છે દ્વાપર યુગમાં પૂજન કરવાથી જે કૃણ થાય છે તે કળીયુગમાં માત્ર હરિનુ કીર્તન કરવાથીજ થાય છે.

આ સંસારમાં ભટકતા પ્રાણીઓને શ્રી હરિના કીર્તન વિના બીજો કોઈપણ મોટો લાભ નથી જે ભગવાનના કીર્તન કરવાથી પરમ શાન્તિ મળે છે તથા જન્મ મરણનો ફેરો ટળે છે

લી૦ ભકતોનો ચર્ચુરજ સેવક,
પંડિત દયારામ રત્નસિંહ શર્મા.

સમાપ્ત.

श्रीमती मनिपादेवी.
नासीक-पंचवटी.

“કીર્તન-ચંદ્રિકા” ની અનુક્રમણિકા.

	પાનું
ૐ સહનાવતુ ...	૧
સર્વાત્મા ...	૨
શ્રી ગણપતિ વંદના ...	૩
શ્રી ગણપતિ દેવને વંદના ...	૩
નમસ્તે અમારા ...	૪
શ્રી સરસ્વતી દેવી સ્તોત્ર ...	૪
શાંતાકારં ...	૭
બ્રહ્માનંદ ...	૭
પુનઃ મુલં ...	૮
વસુદેવ ...	૯
શ્રી રામચંદ્ર ચરણૌ ...	૯
ધ્યેયઃ સદા ...	૯
બ્રહ્મા મુરારી ...	૯
શુકલાં બ્રહ્મ ...	૧૦
પુણ્ય પ્રલોકો ...	૧૦
અશ્વત્થામા ...	૧૧
ગંગાસિંધુ ...	૧૧
અલ્યા દ્રૌપદી સીતા ...	૧૧
અકાલ મૃત્યુ હરણં ...	૧૨
નમો બ્રાહ્મણાય ...	૧૨
મહા પ્રસાદ જનની ...	૧૨
દીપ જ્યોતિ ...	૧૨
મુલ તો બ્રહ્મ રૂપાય ...	૧૨
તુલસી શ્રી ...	૧૩

પંચ ગાથ	૧૩
ગુરુ બ્રહ્મા	૧૩
કરાયે વસ્તી લક્ષ્મી	૧૩
સમુદ્રે વસને દેવી	૧૪
યજ્ઞ શિષ્ટા	૧૪
બ્રહ્માર્પણ	૧૪
કલ્યાણાય વાસુદેવાય	૧૫
આદ્યો દેવકી	૧૫
આદ્યો રામ	૧૬
આદ્યો પાંડવ	૧૬
મનોજવં	૧૭
દેવયજ્ઞ	૧૭
ક્ષમાપન યાચના	૧૮
સૂર્યદેવની પ્રાર્થના	૧૯
શ્રીમદ ભગવદ્ગીતા ખારમો અધ્યાય			...	૨૪
શ્રી ગીતા મહાત્મ	૨૭
અષ્ટાદશ શ્લોકી ગીતા		૩૧
સપ્ત શ્લોકી ગીતા	૩૫
ચતુ શ્લોકી ભાગવત	૩૬
શ્રી સુર્યોપાસના	૩૭
શ્રી હરિની આરતી	૪૨
શ્રીમદ ભાગવતનો પાઠ		૪૪
શ્રી ગણપતિની સ્તુતી		૫૭
જ્યાં લગી આત્મા	૫૭
જાગીને જોઈ તે	૫૯
જીભલડી રે	૬૦
જાગજન	૬૧

અખિલ બ્રહ્માંડમાં	૬૨
મારા નાથનાં	૬૩
દુધ પીએને	૬૪
દુધ પીએને મારા	૬૫
ભોજન મન	૬૬
જય કમળા સ્વામી	૬૭
જય લક્ષ્મી રમણા	૬૮
શ્રી રામચંદ્ર કૃપાલુ	૬૯
શ્રી કૃષ્ણની આરતી	૭૦
મંગળ આરતી	૭૧
શ્રી શિવ શક્તિ આરતી	૭૨
શ્રી સદ્ગુરુની આરતી	૭૪
ગુરુ ગમથી	૭૫
સૌભાગ્યવતી સ્ત્રીઓ માટે પતિ પ્રાર્થના આરતી	૭૫
શ્રી સત્યનારાયણની સ્તુતિ	૭૬
જે જે સત્યદેવ સુખકારી	૭૭
મારા પગ તે ઘડજો	૭૮
નરસિંહ મેહિતાજીની હુંડી	૭૯
ચાર ધામની સ્તુતિ	૮૧
લક્ષ્મી થકી વશ થાય	૮૩
મનને શિખામણુ	૮૩
દેહમાં અનાસકતા	૮૪
શીવરીના બોર	૮૫
શ્રી ગુરુ વંદના	૮૬
પ્રેમની વાત છે ન્યારી	૮૭
રામબાણુ લાગ્યા હોય તે જાણે	૮૮
જે કોઈ પ્રેમી અંસ અવતરે	૮૯
જીને આપકો જોયા નહિ...	૯૦

		પાનું
જ્ઞાની જ્ઞાનદશાની દોર ચુકે નહિ	૯૧
ઇતનાતું કરના સ્વામી...	...	૯૨
વાલોજી મારો પ્રેમ મગનમાં રાજી ,...	૯૩
મુખડાની માયા લાગી રે	૯૪
તુ ચામડે કી પુતંડી ભજન કરી લે	૯૪
શા ને માટે તુ ભજતો નથી	૯૫
ભાવે ભજતા તં ત્રીભુવનનાથ	૯૬
સૌનું કરો કલ્યાણ	૯૭
બાવો લાંબો લાંબોની તડાક	૯૭
બચા મત કરના અભિમાન	૯૮
શરીર રૂપી બંગલો	૯૯
ભાવિ બળવાન વિષે મહાપુરુષોના વચન	૧૦૦
શોચજન કરહું ન નરનારી	૧૦૧
ચિતતું સિદ્ધને ચિંતા કરે	૧૦૩
પ્રભુએ ધાર્યું હોય તે થાય	૧૦૫
ગઢ પણ મારે નથી જોઈતું	૧૦૬
દોહરા દોહન	૧૦૭
કોપ કરે કિસ પુરુષપર	૧૧૩
કરે કૃપા જીસ પુરુષપર	૧૧૩
કાલ કામ કરનાજો	૧૧૪
પોથી પાના ફેંકકર	૧૧૪
મિશ્ત્રા બાવે માંગકે	૧૧૫
જ્ઞાન ઘટે નર મૂઠ કે સંગત	૧૧૫
બંદા બાજી જુઠ હૈં	૧૧૬
કામ ક્રોધ આંખ છતાં	૧૧૭
ભકતોની ભીડે ક્યાંન આવ્યોરે	૧૧૭

			પાનું
વૈષ્ણવ નથી થયોરે	૧૧૮
ધન્ય ધન્ય દિવસ ઘડી આજની	૧૧૯
સાંભળ સજની	૧૨૦
સૌભાગ્યવતી સ્ત્રી સમાજને સુખોદ	૧૨૧
વૃત્તિ રે જેની સ્થિર નથી થાતી	૧૨૪
કચ્છી ભાષાની કાશી	૧૨૬
૧,	૧૨૬
કબહુક બાગહાથ1.	૧૨૭
ગુરૂ ભજન થકી	૧૨૮
જાગ જાગ જીવ	૧૨૯
પારસમણી સમાન	૧૩૦
રામકૃષ્ણ કહેવામાં	૧૩૦
આવ્યો આવ્યો રે અવસર	૧૩૧
કરજે કરજે સદા સતસંગ	૧૩૨
સુર જન સદા કરોને વિચાર	૧૩૨
હું તો વારી વારી ગુરૂની બંદે હારી	૧૩૪
મહાપદ લાધ્યું રે	૧૩૫
વૃત્તિ વાળીરે જેને	૧૩૫
તાદ્રશી જનતેને જાણીએ	૧૩૬
જો વિચારી જીવ તારી શી ગતિ થશે	૧૩૭
માતા પિતાની સેવા વિષે	૧૩૯
બુદ્ધિ કહે છે	૧૩૯
માનવ મુજને માનવ જેવો બનાવે	૧૪૧
હરી ઐ ધુન્ય મયાવ	૧૪૨
ઘણું મુઝાવું છું	૧૪૪
અનુસયા માતાજીનું કીર્તન	૧૪૫

				પાનું
ભગવદ્ ઇચ્છા વિષે	૧૪૬
સ્વસ્તિ શ્રી દ્વારામતી ધામે	૧૪૭
વૈરાટ દર્શન	૧૪૯
ધન્ય એકાદશી	૧૫૧
જ્યાં લગી આત્મા અંગમાં છે	૧૫૨
શાને માટે તુ ભજતો નથી	૧૫૨
ભજન કેમ કરતો નથી	૧૫૩
જુહું જુહું જીવતર ખરું જાણ્યમાં રે	૧૫૪
ખાનાની પત રાખ પ્રભુ	૧૫૫
ગમન પડે નરને ગોવિંદની ગતિ ન્યારી રે	૧૫૬
શ્રી શિવ મહિન્ન સ્તોત્રમ	૧૫૮
સોળ સોમવારની કથા	૧૬૯
રામરક્ષા	૧૮૧

—* “કીર્તન—ચંદ્રિકા” *

પુસ્તક મળવાના સ્થળો.

- ૧ શેઠ કાનજી ભવાનજી કંતાનવારા
૩૦ કંતાનવારા બીલીંગ, ચોથે દાદરે,
વડગાદી, મુંબઈ, નં. ૩.

- ૨ પૂજ્ય જીજ્ઞેશ શ્રી મનિષાદેવી
૩૦ નાશીક—પંચવટી,
મંગાલદેવી સુવન.

श्री गणेशाय नमः

શ્રીયુત સ્વયંભનિષ્ઠ સ્થુવંશી કાનજી ભવાનજી કંતાનવારા
ચિરંજીવી. લક્ષ્મીદાસ.

અખંડ સૌભાગ્યવંતા ભાગીરથી બાઈ
ચિરંજીવી દુમારી નમોદા બહેન.

॥ श्री હરિ ॥

કીર્તન - ચંદ્રિકા.

ૐ સહનાવતુ । સહ નૌ ભુનક્તુ ।

સહ વીર્ય કરવા વૈ ।

તેજસ્વિના વધીતમસ્તુ ।

મા વિદ્વિષાવૈ ।

ૐ શાન્તિઃ શાન્તિઃ શાન્તિ ॥

તૈતિરીય આરણ્યકે ।

અષ્ટમ પ્ર પાઠકે । પ્રથમાનુવાકે ॥

અર્થઃ—(સહનૌઅવતુ) હે સર્વ શક્તિમાન હિવર
આપની કૃપા, રક્ષા તથા સહાયતા વડે અમે પરસ્પર
એક બીજાની રક્ષા કરીએ.

(સનો મુનક્તુ) અમે સર્વે પરસ્પર પ્રીતિથી મળીને સર્વોત્તમ ઐશ્વર્ય અર્થાત્ ચક્રવર્તિ રાજ્યાદિ સામગ્રીના આનંદને આપના અનુગ્રહથી ભોગવીએ.

(સહ વીર્યમ્ કરવા વહે) હે કૃપાનિધે ! આપની સહાયતાથી અમે એક બીજાના સામર્થ્યને પુરૂષાર્થ વડે સદા ધારીએ.

(તેજસ્વિ નૌ અધીતમ્ અસ્તુ) હે પ્રકાશમય ! સવ વિદ્યાના દાતા પરમાત્મન ! આપના સામર્થ્ય વડે અમારું પઠનપાઠન સંસારમાં પ્રકાશિત થાયો અને અમારી વિદ્યા સદા વધતી રહે.

(સવિદ્વિષા વહૈ) હે પ્રીતિના ઉત્પાદક પ્રભો ! આપ એવી કૃપા કરો કે જેથી અમે પરસ્પર વિરોધ ન કરતાં એક બીજાની સાથે મિત્રભાવથી રહીએ અને આપની કૃપાથી આધ્યાત્મિક, આધિભૌતિક અને આધિદૈવિક ત્રિવિધ તાપોના કલેશથી રહિત થઈએ.

સર્વાત્મા સચ્ચિદાનન્દો

વિશ્વાદિ વિશ્વકૃદ્વિભુઃ ।

ભૂયાત્તમાં સહાયો

નસ્સર્વેશો ન્યાયકૃચ્છુચિઃ ॥

અર્થ:—જેની સવત્ર ગતિ છે તેવા સમ્વિદાનંદ, વિશ્વકર્તા, વિષ્ણુ, સર્વનો માલિક, ન્યાયકારી, શુદ્ધ પરમાત્મા અમને અત્યંત સહાય થાઓ.

—: શ્રી ગણપતિ વંદન :—

વઠ તુંડ મહાકાય, સૂર્ય કોટિ સમ પ્રભ;
 નિર્વિધનં કુરમેદેવ, સર્વકાર્યેષુ સર્વ દા. ॥
 સુમુખશ્ચૈક દન્તશ્ચ, કપિ લો ગજકર્ણકઃ ।
 લંબોદરશ્ચ વિકટો, વિધન નાશો વિનાયકઃ॥
 ધૂમ્રકેતુ ગંણાધ્યક્ષો, ભાસ્યન્દ્રો ગજનનઃ॥
 દ્વાદશેતાનિનામાનિ, યઃ પઠેચ્છુણુ યાદપિ ॥
 વિદ્યારંભે વિવાહેય, પ્રવેશે નિર્ગમે તથા,
 સંગ્રામે સંકટે ચૈવ, વિધન સ્તસ્ય ન જાયતે ॥
 શુકલાંબર ધરદેવં, શશિ વર્ણ ચતુર્ભુજમ
 પ્રસન્ન વદનં ધ્યાયતે, સર્વ વિધનો પશાન્તયે॥

—: શ્રી ગણપતિદેવે વંદન. :—

વસંતતિલકા છંદ.

આરંભતા પ્રથમ હું પડું તુજ પાય,
 ગૌરીકુમાર ગણરાય થજો સહાય,

મહારી સ્વીકાર કરજો મનની સુસેવા,
 પ્રિતે નમુ તવપદે ગણનાથ દેવા. ૧

ત્રાતા તમે સકળના કરુણા કરો છો,
 દાતા તમે જગતના દુઃખને હરો છો,
 આપો સુબુદ્ધિ અમને દરરોજ પ્યારા,
 સ્નેહે નમુ સુખકારા પ્રભુજી અમારા, ૨

હે વિશ્વદેવ કર દૂર કુબુદ્ધિ પાપ,
 જેથી પમાય સુખ સંપાત્ત જે અમાપ,
 સદ્બુદ્ધિ થાય ગુરુજી હરખે પૂજય,
 આશિષ જેની મળતાં ભવ દુઃખ જાય. ૩

ભુજંગી છંદ.

નમસ્તે અમારા અહો પ્રાણુ દાતા,
 નમસ્તે અમારા પિતા માત ભ્રાતા,
 નમસ્તે મહાદેવ જોડી દ્વિહસ્તે
 નમસ્તે પ્રભુજી નમસ્તે નમસ્તે ૧

શ્રી સરસ્વતિ દેવી સ્તોત્ર.

રવીરદ્ર પીતામહ વિષ્ણુતમ

હરિચંદન કુંકુમપંકયુતમ

મુનિવંદ ગણેન્દ્ર સમાનયુતમ

તવનૌભિ સરસ્વતિ પાદયુગમ ૧

શશિ શુદ્ધ શુધાહિ મધામયુતમ

શરદમ્બર બિમ્બ સમાન કરમ

બહુ રત્ન મનોહર કાન્તિયુતમ

તવનૌભિ સરસ્વતિ પાદયુગમ ૨

કનકાબ્જ વિભૂષિત ભૂતિભવમ

ભવ ભાવવિભાષીત ભિન્નપદમ

પ્રભુ ચિત્ત સમાહિત સિન્ધુપદમ

તવનૌભિ સરસ્વતિ પાદયુગમ ૩

ભવસાગરમ જ્જનભિતિનું તમ

પ્રતિપાદીત સંતિતકાર મિદમ

વિમલાધિક શુદ્ધ વિશુદ્ધ પદમ

તવનૌભિ સરસ્વતિ પાદમિદમ ૪

મતિહિન જનાશ્રય પાદમિદમ

સકલાગમભાષીત ભિન્ન પદમ

પ્રભુ ચિત્ત સમાહિત સિન્ધુપદમ

તવનૌભિ સરસ્વતી પાદયુગમ ૫

પરીપૂર્ણ મનોરથ ધામનીનીધિમ્
 પરમાર્થ વિચાર્ય વિવેકવિધિમ્
 સુરપોષિત સેવીત પાદતલમ્
 તવનૌમિ સરસ્વતી પાદયુગમ્ ૬

શુર મૌલી મણીધુતી શુભ કરમ્
 વિષયોપ મહાભય વર્ણહરમ્
 નીજ કાન્તી વિલેપીત ચન્દ્ર શિવમ્
 તવનૌમિ સરસ્વતી પાદયુગમ્ ૭

ગુણ નૈકપદ સ્થિતિ ભીતીપદમ્
 ગુણ ગૌરવ ગર્વીત સત્યપદમ્
 કમલોદર કેમલપાદુતલમ્
 તવનૌમિ સરસ્વતી પાદયુગમ્ ૮

ઈદંસ્તવં માહાપુણ્યમ્
 બ્રહ્મણ્ય પ્રકીર્તિતમ્

યઃ પઠેત પ્રાતરૂથાય
 તસ્ય કંઠે સરસ્વતી ;

ત્રીસંધ્યા યો જપેનીત્યં
 જલેસાપી સ્થલે સ્થિત;

પાઠ માત્રહ ભવેપ્રાણો

બ્રહ્મનીષ્ઠ પુનઃ પુનઃ

ૐ ઐ હ્રીકલી સરસ્વત્યૈ નમઃ

અષ્ટોત્તર શતજય;

શ્રી સરસ્વતી સંપૂર્ણમ.

શ્રી વિષ્ણુ.

શાન્તાકારં, ભુજગશયનં, પદમનાભં સુરેશમ્ ।
વીશ્વાધારં ગગનસદ્રશં, મેઘ વર્ણુ શુભાંગમ્ ।
લક્ષ્મીકાન્તં, કમલનયનં, યોગીર્ભિચ્યન ગમ્યમ્ ।
વન્દે વીષ્ણું ભવભયહરં, સર્વ લૌકિક નાથમ્ ॥

શ્રી સદ્ગુરુની વિનયપૂર્વક પ્રાર્થના.

મંદાક્રાંતા છંદ.

બ્રહ્માનંદ પરમસુખદં, કેવલં જ્ઞાન મૂર્તિ,
દ્વંદ્વાતીતં ગગનસદ્રસં, તત્ત્વમસ્યાદી લક્ષ્યં;
એકં નીત્યં વિમલ મયલમ્, સર્વધી સાક્ષીભૂતં,
ભાવાતીતં ત્રિગુણુ રહિતં, સદ્ગુરં તંનમામી. ૧

વંદના.

પૂજામૂલં ગુરોમૂર્તિઃ દ્ધમાનમૂલં ગુરોઃપદમ
જ્ઞાન મૂલં ગુરોર્વાક્યં, મોક્ષમૂલં ગુરો કૃપા.

ગુરુ બ્રહ્મા ગુરુ વિષ્ણુ ગુરુદેવો મહેશ્વરઃ
અખંડાનંદ બ્રોધાય, શિષ્ય સંતાપ હારીણે,
સચ્ચિદાનંદ રૂપાય, રામાય ગુરુવે નમઃ

અજ્ઞાન તીમીરંધણ્ય, જ્ઞાનાંજન સલાકીયા,
ચક્ષુર્મિતયેન તસ્મૈશ્રી ગુરુવે નમઃ ॥

આવાહન ન જાનામી, ન જાનામિ તવાર્યનમ,
પૂજા ચૈવ ન જાનામી, ક્ષમસ્વ પરમેશ્વર.

અન્યથા શરણું નાસ્તિ, ત્વમેવ શરણું મમ,
તસ્માત્કારણ્ય ભાવેન રક્ષ રક્ષ મહેશ્વર.

ગતંપાપં ગતંદુઃખં, ગતં દારિદ્ર મેવચ,
આગતા સુખ સંપત્તિ, પુણ્યાચ તવ દર્શનાત,

મંત્રહીનં ક્રિયાહીનં, ભકિતહીન જનાર્દન,
યત્પૂજતં મયાદેવ, પરીપુર્ણ તદસ્તુમે ॥

યદક્ષરં પદં બ્રહ્મ, માત્રાહીનંચયદભવેત,
તત્સર્વ ક્ષમ્યતાદેવ, પ્રસીદ પરમેશ્વર.

શ્રી કૃષ્ણની પ્રાર્થના.

વસુદેવ સુતદેવં, કંસ યાણુરમર્દમ્ ।
દેવકી પરમાનન્દં, કૃષ્ણ વન્દે જગદ્ગુરમ્ ॥

શ્રી રામની પ્રાર્થના.

શ્રી રામચંદ્ર ચરણૌ, મનસા સ્મરામિ ।
શ્રી રામચંદ્ર ચરણૌ, વચસા ગૃણામિ ॥
શ્રી રામચંદ્ર ચરણૌ, શિરસા નમામિ ।
શ્રી રામચંદ્ર ચરણૌ, શરણં પ્રપદ્મે ॥

શ્રી સૂર્ય ધ્યાનમ્

ધ્યેયઃ સદા સવીતૃ - મંડલ મધ્યવર્તી ।
નારાયણઃ સરસી - જસનસંનીવીષ્ટઃ ॥
કેયૂરવાન્ મકર - કુંડલવાન્ કિરીટી ।
હારી હિરણ્મયવપુર્, વૃત શંખ ચક્રઃ ॥

શ્રી નવગ્રહ વંદના.

બ્રહ્મા મુરારી, ત્રિપુરાન્તકારી ।
ભાનુઃ શશી, ભૂમિસુતો બુધશ્ચ ।

ગુરુશ્ચ શુકઃ, શની રાહુકેતવઃ

કુર્વન્તુ સર્વે, મમ સુપ્રભાતમ ॥

શ્રી સરસ્વતી સ્તુતીઃ

શુકલાં બ્રહ્મ વીચાર સારપરમામ

આદ્યાં જગદ્વ્યાપિનીમ

વીણા પુસ્તક ધારીણીમભયદાં

જાડ્યાંધકારાપહામ ॥

હસ્તે સ્ફટિક માલીકા વીદધતીં

પદ્માસને સંસ્થિતામ

વંદે તાં પરમેશ્વરી ભગવતીં

બુદ્ધિપ્રદાં શારદામ ॥

દાતાણુ કરતી વખતે બોલવાનો શ્લોક.

આયુર્બલ જશે વર્ય, પ્રજાપશૂન્ વસૂનીચ ।

બ્રહ્મપ્રધાયમેધાંચ, તનો દેહી વનસ્પતે ॥

પુણ્યાત્મા સ્મરણ

પુણ્ય શ્લોકો નલો રાજ, પુણ્ય લોકો યુધીષ્ઠીરઃ ।

પુણ્ય શ્લોકાય વૈદેહી, પુણ્ય શ્લોકો જનાર્દનઃ ॥

ચિરંજીવી આત્માઓ.

અશ્વત્થામા ખલિવ્યાસો, હનુમાંનશ્ચ વિભીષણુઃ ।

કૃપઃ પરશુરામશ્ચ, સપ્તૈતે ચિરંજીવિનઃ ॥

સ્નાન વખતે તીર્થ સ્મરણ.

ગંગેય જમુનેયૈવ, ગોદાવરી સરસ્વતી;

નર્મદે સિંધુ કાવેરી, જલેઽસ્મિન્ સન્નિધિંકુરે ॥

નમામિ ગંગે, તવપાદપંકજં

ભુક્તિતંચ મુક્તિતંચ, દદાસિનિત્યં

ભાવાનુ સારેણં, સદા નરાણામ્ ॥

ગંગા સિંધુ સરસ્વતીય જમુના ગોદાવરી નર્મદા

કાવેરી સરયૂ મહેન્દ્ર તનયા ચર્મણ્વતી વેદિકા,

ક્ષિપ્રા વેત્રવતી મહાસુર નદી જ્યાતા જ્યા ગંજી

પૂર્ણાઃ પૂર્ણ જલૈઃ સમુદ્ર સરિતાઃ કુર્વન્તુમે મંગલમ્ ॥

સતીઓના સ્મરણ.

અલ્યા દ્રૌપદી સીતા, તારા મંદોદરી તથા

પંચકં ના સ્મરેન્નિત્યં, મહાપાતક ત્વાશનમ્ ॥

તીર્થ લેવાનું મંત્ર.

અકાલ મૃત્યુ હરણું, સર્વ વ્યાધિ વિનાશનમ્ ।
તવપાદોદકં તીર્થં; જઠરે ધારયામ્યહમ્ ॥

બ્રાહ્મણ વંદના.

નમો બ્રાહ્મણ્ય દેવાય, ગોબ્રાહ્મણ હિતાયચ
જગદ્ધિતાય કૃષ્ણાય, ગોવિંદાય નમો નમઃ ॥

શ્રી તુલસી પ્રાર્થના.

મહા પ્રસાદ જનની સર્વ સૌભાગ્ય વર્ધીની
આધિ વ્યાદિ હરોનિત્યં તુલસીત્વં નમોસ્તુતે.

દીપકને વંદના.

દીપોજ્યોતિઃ પરંબ્રહ્મ દીપ જ્યોતિર્જનાર્દનઃ
દીપો હરતુમે પાપ સંધ્યાદીપ નમોસ્તુતે ॥

અશ્વત્થઃ (બ્રહ્મપીપડો)

મૂલતો બ્રહ્મરૂપાય, મધ્યતો ત્રિષ્ટુ રૂપિણે ।
અગ્રતઃ શિવરૂપાય, અશ્વત્થાય નમોનમઃ ॥

તુલસી દેવી.

તુલસીશ્રી સખી શિવે, પાપ હારિણિ પુણ્ય દે ।
નમસ્તે નારદનુતે, નમો નારાયણ પ્રિયે ॥

ગૌમાતા.

પંચ ગાવઃ સમુપન્ના, મથ્યમાને મહાર્ણવે ।
તાસાં મધ્યે તુયાનંદા, તસ્યૈ દેવ્યૈ નમોનમઃ ॥

દત્તાત્રય.

ગુરુ બ્રહ્મા ગુરુ વિષ્ણુ; ગુરુ દેવો મહેશ્વર ।
ગુરુઃ સાક્ષાત્પરં બ્રહ્મ, તસ્મૈ ગુરુવેનમઃ ॥

સવારે જાગીને પથારીમાં બોલવાનો શ્લોક.

કરાગ્રે વસતે લક્ષ્મી, કર મુલે સરસ્વતી;
કર મધ્યે તું ગોવિંદ, પ્રભાત કર દર્શનમ્ ॥

પથારીમાંથી ઉઠી જમીન પર પગ મુકતાં
પહેલો બોલવાનો શ્લોક.

સમુદ્ર વસને દેવી, પર્વત સ્તન મંડલે ।
વિષ્ણુ પત્નિ નમસ્તુભ્યં પાદસ્પર્શં ક્ષમસ્વમે. ॥

ભોજન સમય બોલવાનું

યજ્ઞશિષ્ટા શિન ! સન્તો મુચ્યન્તે સર્વક્રિજિવૈઃ
ભુજતેત્વધંપાપા, ચે પચન્ત્યાત્મકારણાત ॥

અર્થ:—દરરોજ પંચમહાયજ્ઞ કરીને પ્રસાદીરૂપે રહેલું
અન્ન જમનાર એવા સદાચારી સજ્જનો બધા પાપથી
બધા મુક્ત થાય છે, પરંતુ જેઓ પોતા માટેજ રાંધે છે
તે પાપીઓ પાપજ ખાય છે.

અહાર્યણ અહહવિર, અહાગ્નૌ અહણા હુતમ ॥

અહૈવતેન ગન્તવ્યં, અહ કર્મ સમાધિના ॥

યત્કરેસિ યદશ્માપિ, યજ્ઞજુહોષિદદાસિયત ॥

યત્તપસ્યથી કૌન્તેય, તત્કુરુપવમ દર્પણમ ॥

અહં વૈશ્વાનરોભૂત્વા પ્રાણીના દેહમાશ્રિતઃ ।

પ્રાણુપાન સમાયુક્તઃ, પચામ્યન્નં ચતુર્વિધમ ॥

શયન સમય.

રાત્રે સુતા વખતે બોલવાના શ્લોકો.

કૃષ્ણાય વાસુદેવાય, હરયે પરમાત્મને
પ્રણત કલેશનાશાય, ગોવિન્દાય નમોનમઃ ॥

નમોઽસ્ત્વનંતાય સહસ્રમૂર્તયે
સહસ્ર નામને પુરુષાય શાશ્વતે

સહસ્ર કોટી યુગ ધારિણે નમઃ ॥
જલે રક્ષતુ વારાહ, સ્થલે રક્ષતુ વામનઃ ।
અટવ્યાં નારસિંહશ્ચ, સર્વતઃપાતુકેશવઃ ॥
નારાયણં નિરાકારં, નરવીરં નરોત્તમમ્ ।
નૃસિંહં નાગનાથંચ, તે વદે નરકાંતકમ્ ॥
રાધવં રામચંદ્રંચ, રાવણારિમ્ રમાપતિમ્ ।
રાજીવ લોચનરામં, તંવન્દે રધુનન્દનમ્ ॥

શ્રી ભાગવતનું સાર.

આદૌ દેવકી દેવ ગર્ભજનનમ્

ગોપી ગૃહે વર્ધનમ્ ।

માયા પૂતના જીવતાપ હરણમ્

ગોવર્ધનો ધારણમ્ ।

કંશં છેદન કૌરવાદિ હનનમ્

કુન્તી સુતા પાલનમ્ ।

એતદ્ધિ ભાગવતપુરાણ કથિતં

શ્રી કૃષ્ણ લીલા સ્મૃતમ્ ॥૧॥

શ્રી રામાયણ સાર

આદૌ રામ તપોવનાદિગમનં

હત્વામૃગં કાંચનં

વૈદેહી હરણં જટાયુમરણં

સુગ્રીવ સંભાષણમ્ ।

વાલી નિગ્રહ હણં સમુદ્ર તરણં

લંકાપુરી દાહનં ।

પશ્ચાત્ રાવણ કુંભ કર્ણ હનનં

એતદ્ધિ રામાયણમ્ ॥

શ્રી મહાભારત સાર.

આદૌ પાંડવ ધાર્તરાષ્ટ્ર જનિનં

લાક્ષાગૃહે દાહનમ્ ॥

ધૂત સ્ત્રી હરણું વને વિચણામ

મત્સ્યાલયે વર્તનં ।

લીલા ગોહરણું રાગે પ્રતરણું

સિન્ધિ ક્રીયા જન્મનમ્ ।

પશ્ચાત્ ભિષ્મ સુયોધનાદિહનનં

એતન્મહાભારતમ્ ॥૧॥

શ્રી હનુમાનજીની સ્તુતિ.

મનોજવં માર્ગત તુલ્ય વેગં

જીતેન્દ્રિયં બુદ્ધિમતાં વરિષ્ઠમ્ ।

વાતાત્મજં વાનરયૂથમુખ્યં

શ્રીરામ દૂતં શરણું પ્રપદ્યે ॥૧॥

દેવ યજ્ઞ.

દરેક ગૃહસ્થે ઘેર રસોઈ થાય ત્યારે દેવયજ્ઞ તેજ વિશ્વદેવ કરવું જોઈએ. ત્રાંબાના કુંડમાં જે અગ્નિ પર રસોઈ કરી હોય તે અગ્નિકુંડમાં પધરાવી અને નીમક વગરની રાંધેલી ભાંત અથવા ઘીની આહુતીઓ આપવી.

દેશકાલૌસંકીર્ત્ય ! અવદિને મમોપાતદુરિત ક્ષયદ્વારા
શ્રીમત્પરમેશ્વર પ્રીત્યર્થ વૈશ્વદેવાખ્ય કર્મમહાકરિષ્યે ॥
નમમ ॥ ઉપરનો સંકલ્પ બોલી પાણીની આચમની
પાત્રમાં મુકીને પછી ચમચાથી અગ્નિમાં આહુતિઓ
આપવી.

ૐ ભૂઃ સ્વાહાઘૃદ મગ્નયે નમમઃ

ૐ ભુવઃ સ્વાહાઘૃદ વાયવે નમમઃ ।

ૐ સ્વઃ સ્વાહાઘૃદ સૂર્યાય નમમઃ ।

ૐ ભૂર્ભુવઃ સ્વઃ સ્વાહાઘૃદ પ્રજાપતયે નમમઃ ।

ૐ અગ્નયે સ્વિષ્ટકૃતે સ્વાહા

ઘૃદ મગ્નયે સ્વિષ્ટકૃતે નમમઃ ।

ૐ તત્સદ્ બ્રહ્માર્યણમ સ્તિવતિ.

ક્ષમાપન યાચના.

અપરાધ સહસ્રાણિ ક્રિયંતેઽહર્નિશં મયા,

દાસોઽહં ક્ષમ્યતાંદેવ પ્રસિદ્ધ પરમેશ્વર.

આવાહનં ન જનામિ ન જનામિ તવાર્યનમ

પૂજાં ચૈવ ન જનામિ ક્ષમસ્વ પરમેશ્વર.

અન્યથા શરણું નાસ્તિત્વમેવ શરણું મમ,

તસ્માત્કારણ્ય ભાવેન રક્ષસ્વ પરમેશ્વર.

ગતં પાપં ગતં દુઃખં ગતં દારિદ્ર્યમેવચ,

આગતા સુખ સમ્પત્તિઃ પુણ્યોઽહં તવ દર્શનાત્.

મંત્રહીનં ક્રિયાહીનં ભક્તિહીનં સુરેશ્વર,

યત્પૂજ્યતં મયાદેવ પરિપૂર્ણં તદસ્તુમે,

યદક્ષર પદભ્રષ્ટં માત્રાહીનંચ યદ્ભવેત,

તત્સર્વં ક્ષમ્યતાં દેવ પ્રસિદ્ધ પરમેશ્વર.

ત્વમેવ માતાય પિતાત્વમેવ

ત્વમેવ બંધુશ્ચ સખાત્વમેવ,

ત્વમેવ વિદ્યા દ્રવિણ ત્વમેવ,

ત્વમેવ સર્વં મમદેવ દેવ.

વચંત્વાં સ્મરામો વચંત્વાં ભજામો,

વચંત્વાં જગત્ સાશિરૂપ નમામઃ ॥

સૂર્યદેવની પ્રાર્થના.

(ભુજંગી છંદ)

નમું આજ આદિત્યને હાથ જોડી,

પ્રભુ કર્મના બંધનો નાખ તોડી;

રવિ ભાવથી તુજને શીશ નામું,
કૃપા દ્રષ્ટિથી જો અમો રંક સામું. ૧

કરં વિનંતી હાથ જોડી પ્રભુ હું,
ઉઠ્યું મનડું તારા ગુણ ગાવા;
વદુ નિર્મળી બુદ્ધિ પ્રેરિત વાણી,
તમે શુદ્ધ થો અક્ષર ભકત જાણી, ૨

અણે કેમ હું વર્ણવું વાત તારી.
રહ્યો માનવી અદ્ય છે બુદ્ધિ મારી,
બધા દેવને કોઈ તેત્રીસ માહ્યે,
રવિ તુજથી ઉપરી કોણ થાયે. ૩

મણી માત્રનાં તેજ તે તુંથી રીઝે,
નથી ઉપમા જગતમાં તારી બીજે;
સહુ તીર્થમાં શ્રદ્ધ છે તેજ તારું,
નીહાળી થયું તુષ્ટ આ મન મારું. ૪

ધરાને નીભાવે તું આકાશ વાશી,
નવે ખંડમાં તું રહે છે પ્રકાશી;
રવિ ઉગતે પદ્મના પુષ્પ ફુટે,
ધરે ધ્યાન સૌ ધેનુના બંધ છુટે. ૫

પ્રભાતે સહુ કામ ધંધે ગુંથાયે,
મુની ભાનુ આરાધવા બેસી જાયે;
ધરે ધ્યાન તારં જપે મંત્ર માળા,
વહે સૂર્યના શ્લોક સર્વે રસાળા. ૬

ટળે તાપ સંતાપ સૌ કાપે,
પ્રભુ ભક્તને સઘ તું મુક્તિ આપે;
ધરા સૂર્યના કીર્ણથી શુદ્ધ થાયે,
વળી વૃક્ષને પ્રાણિ સૌને જીવાડે. ૭

વિતે જામની ને ઉષા કાળ થાયે,
કરે પંખી કદ્દોલ ને ગીત ગાયે;
વળી પંથ ને તસ્કર ભ્રાંતિ ભાગે,
કરે કામને જગતના જીવ જાગે. ૮

સહુ દેવમાં દેવ આદિત્ય સાચો,
નહીં એ મહારાજ સંવેદ વાંચ્યો;
નમે જગત આખું વળી વિશ્વ વેલી,
નમે પંડિતો મનના ગર્વ મેલી. ૯

નમે દેવતા દાનવો રંક રાય,
ગુણે ત્રિષુ બ્રહ્મા તથા રૂદ્ર ગાય;

કુલો ચંદને બોળી તુને વધાવે,
તેને ચમના હુત પાસે ન આવે. ૧૦

ટળે દેહના દુઃખ દારિદ્ર જાય,
રવિ પૂજતાં એટલું પુન્ય થાય;
ધરા મેરૂ આકાશ ને માન સિધુ,
સહુમાં રહ્યો એક તું દીન બંધુ. ૧૧

ઘણું શું કહું ગુપ્ત છે વાત તારી,
રવિ પાઠ પુરાણ છે ગ્રંથ ભારિ;
કહું દુકમાં તે ઘણું માની લેજે,
ભવસાગરે બુદ્ધતાં થોભ દેજે. ૧૨

રવિ તારણ કારણ વેદ વાણી,
સદા શર્ણુ રાખો મને દીન જાણી;
મને તાહરા પુત્રની બીક ઝાઝી,
હું તો શર્ણુ આવ્યો થઈ મન રાજી. ૧૩

કરં યાચના ભાવથી આજ ભારી,
સહુ સંકટો નાથ નાખો નીવારી;
રવી ધર્મ ને કર્મ તો તુંજ સાથી,
નહીં સાહ્ય કે મુજને તુંજ પાખી. ૧૪

સદા દીન ઉગે વળી રાત આવે,
બધા ફેરફારે પ્રભુજી નીભાવે;
પિતા સૂર્ય ત્હારી સ્તુતિ સુખકારી,
નિભાવો તમે જીવતા જગત માંહી. ૧૫

વળી જંદગીની પડે રાત જ્યારે,
પડું ઘોર નિદ્રા માંહી ઠેઠ ત્યારે;
રવિ તાહરાં કીર્ણની દોરી ઝાલી,
હું તો સૂક્ષ્મ દેહે આવું ચાલી. ૧૬

સમાલી તું લેજે મને તારી દેહે,
નહી જન્મ મૃત્યુ ના કષ્ટ રહે;
રવિ પાઠ સાચો ભણે ભાવ રાખી,
થશે ન્યાય તે જગતમાં સુખ ચાખી. ૧૭

કદી ક્ષત્રી શીખે રણક્ષેત્ર જીતે,
નહી ત્રાસ પામે કદી યુદ્ધ વિષે;
ચતુર્વેદનું પુન્યને વિપ્ર પામે,
વદે બ્રહ્મનું તેજને દુઃખ વામે. ૧૮

શીખે શુદ્ર જો ઉઠીને નિત્ય ગાયે,
તેના જન્મનાં દુઃખ દારિદ્ર જાયે,

કૃપા મગવા આટલા છંદ ગાયા,
શીખે ગાય ને સાંભળે નિત્ય ડાહ્યા. ૧૯

ભણે દાસ ચંદુ એ દેવ એવો,
કોટી કર્મો છુટે ને આદિત્ય સેવો;
મને જાતાં કૈલાસમાં થોભ દેજે,
મુજ વાંક અનેકને સાંખી લેજે. ૨૦

શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતા ખારમું અધ્યાય.

અર્જુન ઉવાચ

એવં સતત યુક્તાયે ભક્તાસ્ત્વાં પર્યુપાસતે ।
યે આપ્યક્ષર મવ્યક્તં તૈષાં કે યોગવિત્તમાઃ ॥

શ્રી ભગવાનું વાચ

મય્યા વેશ્ય મનોયેમાં નિત્ય યુક્તા ઉપાસતે ।
શ્રદ્ધયા પરયો પેતાસ્તે મે યુક્તતમામતાઃ ॥
યેત્વક્ષર મનિર્દેશ્ય મવ્યક્તં પર્યુપાસતે ।
સર્વત્ર ગમચિંત્યં ચ કુટસ્થમચલં ધ્રુવમ્

સંનિયમ્યેન્દ્રિયગ્રામં સર્વત્ર સમબુદ્ધયઃ॥

તે પ્રાપ્નુવંતિ મામેવ સર્વ ભૂતહિતેરતાઃ ॥

કલેશોઽધિકતરસ્તેષા મવ્યકતાસકત ચેતસામ્ ।

અવ્યકતાહિ ગતિદુઃખં દેહવલ્લિવદ્દર વાપ્યતે ॥

યે તુ સર્વાણિકર્મા મયિસંન્યસ્ય મત્પરાઃ ।

અનન્યે નૈવ યોગેન મા ધ્યાયંત ઉપાસતે ॥

તેષામહં સમુદ્ધર્તા મૃત્યુ સંસાર સાગરાત્ ।

ભવામિ ન ચિરાત્પાર્થ મય્યાવેશિતચેતસામ્ ॥

મય્યેવ મન આધત્સ્વ મયિબુદ્ધિં નિવેશય ।

નિવસિષ્યસિ મય્યેવ અતઊર્ધ્વં ન સંશયઃ ॥

અથ ચિત્તં સમાધાતું ન શકનોપિમયિ સ્થિરમ્ ।

અભ્યાસ યોગેનતતો મા મિચ્છાપ્તું ધનંજય ॥

અભ્યાસેઽપ્ય સમર્થોઽસિ મત્કમ પરમોભવ ।

મદર્થમપિ કર્માણિ કુર્વન્સિદ્ધિ મવાપ્સ્યસિ ॥

અથૈતદપ્ય શકતોઽસિ કર્તું મદ્યોગમાશ્રિતઃ ।

સર્વ કર્મ ફલત્યાગં તતઃકુર્યતાત્મવાન્ ॥

श्रेयोहि ज्ञानमभ्यासाञ्ज ज्ञानध्यानं विशिष्य ते ।

ध्यानात्कर्म इत्येवागस्त्यागाच्छांतिरनंतरम् ॥

अद्वेष्टा सर्वभूतानां मैत्रः कर्षुष्येवय ।

निर्ममो निरहंकारः समदुःख सुखः क्षमी ॥

संतुष्टः सततयोगी यतात्मा द्रढ निश्चयः ।

मय्यर्पित मनोऽप्युद्धिर्यो भेलकत समेप्रियः ॥

यस्मान्नोद्विजते लोको लोकान्नो द्विजतेत्ययः ।

हर्षा मर्षमयो द्वेगैर्मुक्तो यः सत्यमे प्रियः ॥

अनपेक्षः शुचिर्दक्ष उदासीनो गतव्यथः ।

सर्वारंभ परित्यागी योमदलकतः समेप्रियः ॥

यो न हृष्यति न द्वेष्टि न शोचति न कांक्षति ।

शुभाशुभ परित्यागी लडितमान्यः समेप्रियः ॥

समः शयैव मित्रेय तथामानापमानयोः ।

शीतोष्ण सुख दुःखेषु समः संगविवर्जितः ॥

तुल्य निंदा स्तुति मौनी संतुष्टो येन केनचित् ।

अनिकेतः स्थिरमतिं लडितमान्मे प्रियो नरः ॥

યેતુ ધર્મામૃત મિદ્ર યથોક્ત પર્યુપાસતેઃ ।

શ્રદ્ધાના મત્પરમા ભક્તાસ્તેડતીવમે પ્રિયાઃ ॥

ઇતિદ્વાદશોઽધ્યાય સમાપ્તઃ ॥

અથ શ્રીમદ્ભગવદ્ ગીતાનો માહાત્મ્યમ્ ॥

(ગીતાનો પાઠ કરી અંતમાં વાંચવો)

ધરેવાચઃ

ભગવન્પરમેશાન ભક્તિરવ્યભિચારિણી ।

પ્રારબ્ધં ભુજ્યમાનસ્ય કથં ભવતિ હે પ્રભો ॥

પ્રારબ્ધં ભુજ્ય માનોહિ ગીતાભ્યાસરતઃ સદા,

સમુક્તઃ સસુખી લોકે કર્મણા નોપલિપ્યતે,

મહા પાપાદિ પાપાનિ ગીતા ધ્યાનં કરોતિ ચેત્,

કવચિત સ્પર્શન કુર્વતિ નલિની દલમભ્યુવત

ગીતાયાઃ પુસ્તકં યત્ર યત્ર પાઠઃ પ્રવર્તતે ।

તત્ર સર્વાણિ તીર્થાનિ પ્રયાગાદિની તત્ર વૈ ॥૪॥

સર્વે દેવાશ્ચ ઋષયો યોગિદિઃ પન્નગાશ્ચ ચે ।

ગોપાલા ગોપિકા વાપિ નારદોદ્ધવપાર્ષદૈઃ ॥૫॥

સહાયો જયતે શીઘ્રં યત્ર ગીતા પ્રવર્તતે ।

યત્ર ગીતાવિચારશ્ચ પઠનં પાઠનં શ્રુતમ્ ।

તત્રાહં નિશ્ચિતં પૃથ્વી નિવસામિ સદૈવ હિ ॥૬॥

ગીતાશ્રયેહં તિષ્ઠામિ ગીતા મે ચોત્તમં ગૃહમ્ ।

ગીતાજ્ઞાનમુપાશ્રિત્ય ત્રીલોકોકાન્પાલયામ્યહમ્ ॥૭॥

ગીતામે પરમા વિદ્યા

બ્રહ્મ રૂપા ન સંશયઃ ॥

અર્ધ માત્રા ક્ષરા નિત્યા

સ્વાનિર્વાચ્ય પદાત્મિકા

ચિદાનંદેન કૃષ્ણેન પ્રોકતા

સ્વમુખતો અર્જુનમ્

વેદ ત્રયી પરનંદા

તત્ત્વાર્થ જ્ઞાન સંયુકતા

ચોડષ્ટાદશ જપો નિત્યં

નરો નિશ્ચિત્ત માનસઃ

જ્ઞાન સિદ્ધિંસલભતે

તતો યાતિ પરંપદમ્ ॥

પાઠે સમર્થેઃ સંપુર્ણે

તતોઽર્ધ પાઠમાચરેત ।

તદા ગોદાનજં પુણ્ય

લભતે નાત્ર સંશયઃ

ત્રીભાગં પઠમાનસ્તુ

ગંગા સ્નાન ફલં લભેત

ગીતાયાઃ પુસ્તકં યત્ર

તત્ર પાઠ પ્રવર્તતે

તત્ર સર્વાણિ તીર્થાનિ પ્રયાગાદિનિતત્રવૈ ॥
 સર્વે દેવાશ્ચ ઋષયો યોગિનઃ પન્નાગાશ્ચયૈ ।
 ગોપાલા ગોપિકા વાપિ નારદોઽપ્વ પાર્ષદૈ ।
 સહાયો જયતે શીઘ્રં યત્રગીતા પ્રવર્તતેઃ ॥
 યત્રગીતા વિચારશ્ચ પઠનં પાઠનં શ્રુતમ ।
 તત્રાહંનિશ્ચિતં પૃથિવિ નિવસામિ સદૈવહિ ॥
 ગીતાશ્રેયહં તિષ્ઠામિ ગીતામે ચોત્તમ ગૃહમ ।
 ગીતાજ્ઞાન મુપાશ્રિત્ય ત્રોલોકાન્યાલયાઽહમ ॥
 ગીતા મે પરમા વિદ્યા બ્રહ્મરૂપ ન સંશયઃ ।
 અર્ધમાત્રાક્ષરા નિત્યા સ્વાર્નિવાચ્યપદાત્મિકા ॥
 ચિદાનંદેન કૃષ્ણેન પ્રોકતા સ્વમુખતોઽન્નુ નમ ।
 વેદત્રયી પરાનંદા તત્ત્વાર્થજ્ઞાનસંયુતા ॥
 ચોઽષ્ટાદશજપો નિત્યં નરો નિશ્ચલમાનસઃ ।
 જ્ઞાનસિદ્ધિં સ લભતે તતો યાતિ પરં પદમ ॥
 પાઠેઽસમર્થઃ સંપૂર્ણે તતોઽર્ધ્ય પાઠમાચરેત્ ।
 તદા ગોદાનજં પુણ્યં લભતેનાત્ર સંશયઃ ॥

त्रिभागं पठमानस्तु गंगास्नानकृतं लभेत् ।

षडंशं जपमानस्तु सोमयागकृतं लभेत् ॥

अष्टाध्यायं तु ये नित्यं पठते भक्तिसंयुतः ।

इन्द्रलोकमवाप्नोति गणोत्तमावसे विरभ ॥

अध्यायं श्लोकपादंवा नित्यं यः पठतेनरः ।

यावन्मन्वतरं यातिनरतां स वसुंधरे ॥

गीतायाः श्लोकदशकं सप्त पंच यत्पठयम ।

द्वैत्रीनेकं तदध्वंवा श्लोकानां यः पठेनरः ॥

चंद्रश्लोकमवाप्नोती वर्षाणामयुतं ध्रुवम ।

गीतायाः सभायुक्तो मृतो मानुषतां व्रजेत् ॥

गीताख्यासं पुनः कृत्वा लभते मुक्तिमुत्तमाम् ।

गीतेत्युच्यार संयुक्तो भ्रियमाणो गतिर्लभेत् ॥

गीतार्थं श्रवणासक्तो महापापयुतोऽपिवा ।

वैकुण्ठं समवाप्नोती विष्णुना साह मोहते ॥

गीतार्थं ध्यायते नित्यं कृत्वा कर्माणि भूरिश ।

ज्वन्मुक्तः स विज्ञेयो देहांते परमं पदम् ॥

ગીતામાશ્રિત બ્રહ્મો ભૂભુજો જનકાદયઃ ।

નિર્ધૂતકલ્મષા લોકે ગીતા યાતાઃ પરં પદમ ॥

ગીતાયાઃ પઠનં કૃત્વા માહાત્મ્યં નૈવ યઃ પઠેત્ ।

વૃથા પાઠો ભવેતસ્ય શ્રમ એવ હ્યુદાહતઃ ॥

એતન્માહાત્મ્ય સંયુક્તં ગીતાભ્યાસંકરોતિયઃ ।

સ તત્કલ્મષા પ્નોતિ દુર્લભાં ગતિમાપ્નુયાત્ ॥

માહાત્મ્યમેતદ્ગીતાયા મયાપ્રોક્ત સનાતનમ્ ।

ગીતાંતે ચ પઠેદ્વસ્તુ યદુક્તં તત્કલ્મ લભેત્ ॥

ઇતિશ્રીગીતામાહાત્મ્ય સમાપ્તમ્ ॥

શ્રી ગણેશાય નમઃ

અથ અષ્ટાદશ શ્લોકી ગીતા.

અર્જુન ઉવાચઃ ॥

નિમિત્તાનિયપશ્યામિ વિપરીતાનિ કેશવ,

નચશ્રેયોનુપશ્યામિ હવાસ્વજનમાહેવ ॥ ૧ ॥

॥ શ્રી ભગવાનુવાચ ॥

યોગસ્થઃ કુરુકર્માણિ
સંગંતકતવા ધનંજયા;
સિદ્ધય સિદ્ધયોઃ સમોભુત્વા
સમત્વયોગ ઉચ્યતે ॥ ૨ ॥

કર્મેન્દ્રિયાણિ સંયમય
આસ્તે મનસા સ્મરત્ ॥

ઇન્દ્રિયાર્થાન્વિમૂઢાત્મા,
નિથ્યાચારઃ સઉચ્યતે ॥ ૩ ॥

શ્રદ્ધાવાહનં ભતેજ્ઞાનં
તત્પરઃ સંયતેન્દ્રિયઃ
જ્ઞાનંલબ્ધ્વા પરાંશાન્તિ,
મયિરેણુધિ ગચ્છતિ ॥ ૪ ॥

યતેન્દ્રિય મનોબુદ્ધિ
મુનિર્મોક્ષ પરાયણઃ ॥

વિગતેચ્છા ભય ક્રોધો
યઃ સદામુક્ત એવસઃ ॥ ૫ ॥

યુક્તાહાર વિહારસ્ય,
યુક્ત ચેષ્ટસ્ય કર્મસુ,

युक्त स्वप्नावबोधस्य

योगोभवति दुःख ॥ ६ ॥

दैवी ह्येषा गुणमयी भममाया दुरत्यया ॥

भामेव येप्रपद्यन्ते माया मेतांतरन्तिते ॥ ७ ॥

अग्नि ज्योतिरहः शुक्लः

षण्मासा उत्तरायणम्

तत्र प्रयातागच्छन्ति ब्रह्म ब्रह्मविद्ब्रह्मणाः ॥ ८ ॥

अपियेत्सु दुराचारो भजते मानन्यभाक् ॥

साधुरेव समन्तव्यः सम्यक् व्यवसितोऽहिसः ॥ ९ ॥

यो भामज्जमनाद्विद्यवेत्ति लोकमहेश्वरम्

असंभूढः समर्त्येषु सर्व पापै प्रमुच्यते ॥ १० ॥

भक्तं कृन्मत्परमो भदभक्तः संगवर्जितः ।

निर्वैरः सर्वभूतेषु यः समामेति पांश्व ॥ ११ ॥

श्रेयोहि ज्ञानमभ्यासाज्

ज्ञानाद्ध्यानं विशिष्यते ॥

ध्यानात्कम इत्त्याग

सत्यागाच्छान्तिरनन्तरम् ॥ १२ ॥

ક્ષેત્રજંચાપિમાં વિદ્ધિ સર્વ ક્ષેત્રેષુ ભારત ॥
 ક્ષેત્ર ક્ષેત્રજયો જ્ઞાનય તજ્ઞજ્ઞાનંભતં મમ ॥૧૩॥
 માંચયોવ્યભિચારેણ ભકિતયોગેન સેવતે ॥
 સગુણાન્સમતી ત્યૈવ બ્રહ્મ ભૂયાય કલ્પતે ॥૧૪॥
 નિર્માનમોહાજીતસંગ દોષા

અધ્યાત્મ નિત્યાવિનિ વૃત્તકામઃ ।

દ્વન્દ્વૈર્વિમુક્તાઃ સુખ દુઃખ સંજૈ
 ગચ્છન્ત્યમૂઢાઃ પદમવ્યયંતત ॥૧૫॥

યઃ સાસ્ત્રવિધિ મુતસૃજ્યવર્તતે કામકારતઃ

નસસિદ્ધિમવાપનોતિ ન સુખં ન પરાંગતિમ્ ॥૧૬॥

મનઃપ્રસાદ સૌમ્યત્વં મૌનમાત્મ વિનિગ્રહઃ ॥

ભાવસંશુદ્ધિ રિત્યેવં તપો માનસ મુચ્યતે ॥૧૭॥

સર્વ ધાર્માન્યરિ ત્યજ્ય મામેકં શરણું વ્રજ ॥

અહંવા સર્વ પાપેભ્યો મોક્ષયિષ્યામિ માશુચ ॥૧૮॥

ગીતાસાર મિદં પુણ્યં યઃ પઠેત્સુ સમાહિતઃ ॥

વિષ્ણુલોકમવા પનોતિ ભયશોક વિનાશનમ્ ॥૧૯॥

ઇતિશ્રીવેદ વ્યાસ વિરચિતા અષ્ટાદશ શ્લોકી ગીતા

સં પૂર્ણ.

સપ્ત શ્લોકી ગીતા

શ્રી ગણેશાય નમઃ ॥ શ્રી સરસ્વત્યૈ નમઃ ॥
 શ્રી ગુરુભ્યો નમઃ ॥ ઓમિત્યેકાક્ષરં બ્રહ્મ વ્યાહરન્મા મનુ
 સ્મરન્ ॥ યઃ પ્રયાતિ ત્યજન્દેહંસયાતિ પરમાંગતિમ્ ॥૧॥
 સ્થાને હૃષીકેશ તવ પ્રકીર્ત્યા જગત્પ્ર હૃષ્યત્યનુરજ્યતેત્ય ॥
 રક્ષાંસિ ભીતાનિદિશોદ્રવન્તિ સર્વે નમસ્યન્તિત્ય સિદ્ધ
 સંધાઃ ॥ ૨ ॥ સર્વતઃ પાણિપાદં તત્સર્વં તોક્ષિશિરોમુખમઃ ॥
 સર્વતઃ શ્રુતિમદ્લોકે સર્વભાવૃત્યતિષ્ઠતિ ॥ ૩ ॥ કવિં
 પુરાણ મનુશા સિતા રમણોરણ્મીયાં સમનુસ્મરેદ્વઃ ॥
 સર્વસ્ય ધાતારમચિન્ત્યરૂપમાદિત્યવર્ણું તમસઃ પરસ્તાત ॥૪॥
 ઐર્વં લૂલ મધ રશાખમશ્વત્યં પ્રાહુર વ્યયમ્ ॥
 છંદાસિ યસ્યપર્ણાનિ યસ્તવેદ સવેદવિત ॥ ૫ ॥
 સર્વસ્ય આહં હૃદિસન્નિવિષ્ટોમત્તઃ સમૃતિ જ્ઞાન મપોહનંત્ય ॥
 વેદૈશ્ચ સર્વે રહમેવ વેદોવેદાન્ત કૃદ્વેદ વિદેવ આહમ્ ॥ ૬ ॥

મનમના ભવ મહદકતોમવાચમાં નમસ્કુરે ॥

મામે વૈષ્ણસિ યુક્તવૈવમાત્માનંમત્યરાયણ ॥ ૭ ॥

ઇતિશ્રીમદ ભગવદગીતા સૂપનિપત્સુ બ્રહ્મવિધાયા

યોગશાસ્ત્રે શ્રીકૃષ્ણાર્જુન સંવાદે

સપ્ત શ્લોકી ગીતા સમાપ્ત ॥

શ્રીકૃષ્ણાર્જુન મસ્તુ.

ચતુ શ્લોકી ભાગવત પ્રારંભઃ ॥

શ્રી ભગવાનુવાચ ॥

જ્ઞાનં પરમ ગુહ્યંમે યદ્વિજ્ઞાન સમન્વિતમ્ ॥

સરહસ્યં તદંગત્ય ગૃહાણુ ગદિતંમયા ॥ ૧ ॥

યાવાનહં યથાભાવો ચદૃષ્યંગુણકર્મકઃ ॥

તથૈવ તત્ત્વવિજ્ઞાન મસ્તુતે મદનુગ્રહાત્ ॥ ૨ ॥

અહમેવા સમેવાગ્રે નાન્યદત્સદ સત્પરમ્ ॥

પશ્ચાદહંયદેતંચ યોવશિષ્યત સાસ્મ્યમ્ ॥ ૩ ॥

ઋતેર્થે ચત્પ્રતીયેત ન પ્રતીયેતત્યાત્મનિ ॥

તદ્વિદ્યાદાત્મનો માયાંયથાભાસો યથાતમઃ ॥ ૪ ॥

યથામહાંતિ ભૂતાનિ ભૂતેષુશ્વાવયેષ્વનુ ॥

પ્રવિષ્ઠાન્ય પ્રવિષ્ઠાનિ તથાતેષુનતેષ્વહમ્ ॥ ૫ ॥

એતાવદેવ જ્ઞાસ્યં તત્ત્વજ્ઞાસુનામનઃ ॥

અન્વય વ્યતિરેકાભ્યાં ચત્સ્યાત્સર્વત્ર સર્વદા ॥ ૬ ॥

એતન્મતં મમાહતિષ્ઠ પ્રમેણુ સમાધિના ॥

ભવાન્કલ્પ વિકલ્પેષુ નવિમુહ્યતિ કલ્હિચિત ॥ ૭ ॥

ઇતિશ્રી ભાગવતે મહાપુરાણે અષ્ટાદશ સાહસ્રયાં

સંહિતાયાં વૈયાક્રિષ્ટયાં દ્વિતીયસ્કંધે ભગવદ્બ્રહ્મ

સત્ત્વદે ચતુઃશ્લોકિ ભાગવતે સમાપ્તમ ॥

શ્રી સૂર્યોપાસન.

પ્રથમ પૂજન સામગ્રી પાસે લઈ, નિશ્ચિતપણે દર્ભ અથવા ઊનના આસન પર પૂર્વ દિશા ભણી મુખ રાખી પક્ષોઠી વાળીને બેસવું, (પદ્માસન કે સ્વસ્તિકાસન આવડતું હોય તો તે આસનવાળી બેસવું) પછી ‘કેશવાય નમઃ’ ‘નારાયણાય નમઃ’ ‘માધવાય નમઃ’

એ ત્રણ મંત્રો બોલી, ત્રણ વાર આચમન કરી, ગોવિંદાય નમઃ એમ કહી જમણા હાથની હથેળી ધોઈ નાંખવ પછી ‘વિષ્ણુવે નમઃ’ એ મંત્ર બોલી બે આંખોએ જલનો સ્પર્શ કરવો, તે પછી સૌભાગ્યવતી સ્ત્રીએ નીચેનો મંત્ર બોલીને પોતાને કપાલે કંકુનો ચાંદલે કરવો:—

રમામપર્ણા સાવિત્રી વૈદેહી દ્રૌપદીચમે;
સૌભાગ્યાય નમસ્કૃત્ય કુંકમં ધારયામ્યહમ

વિધવા સ્ત્રીએ ‘શ્રી શિવાયનમઃ’ એ મંત્ર બોલે કેરી વિભૂતિનો અથવા જલનો પોતાના કપાલમાં ચાંદલે કરવો અથવા ત્રિપુંડ્ર કરવું.

શ્રી ગુરુ દેવાય નમઃ
માર્જન.

યન્મંડલં જ્ઞાનધનં ત્વગમ્યં ત્રૈલોક્ય
પૂજ્યં ત્રિગુણાત્મરૂપમ ।

સમસ્ત તેજોમય દિવ્યરૂપં
પુનાતુમાં તત્સવિતુર્વરેણ્યમ.

પછી ડાબા હાથમાં જલ લઈ પુનાતુમાં તત્સવિતુ

રેણ્યમ્' એ મંત્રી બોલી જમણા હાથનાં આંગળાં વડે કિંવા કુદ્ધ વડે પોતાના શરીર પર તથા આસન પર માર્જન કરવું. (થોડું પાણી છાંટવું,) તે પછી નીચે બતાવેલી રીતે ત્રણ પ્રાણાયામ કરવા:—

પ્રથમ આંખો મીચી મૌન રાખી, જમણા હાથની છેદલી બે આંગળીઓથી ડાબું નાકનું નસકોરું દબાવી રાખી, 'નમો ભગવતે' શ્રી સૂર્યાય એ મંત્ર એકવાર બોલતાં જમણા નાસિકાથી પવન અંદર ખેંચવો, પછી જમણા હાથના અંગુઠાથી જમણું નાક પણ દબાવી દઈ ઉપરનો મંત્ર ચારવાર કે પોતાની શક્તિ પ્રમાણે મનમાં ભણી રહેતાં સુધી તે અંદર રોકવો, ને પછી બે વાર તે મંત્ર મનમાં બોલતાં ડાબી નાસિકાથી ધીરે ધીરે રોકવો. પવન બહાર કાઢવો, આ એક પ્રાણાયામ થયો એવા ત્રણ પ્રાણાયામ કરવા.

ઉપર પ્રમાણે ત્રણ પ્રાણાયામ કર્યા પછી અત્રાઘ અમુક પાસે અમુક પક્ષે અમુક તિથૈ અમુક વાસરેચમમે-પાત્ત દુરિતક્ષયદ્વારા શ્રી પરમેશ્વર પ્રીત્યર્થે શ્રી સૂર્યોપાસનામહં કરિષ્યે એમ બોલી સંકલ્પ કરવો. ત્યારપછી ઉભા થઈ નીચેનો મંત્ર ત્રણ વખત બોલી શ્રી સૂર્ય નારાયણને પાણીના ત્રણ અર્ધ આપવા.

નમોસ્તુ સૂર્યાય સહસ્ર ભાનવે,
 નમોસ્તુ વૈશ્વાનર જાતવેદસે;
 ત્વમેવ આર્ધ્યં પ્રતિ ગૃહ્યણ દેવ,
 દેવાધિદેવાય નમો નમસ્તે.

એ પ્રમાણે અધ્ય આપી તે અર્ધ્યના જલનો બે
 આંખોએ સ્પર્શ કરવો.

ધ્યાન.

ધ્યેયઃ સદા સવિતૃ મંદલમ ધ્યવર્તી
 નારાયણઃ સરસિજસન સન્નિવિષ્ટઃ ।
 કેયૂર વાન્મકર કુંડલવાન્કિરીટીહારી
 હિરણ્મય વપુર્ઘૃત શંખચક્રઃ ॥

પછી ‘નમો ભગવતે શ્રીસૂર્યાય’ એ મંત્રનો એક
 સોને આઠવાર અથવા યથાશક્તિ જપ કરવો, પછી
 સૂર્યનારાયણને બે હાથ બેડી નમસ્કાર કરવો. તે પછી
 ‘અનેનશ્રી સૂર્યોપાસનકર્મણા શ્રી ભગવાન્ પરમેશ્વરઃ
 પ્રીયતાં નમમં એમ બોલી આચમનીમાંનું જલ નીચે
 મૂકી સૂર્યોપાસન સમાપ્ત કરવું.

સ્તુતિ.

નમઃ સવિત્રે જગદૈક ચક્ષુષે

જગત પ્રસુતિ સ્થિતિ નાસહેતવે,
ત્ર્યમ્બચાય ત્રીગુણાત્મ ધારિણે

વિરંચીનારાયણ શંકરાત્મને;

આવી રીતે સાંજે પણ સુર્યોપાસન કરવું.

શ્રી સૂર્યાય નમઃ પૃથ્વીયાત્મકં ગંધસમરપ્યામિઃ.

શ્રી સૂર્યાય નમઃ આકાસાત્મક પુષ્પં સમરપ્યામિઃ.

શ્રી સૂર્યાય નમઃ વાયવ્યાત્મકમ ધુપં સમરપ્યામિઃ.

શ્રી સૂર્યાય નમઃ તેજાત્મકુંમ દીપં સમરપ્યામિઃ.

શ્રી સૂર્યાય નમઃ અમૃતાત્મકં નૈવેદ્યં સમરપ્યામિઃ.

ત્યારપછી પોતાના પતિ, સદ્ગુરુ, દેવ, બ્રાહ્મણ અને
પોતાનાં સાસુ સસરા તથા ઘરમાં જે કોઈ વૃદ્ધ હોય તેમને
બે હાથ જોડી, તે ભૂમિ પર મૂકી, તે પર માથું રહે તેમ
નમી, પગે લાગવું. એ પ્રમાણે નિત્ય અભિવાદન કરવાથી
આયુષ્ય, વિદ્યા, કિર્તિ અને શરીરબળની વૃદ્ધિ થાય છે.

શ્રી હરિની આરતી.

જયદેવ જયદેવ જય રાધારમણા-પ્રભુ જય રાધારમણા.

જય ગોપીજન વલ્લભ, (૨) દુઃખ સકલ શમના,
જયદેવ, જયદેવ.

જય વૃંદાવનવાસી, જય જય ગિરધારી. પ્રભુ જય૦ (૧)

ગોપીજન મનરંજન (૨) જય મુરલી ધારી જય (૨)

જય જય દેવકીનંદન, (૨) જય મથુરા ધીશા પ્રભુ જય
નંદ યશોદા નંદન (૨) જય જય જગદીશા. જય૦ (૩)

જય જય કંસનિકંદન, દાનવ કુલહલતા, પ્રભુ૦
ભક્તજન પ્રતિપાલક (૨) જય દુર્જન છલતા. જય૦ (૪)

જય સુંદર શ્યામળિયા, પીતાંબર ધારી પ્રભુ૦
ભોર મુગટ શિરશોભે (૨) અતિ મંગળકારી જય૦ (૫)

કર્ણ વિષે શુભ કુંડલ, મકરાકૃતિ શોભે પ્રભુ૦
નાસાત્રે મુકતા રૂપ (૨) જોતા મન લોભે જય૦ (૬)

હૃદયે કૌસ્તુભ ઝળકે, મણીમુકતા માળા પ્રભુ૦
બાંહે બાજુ બિરાજે (૨) અતિશય તેજળા જય૦ (૭)

- કટિયે કંકણ રણકે, નૂપુર ચરણ વિષે પ્રભું
મણીખંધે મણિભૂષણ (૨) અતિ સુંદર હીસે જયં (૮)
- ભાલે તિલક વિશાળ, શોભે મૃગમદનું પ્રભું
વનમાળા પર ગુંજે (૨) ટોણું પટ્પદનું જયં (૯)
- હસિત વંદન કરી ઉભા, મુજ સામુ જોઈ પ્રભું
કૃપા કટાક્ષે દુઃખણં (૨) સૌ નાખ્યાં ખોઈ જયં (૧૦)
- એવા હરિ નિરખી મેં દહાવો સર્વ લહ્યો પ્રં
પ્રપંચ આશા છુટી, (૨) ભવભય ભસ્મ થયો જયં (૧૧)
- હવે વિનાંતિ એટલી, શ્રી હરિ તવ ચરણે પ્રં
મને નિરંતર રાખો (૨) દાસ કરી શરણે જયં (૧૨)
- ખાંહેગૃહી તરછોડો, તો નિજ ખિરદ હારો પ્રં
જેવો ગણશે તેવો (૨) છું પણ ઉદ્ધારો જયં (૧૩)
- એવી હરિની આરતી જે હેતે ગારો પ્રં
હરિદાસ પ્રભુ તેને (૨) પ્રેમામૃત પાશે જયં (૧૪)
- જયદેવ, જયદેવ, જયરાધા રમણા પ્રં
જયગોપી જન વલ્લભ (૨) દુઃખ સકલ શમના જ. (૧૫)

શ્રી વિષ્ણુવે નમ,

શ્રીમદ્ ભાગવતનો પાઠ.

વેદ વાણી મન જાણીથી વલ્લભ હરી વીહાર; ચાર
વેદનો અર્થ કહું શ્રી ભાગવત અમૃત કથા ભગવાને
બ્રહ્માને કહ્યું, નારદજીએ સાંભળ્યું. શ્રી વ્યાસજીએ હૃદયે
ધર્યું. શ્રી શુકદેવે પાઠે કર્યું; ધન શુકદેવ ધન પરીક્ષીત,
જેને મુખે અમૃત ઝરે; શ્રી ભાગવત પુરે શાખ, આવા
ગમન તો સેજ ટળે, ધર્યું અંબરીશ ધર્યું, પ્રહ્લાદ પાંડવ
વલ્લભજીએ કહી કથા દસમ તુજને કહું તે તું જુગ્તે
જાણ.

રૂપિ ખેડા વનની છાંય લીધી તાળી ને ધરીયા ધ્યાન
મૃગયા રમવા ચાલ્યા રાય કળિયુગ આવી લાગ્યો, પાય
મને રહેવા આપો ઠામ કનક દત્તમંદિર સ્થાન તારે
રહેવા ઠામજ ચાર મુગટમાં હુવોં પરવેશ રાજ બુદ્ધ ફરી
તત્ખેવ નહી આસન નહીં દીધા માન કોપ ચડી મન
આણ્યો તાપ યોડે નાંખ્યો મુએડો સાપ શૃંગીપુત્ર દીધો
શાપ, કેને દુહ્યા મારા તાત; આજથી દીવસ સાતમે તેને
હસશે તક્ષક નાગ પિતા પુત્રને કહે એક વાત તે કેમ દીધો
રાયને શાપ આપણો તપ તો જયરે બાળ જઈ ઉભા
સંભળાવો રાયને વાત ત્યાંથી બ્રાહ્મણ ચાલ્યા જઈ ઉભા

સભા મોઝાર રાયે આવતાં દીઠા ઋષી લઈ પધરાવ્યા
 સભામાં નાખ્યા આસન દીધાં માન, કહો રૂપિ અમ
 સરખાં કામ. મનુષ્ય મન છે દોહ્યલું ન રીસ આણુશે
 હે તાત આજથી દિવસ સાતમે તમને ડસશે તક્ષક નાગ,
 તોયે રાજને ન ચડી રીશ વચન લઈ ચલાવ્યું શીશ
 અર્ધ પાત્ર લઈ પુજ કરી, સંતોષી વળાવ્યા હરિ, રાયે
 વિપ્ર તેડાવ્યા અપાર, અનેક પ્રકારના દીધાં દાન દીધા
 હસ્તી ઘોડા સાર. મણી માણેકને ગરથ ભંડાર કુંચી
 સહીત સોંપ્યા ભંડાર જન્મેજ્યને સોંપ્યા રાજ રાય
 પધાર્યા ગંગાતીર ગંગાજીના નીર્મળ નીર, ભગીરથીના
 નિર્મળ નિર આસન વાળી બેઠા વીર, ત્યાં શુકદેવજી,
 રાજ કહે છે મારા સરીયા કાજ, મુજને મળીઓ સઘળો
 સાથ. હરી કથાની કહે મને વાત કૃષ્ણ કથાના કહે
 મને વાત તે તો મારે સમર્થ સાથ, કૌરવ પાંડવ હુવા
 બુદ્ધ, ગોરે કીધા ગોત્રીજના વ્રત; હું માતાને ગર્ભજ
 વાસ બળતો રાખ્યો શ્રીજગન્નાથ પુતનાના કેમ શોશ્યા
 પ્રાણ કેશી પ્રલંબ માર્યા કેમ, કેમ લણવ્યા નરને લાડ
 કેમ રહ્યા હરિ ગર્ભજ વાસ એટલે શુકદેવજી બોલીયા,
 સાંભળો રાજન્ન પરિક્ષત વાત ભાગવત કથા પાઠે જો
 હોય તમારું મન તમ જેવા કોઈ સુરતાવાન નહિ એવો
 સુર છે જાણ અન્નોદક પરહરી ધરો હરિ શું ધ્યાન પૃથ્વી

આવી ઉત્તમ ધામ પાપીને તો કરવા શાંત ગાયરૂપે થઈ
 પૃથ્વી પડી; બ્રહ્માએ હરિની સ્તુતિ કરી શારંગધર મન
 ચીંતા હુઈ તમે સરજ્જો ગોપ ઘેર ગોવાળ દેવ સગળાના
 કરવા કાજ; આઠમ ચૌદશ બહોળું ધામ દેવકી દેવકનું
 બાલ વસુદેવ સાથે મળ્યો વીવાહ આપ્યા હસ્તી ઘોડા
 સાર મણી માણેકને ગરથ ભંડાર, કંસને મન હુવો કોટ.
 બેન વળાવા બંધવ જય એટલે વાણી થઈ આકાશ
 કંસને મન પડીઓ ત્રાસ દેવકીજી ગર્ભ ધરે અષ્ટમો
 અવતાર કંસ તુને મારશે તારો ખુટયો કાળ એ સોનુ
 શું કીજીએ જોશુ તૂટે કાન, બેન ભાણેજરનો સાંખીએ
 જોશું હોય વિધન કંસ રથેથી ઉતર્યો ખડગ લીધું હાથ
 દેવકી સાહ્યાં ચોટલે, કરવાને ઉપધાત વસુદેવ કંસને
 વીનવે; સાંભળ મુર્ખ વાત લખ્યા લેખે તે નહિ મટે
 કેમ કરો ઉપધાત અનેક પ્રકારે વીનવે કહ્યું ન માને કાળ
 વસુદેવ વિચાર્યું આપવાં ક્રીધાં બાળ લોહ જડાજડ
 ભીડીઆ, કારાગૃહ મોજર કરમ તણા ફળ ભોગવો; આપ
 કરો વિચાર થોડે સમે પુત્ર આવ્યા, લાવ્યા કંસ આગળ
 તત્કાળ, કંસે મન વિચાર્યું. ન કરીએ તેમનો નાશ નારદ
 કંસને પ્રિછવે, સાંભળ રાય એક વાત, છપ્પન કોટી જહવ
 છે તે તારા દેશી જાણ, વચન સુણી નારદ તણા કંસે કર્યો
 વિચાર જેમ આવ્યા તેમ માર્યા વસુદેવ કેરાબાળ સાતમે

સકર્ષણ એક નામ ગર્ભ ખેડી આણ્યો શેણીહીને ઠામ શ્રાવણ
 માસે અષ્ટમી કૃષ્ણ પક્ષે કૃષ્ણ અડધી રાત શ્રીમુખ દીઠ દેવકી,
 જનમ્યા જુગદાધાર પાયે પદ્મ સોહામણાં ઉદર રેખા ચાર
 લલન વંછન ઝળહળે, એવા શોભે વૈકુંઠનાથ, કાને કુંડળ
 રત્ન બીરાજે કંઠે વૈજ્યંતી માળ. વળતા શ્રીકૃષ્ણ બોલીયા.
 સાંભળો માતા વાત, તમે પુરણ તપ કર્યા, અમો અવતર્યા
 આજ. જોગમાયા પધરાવજે, નંદ ઘેર કુમાર અમને ગોકુળ
 મેલજો શ્રી જસોદાની પાસ, વળતા વાસુદેવ બોલ્યા, કેમ
 થાય તે કાજ, ભીડી ભોગળ ભડભડે, કેમ ઉઘડે દ્વાર
 પોળીયાને ધારણ વળી ઘોર અંધારી રાત, ઝરમર વરસે
 મેવત્રા. શ્રી જમનામાએ દીધા માર્ગ; શેષધાય મોર થયા;
 ફેણ કીધા ઓછાડ રખે ફેરાં લાગશે, જનમ્યા જુગદાધાર
 આજ દિવસથી રોતા બાળ, કંસ તણાં જગ્યા રખવાળ;
 જઈ સંભળાવો, રાયને વાત, બાઈએ બાળક જનમ્યું આજ
 પાયે ઝાલી આકાશે કરી કન્યા તો આકાશે ગઈ ક્યારે
 પાપી મુજને માર. હું વીજળી આકાશે રહું તારો વેરી
 ગોકુળ કહું, બેન તણે જઈ લાગ્યો પાય, મેં કીધો
 મોટો અપરાધ બેનનાં બાળક માર્યાં સાત હું પાપી
 કહ્યો ન જઈ કંશ કેશીને તૃણાવંત ધરે ભીમા કરણ
 મોટું રૂપ, પ્રસંબ કહે હું જાણું મેદ ગૌપ્રાણુનો મેદ
 ટાણું મેદ તરીયાં તોરણ બાંધીયા નંદ ઘેર દ્વાર, નંદ

ઘેર ઓછવ હુવો; ગાય આપી અપાર, ગૌસાથ ગોવા-
 ળીયા આવે ઉતાવળા સંગે વેણું વાય, એક આવે
 ઉતાવળો, બીજે ગીતજ ગાય, ગોપી આવે મલપતિ
 હૃદયે અતિ સ્નેહ દર્શી દુધના છાંટયા છાંટણા મહિની
 વાળી રેલ મથુરામાં મહી ભરી જાય, કંસાસુરને આવી
 ભેટ, નંદ જઈ વાસુદેવને મળ્યા આંખ તણા ત્યાં આંસુ
 ઢળ્યાં કુશળ તણી તો પુછી વાત, કંસે માર્યા બાળક
 સાત, છાના મૃગલી ડગલા ભરે, જળમાં જેમ મીનજ
 ભળે માસી ઉઠી ચાલ્યા પ્રભાત બાળકનો કરવા ઉપધાત,
 ઉંર હળાહળ ઝેરે ભરી કૃષ્ણ ધવરાવવા બેઠી વળી સૌશ્યાં
 પ્રાણને પાછી હળી, શકટાસુર ત્યાં આવ્યા વળી, ગાડના
 રૂપે સંચરી, કૃષ્ણ સૂવાર્યા ઝોલી માંય પાટુ મારી પુરો
 કર્યા; એ પેરે શકટાસુર હર્યા, ઉંધા આંકડા જુદા કર્યા
 વિટોળીએ ગોવિંદ હર્યા, ઉત્પતિયો આકાશે ગયો, તે
 શ્રીકૃષ્ણે મારીયો. ગર્ગચાર્ય ગોર આવ્યા નદે દીધા માન
 પ્રદક્ષણ ફેરી કર્યા. શ્રી કૃષ્ણ બળભદ્ર પદાવ્યા નામ હરી
 ગોઠણીએ ચાલ્યા જાય હરી દીંચણીએ ચાલ્યા જાય કાદવ
 ખરડયા માટી ખાય.

માતા મન ઉછરંગ ભર્યા મુખ દીઠાં વિકાસ, મુખમ
 ચૌદ સુવન દેખાડ્યાં, માતા મન ઉલ્લાસ કૃષ્ણ ઉઠીને

છેડો પકડ્યો. સાય, અમને તેડી ધવરાવો માય, ચુલે દુધ ઉભરાયાં જાય. માતા રડતા કેમ મેલાય ગોળી ફેડી મહીરે લાય; માવો બેઠા માખણ ખાય, માખણીયા ન ખાઈએ પુત્ર, માખણમાં ચાલે ધર સુત્ર; હગમગતાં હરી હગતાં ભરે ચૌદલોકભાગેને ઘડે બંધુ નામે મોટા થાય, જેમ બાંધુ તેમ પહોળા થાય; વિષ્ણુ લોક બાંધ્યા નવ જાય, માતા ઉપર કરુણા કરી આપો આપ બંધાયા હરી, દામોદર બાંધ્યા દામણે જદવ કેશવ છાના રડે ચમતાર્જુન મોહ્યા તેમ, શાપ નિવારણ કીધો તેમ નંદ જસોદા કરે વિચાર ગોકુળમાં થાય મોટો ઉત્પાત વૃંદાવન છે ઉત્તમ ઠામ આપણે જઈ કરીએ વિશ્રામ સકલ વેલ જોડાવી હરી રોહીણી જસોદા બેઠાં મળાં માથે મુકટ પુષ્પકહાર કંઠે શોભે વૈજ્યંતી માળ કનક ગેડી હરજી હાથ વાછરડું ચારવા જાય રઘુનાથ પશુરૂપે આવીયો, વચ્છાસુર પાડીયું નામ તે શ્રીકૃષ્ણે મારીયો વૃંદાવનને ઠામ; બગારૂપે આવીયો બગાસુર, લાંબી કીધી ડોક. તે શ્રીકૃષ્ણે મારીયો વૃંદાવનને ચોક આઘાસુર આવ્યો અધર ચડી કીધાં મુખ વિકાળ, મળ્યા ગાય ગોવાળીયા વૃંદાવનને ઠામ ભગતને લાડ લડાવવા, અવતર્યા દેવ મોરાર દાળ દહીંને કરમદા, આદુ બિલી સાર જમુના કાંઠે હરી જમે ગોવાળીયાની સાથ જમી જમાડે હરી જમે, એવા શોભે વૈકુંઠનાથ; બ્રહ્મા

વાછર હરી ગયા, નવી નીપજવી સાર પ્રહાએ કૌતુક
 જોયું, માટે સ્તુતિ કરી અપાર એ છે અક્લ સ્વરૂપ
 કોઈના કળ્યા ન જાય એ મોટા વિષ્ણુ છે એની માયા
 અપાર આ અપરાધ ક્ષમા કરજો, તમે છો દીનદયાળ;
 સંગીત મોહન મોરલી વાય ગાયો ચારવા ગોવિંદ જાય.
 તાડવાને તે અપાર સુદામો (ગોપનું નામ છે) કહે કૃષ્ણ
 છે સાર અમને આજ્ઞાદો કૃષ્ણ કીરતાર આવ્યો ધેનુક
 નાંખી લાત ડિડાડી મેલ્યો આકાશ. (વગર વીચાયેલી
 ગાય) અજ, (ધરડી ગાય) મહીષી ગૌરી (મધ્યમ ગાય)
 સાહી, ગોવાળરૂપે આવ્યો પ્રલંબ, રામ કહે એ મોટો
 મલ્લવ બળદેવ કીધો મસ્તક ધા, છાંડ્યા પ્રાણ થયા
 ધુંધુવાટ, જમનાજીએ મેલ્યા માગ કૃષ્ણે નાથ્યો કાળીય
 નાગ નાગણી કરે સ્તુતિ અપાર, અમને એવાતણ
 આપો નાથ જઈ સંભળાવો જસોદા માત, કૃષ્ણે માંડ્યો
 ઉત્પાત, જમુના આવ્યા પુર; બુડતા કાઢ્યાં ગાય ગોવાળ,
 કૃષ્ણ કથા રસ કેટલા કહીએ; દિન ઘોડા પવાડા ઘણા
 દાવાનળ પીધો વનમાંય ગોવરંધન તોલ્યો કરમાય. વૃત
 કરો કાન્તિક તણાં, પુજો ગોરકુમાર બેડિ કરજોડા વિનવું,
 માગુ કૃષ્ણ ભરથાર; પીતાંબર અંબર હર્યા, ચડ્યા
 કદંબને ઝાડ, જળમાં ગોપી વલવલે વસ્ત્ર આપો વૈકુંઠનાથ
 સામા જોડી રહી છું હાથ, વસ્ત્ર આપો દીનદયાળ જનીને

(યજ્ઞ કરનારા) ઘેર હુવા જોગ, અન્ન માગે રામ ગાપાળ,
 જાનીએ ન જાણ્યો ધર્મ ઋષિ પત્નીએ જાણ્યો મર્મ
 સકળ અન્ન ફળ આણી આલ્યા, જ્યાં કૃષ્ણ પરમ કૃપાળ,
 ગાવરધનનો ઓછવ કર્યો ઇંદ્ર તણા ઉતાર્યા માન વૃત કરો
 એકાદશી, દ્વાદશી ક્ષણ એક નામ, નંદને વરણ હરી ગયા,
 લઈ આન્યા વૈકુંઠનાથ; જળ જળ જમનામાં ઝીલતા
 વેણું વાય રસલાવ્યા કુલ થઈ ગોપાંગજના; તણ ઘેર
 ભરથાર અવળા ચણીયા ભીડીયા વિપરીત ધરીયા વેશ
 નયણે સીંદુર સારીયા સેંથેકાજળ રેખ ગોપીયોમાં ગાવિદ
 રમે વૈજ્યંતી માલ ચંદ્રમાં ખીલ્યો ચાંદણે તેવા શોભે
 વૈકુંઠનાથ શંખ ચુડ ત્યાં આવીયો ગોપીઓ રમતી રાસ
 તે, શ્રીકૃષ્ણે મારીઓ પ્રાણ ગયા નિશ્વાસ કંશ કેશરી
 પછાડી રહ્યો, બીજા અસુર તણે નહીં પાર, એટલે નારદ
 આવીયા, કંસાસુરની પાસ, કંસાસુરને જય મળ્યો પુર્ણ
 કર્યો ઉપદેશ, કંસે અકરૂર તેણીયા પડ્યું છે તમારું
 કાજ, રામકૃષ્ણને તેડી લાવો આજ, કૃષ્ણ અકરૂર તેણી
 લાવો આજ, મામાજના કરવા કાજ, જાનીએ જાતા
 વાળ્યા રાજ, ગંગાજળ ઘોડા જોતર્યા; અકરૂર હરી પાસે
 સંચર્યા; જો રામકૃષ્ણના ચરણે જાઉં; તો તેમના આલિંગન
 પાઉંસમી સાંજે ગોકુળ ગયા, અકરૂરે હરિ નીરખ્યા
 કૃષ્ણજીને કહે સુણો વાત તમે પધારો મથુરા માંચ,

પર=====કીર્તન ચંદ્રિકા.=====

માત તાતની લો સાંભાળ, એ સાંભળી જવા થયા મોરાર,
નંદ જસોદાના કર્યા પ્રમાણ વ્યાકુળ થઈ સહુ ગાપીનાર,
એક આવીને છેડો સાહ્ય, બીજી ઉઠીને ખાવડી સાહ્ય,
વલવલ કરતી પુઠે જાય, ઓધવરૂપે મળશું વળી, એવું
બોલ્યા નરહરિ કૃષ્ણ કહે સુણો કાકા વાત તમે ગાકુળ
આવ્યાં આજ, મામાજના કરવા કાજ, ગગડાવી રથ
જોડીયા, જમુના પુરણ પાળ, તરવર છાંયે છોડીયા રે
મધ્યાન્હે રથ સાર; અકરૂરજી જળમાં સંચર્યા દીઠું
અકલ સ્વરૂપ અકરૂરે ઉંચું જોયું એ સંભવશે રૂપ
અકરૂરે ત્યાં સ્તુતિ કરી માંચું એ વરદાન, ગર્ભવાસના
દુઃખ દોહલાં; સ્વામી આવાગમનનો પાર, પ્રથમ મચ્છાંરૂપ
ધર્યું પેઠા સમુદ્ર મોઝાર, શંખાસુરને મારીયો વેદજ
વાળ્યા ચાર બીજે કચ્છાંરૂપ ધરીયું. સમુદ્ર મથીયો સાર
ચૌદભુવન ધરે આવ્યા લક્ષ્મીજી પરણ્યા છે નાર, ત્રીજે
વરાહરૂપ ધર્યું. શરીર, પ્રાણ વાધ્યા અપાર જતી પૃથ્વી
રસાતાળથી લાવ્યા દેવ મોરાર, ચોથે નરસિંહ રૂપ ધર્યું
ભક્તના કરવા કાજ, પ્રહલાદને ઉગારવા હિરણ્ય કશીપુને
મારવા ધર્યો નરસિંહ અવતાર; પાંચમે વામન હુવા
સૌના સરીયા કાજ, મારી મરડી છેતર્યો બળી ચાંપ્યો
પાતાળ છઠે ફરસી ફેરવી પરશુરામ ધર્યું નામ પ્રદક્ષિણા
ફેરી કર્યા ક્ષત્રા ખેડ્યા ઠામ, સાતમ અસુરસુર અવતર્યા

ભક્તજન પ્રતિપાળ રાજ દશરથને ત્યાં અવતર્યા શ્રી
રામચંદ્રજી ફરાવ્યા નામ, આઠમે શ્રીકૃષ્ણ અવતર્યા
વસુદેવ કેરા તન; શ્રાવણ માસ અષ્ટમી સીધી અડધી
રાત સન્મુખ જન્મ્યા દેવકી સ્ત્રી જહવકુળ શણગાર.
પાયે પદમ સોહામણા ઉદર રેખા ચાર, લંછન વંછન
ઝળહળે એવા શોભે દીનદયાળ કાને કુંડળ રત્ન ખિરાળે
કંઠે વૈજ્યંતી માળ, શંખ ચક્ર ગદા પદ્મ ધર્યા નારદ
તંબુર વાય નવમેં શ્રીકૃષ્ણ અવતર્યા બુદ્ધા તે અવતાર
જપમાળા લઈ સાધીયો, હરિ જમણે હાથ દશ શ્રીકૃષ્ણ
અવતર્યા કલંકી અવતાર પૃથ્વી પાછળ ફેરા કર્યા
લક્ષ્મીજી ભરથાર.

પહેલી પોળે પેસતાં રામ આળ કીધી અપાર કનક
કચોલા કેશર ભર્યા ચંદન લઈ કુબ્જ સંચરી ભક્તિ
ભાવે પુજ્યા ભગવાન નવ જોખન તે કીધી નાર જોગેશ્વરે
ઉંચું જોયું દીઠું જોગ સ્વરૂપ, બ્રહ્માએ ઉંચું જોયું દીઠું
બ્રહ્મજ્ઞાન અકરે ઉંચું દીઠું અકલસ્વરૂપ, મહેલ ચડી
સામલીએ જોયું કંસે દીઠો કાળ જેને જેવી ભાવે ભક્તિ
દીઠી જમની જળ, મેડીએથી મલ ધ્રુજ્યા મનમાં આણી
ખેદ મંડપ હેઠ પછાડીયા મામા મળતા હેત ઉચ્ચસેન પાટે
બેસાડીયા અભયપદ સોખ્યાં રાજ. કારાગૃહ સંચર્યા
નરહરી; ભીડી ભોગળ કર્મે ટળી, માત તાતશું કર્યા પ્રણામ

રતન સરોવર છુટયા અપાર વસુદેવ દેવકી કરે વિચાર
કૃષ્ણે ઘેર ઓછવ હુવાં, ગાય આપી અપાર, અવંતી નગરી
છે ગામ, સાંદીપતી બ્રાહ્મણ જેનું નામ ભણવા ચાલ્યા
રામ ગોપાળ; સકળ શાસ્ત્ર ભણીયા સુત; ગોર તણા આણી
આલ્યા પુત્ર; ગાય દોંતા ગોરાણી મલ્યા કૃષ્ણ મને દોણી
વિસર્ચા કૃષ્ણે કર વધાર્યા ત્યાં કૃષ્ણે દોણી આપી ત્યાં
કૃષ્ણ કહે ઓધવ સાંભળો, વેગ કરી ગોકુળ સાંચરો રથે
બેઠા ઓધવ; સંધ્યા સમે ગોકુળ સાંચર્યા વળી વલ્લોગે
બોલે વાત; નંદ જશોદા કરે વિલાપ, વળી આવ્યો પેલો
અકરૂર કાળ આવ્યા ફાળ્યા બીજ વાર હરિ ગયા
આપણા પ્રાણધાર એક કહે સાંભળ ભાળીભુપ નહિ
અકરૂર એ ઓધવરૂપ ઓધવ કરે વિવેક વિચાર ઓધન
આરોગે એણીવાર બાસડ પાનની બીડી કરી, લવિંગ
સોપારી એલચી ભરી ઢાળ્યા દોલ સેજ પથારી નંદા
નંદન ઢોળે વાય જસવંતી ઓળાશે પાય ચહાલે વીસારી
વાટડી કૃષ્ણે વીસારી માવડી જળવીયોગે માછલી તેમ
કૃષ્ણ વિના હું એકલી મારે ઘેર છે દહીં દુધ ઘણા,
કૃષ્ણ વિના હું કેને ધરું મારે ઘેર છે નવ લાખ ગાય
કૃષ્ણ વિના કેણ ચરવા જાય, ક્યાં રે જાડેરે મારા રધુ
નિશાળીયા ક્યાં જાડેરે મારા કૃષ્ણ ગોવાળીઆ, ક્યાં
જાડે મારા દીનનાં મણી, ક્યાં જાડેરે બધી વૃજના ધણી,

ઓધવ આવ્યો થયા નિષ્પાપ આજ મારે એક દુઃખી
 નથી આપસમાં ભાંગી એકરતી હરિકથા કહેતાં ગદ્ય રાત,
 કૃષ્ણ કથા કહેતા ગદ્ય રાત; એટલે થયા પ્રાતઃકાળ
 ધમધમ ગોપી ધુમે મહી હરિકથાના ગાયે ગીત, ઓધવ
 જોવે એની રીત, ઓધવ બોલે વારંવાર તમને મળશે
 વૈકુંઠનાથ ગોપી કહે ઓધવ સાંભળો હરિ સાથે શું
 સગપણ કરો હરિ સાથે શું કરવી પ્રીત માંસી મારી
 એની રીત આંહીગોવાળે દીધો દાટ, બગાસુરની મરડી
 ટોક, આધાસુર ઉદર રાખ્યા હરિ વનમાં વાગે વાંસળી;
 ગોપી વળાવે ઓધવ વળે, મથુરામાં હરી સંચરે, ગોપી-
 એના સંદેશા કહ્યા, તે શ્રીકૃષ્ણ સાંભળી રહ્યા કનક
 કેશર કસ્તુરી કપુર, અગર તણા ઉકેળ્યા ધુપ ચંદ્ર રવે
 મોતીની શેર, શ્રીનાથજી પધાર્યા કુબ્જ ધર; વાળી વાળી
 અકરૂર ચરણમૃત લે, ચરણ લઈ મસ્તક પર ધરે કૃષ્ણ
 કહે કાકા સુણો વત હસ્તીના પુર લઈ ચાલો આજ,
 પાંચ પ્રાણી જેમ પામે સુખ મરણપે અધિક કુંતાના
 દુઃખ. હરિ હરિ કર્મ વિધાતા ગ્રહી, મંદીરમાં અગ્નિ
 પ્રજ્વળી સસત્રે સિંહ માર્યો શાખવંત વિલાપ કરે કંસની
 નાર સાંભળરે જરાસંધ તાત તું બેઠા હું થઈ અનાથ,
 કાળ ચડ્યો જરાસંધ જય સેના સઘળી આગળ થાય;
 આગે (ટોપીવાળાં સેનીયા) ટોપૈયા વળવળી પાંખતણી

તો સંખ્યા થઈ કટકતાણાં દળ ઉખેડે સુરજ તેજ છંડે
રખે માર્યા રાણા રાય. (ગોપાળે) ગોપાળા વાળ તણા
ક્રીધા શેવાળ રૂધીર તણી તો નદી વહી નાડો જરાસંધ
ભાગ્યો જય કાળ તેની પુઠે થાય કાળ કહે મારું મોટું
નામ મચ્છા પેજીતું સંગ્રામ ગુફામાં પોઢ્યો મચ્છકુંદ
પામરી ઓડી બાલમુકુંદ જાગ્યો, મુચ્છકુંદ બલીભસ્મજ
થાય ક્યાં હુવો કૃષ્ણ અવતાર નિંદ્રામાં ખાચો અવતાર
સોળકળા પરિપુર્ણ થાય શ્રીનાથજી પધાર્યા મથુરા માચ
આગે આગે યવનો ઘણા ગામ વસાવ્યા દ્વારામતી આપણે
શી ચીંતા ઘણી જાળવનાર ત્રિભુવન ઘણી ભગવાન
દુર્યોધનને ઘેર ગયા ભગતની કરવા સહાય ભગતને
ઉગારવા માટે જેમ રાખી દ્રૌપદીજીની લાજ સંસાર
સાગર દુખતાં; જેણે જખ્યા હરિના નામ અવિનાશી
કુંવરી એમ ભણે ચરણ રાખે વિશ્વાસ શ્રી ભાગવત
કથા દશમ કથા રસ પાઠે કરે જુગત કરીને જાણ
સંસાર તણા દુઃખ છુટીએ સ્વામી ન આવો ગર્ભવાસ.

શ્રી કૃષ્ણાર્પણ મસ્તુ:

ૐ

ગણપતિની સ્તુતી.

રાગ પ્રભાત.

જય જય શીવ સુત ગણપતી દેવા ।

ગણપતી દેવા, હું તો કરું તારી સેવા ॥ જય ॥

શુભ કામ ઇચ્છું આજે, પુર્ણ કરજે મારા કંજે ।

રિધિ સિધિ તમને છાજે, દયાળુ છો દેવા ॥ જય ॥

દોષ પાપ હરજે મારા, વિઘ્ન દુર કરજે સારા ।

શરણાગતે રાખો તારા, ધર થાળ મેવા ॥ જય ॥

ઇચ્છું સેવા કરવા તારી, મતી પહોંચે નહીં મારી ।

દાસ તારો લેજે ધારી, આપો બુધ્ધિ દેવા ॥ જય ॥

અદ્વયમતિ મારી જાણો, દયા સિંધુ પ્રેમ આણો ।

ગાઉં શું હું તારાગુણો, સદા ઇચ્છું સેવા ॥ જય ॥

પ્રભાત

જ્યાં લગી આતમા તત્વ ચીન્હો નહીં,

ત્યાં લગી સાધના સર્વ જુઠી,

મનુષ્ય દેહ તારો એમ એજો મયો,

માવડાની જેમ વૃષ્ટિ વૃઠી જ્યાં.

શું થયું સ્નાન સંધ્યાને સેવા થકી,
શું થયું ઘેર રહી દાન દીધે, ૧

શું થયું ધરિ જટા ભસ્મ લેપન કરે
શું થયું વાળ લોચન કીધે, જ્યાં ૦ ૨

શું થયું તપને તીર્થ કીધા થકી,
શું થયું માળાગ્રહી નામ લીધે
શું થયું તિલકને તુલસી ધાર્યા થકી,
શું થયું ગંગાજળ પાન પીધે, જ્યાં ૦ ૩

શું થયું વેદ વ્યાકરણ વાણી વદે,
શું થયું રાગને રંગ જાણે,
શું થયું ખટ દરશન સેવ્યા થકી,
શું થયું વર્ણના ભેદ આણે જ્યાં ૦ ૪

એ છે પરપંચ સહુ પેટ ભરવા તણા,
આત્મારામ પરિવ્રત્ત ન જાણે,
ભાણે નરસિંહો કે તત્વ દરશન વિના
રત્ન ચિંતામણી જન્મ ખોયો, જ્યાં ૦ ૫

પ્રભાત

જાગીને જોઉં તો જગત્ દીસે નહીં,
ઉંઘમાં અટપટા ભોગ ભાસે;
ચિત્ત ચૈતન્ય વિલાસ તદ્રુપ છે,
બ્રહ્મ લટકા કરે બ્રહ્મ પાસે— ટેક.

પંચ મહા ભૂત પરિબ્રહ્મ વિષે ઉપજ્યાં,
આણું આણું માંહી રહ્યા રે વળગી,
કુલ ને કાળ તેતો વૃક્ષનાં જાણવાં,
થડ થકી ડાળતે નહિરે અળગી— જા.

વેદ તો એમ વહે, શ્રુતિ સ્મૃતિ શાખદે,
કનક કુંડળ વિષે ભેદ નહોય.,
ઘાટ ઘડ્યા પછી નામ રૂપ જૂ જવાં,
અંતે તો હેમનું હેમ હોય— જા.

જીવને શીવ તો આપ ઇચ્છાએ થયા,
રથી પરપંચ ચૌદ લોક કીધા.,
ભાણે નરસૈયોએ તેજતું, તેજતું
એને સમર્યાથી કંઈક સંત સીધ્યા— જા.

પ્રભાત.

જીભલડીરે તુને હરી ગુણ ગાતાં,
આવળું આળસ ક્યાંથી રે,
લવરી કરતાં નવરી ન મળે,
બોલી ઉઠે સૌ પહેલી રે—જીભ.

પર નિંદા કરવાને પુરી,
શૂરી ખટ રસ ખાવારે,
ઝગડો કરવા જાહેર ઝુઝે,
કાયર હરી ગુણ ગાવારે—જીભ.

ઘેર લાગ્યા પછી કુપ બોદાવે,
આગ એ ક્યાં ઓલવાશેરે,
ચોરો તો ધન હરી ગયા પછી,
દીપથી શું થાશે રે—જીભ.

તલ મગાવોને તુલસી મગાવો,
રામ નામ લેવરાવો રે,
પ્રથમ તો મસ્તક નહીં નમતું,
પછી શું નામ સુણાવો રે—જીભ.

હરિ નામ લેતાં દામન બેસે,
કામ બગડે નહીં કરવું રે,

સેહેજે પંથનો પાર જ આવે,
ભજન થકી ભવ તરવું રે—જીભ.

જેનું નામ જપે જોગેશ્વર,
શંકર શેષ વિરંચી રે,
કહે પ્રીતમ નામ વિસાર્યું,
તે પ્રાણી પરપંચી રે—જીભ.

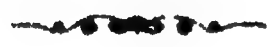
પ્રભાત.

જાગજન જાગજન જોખન જાતું રહ્યું,
લેશ નહીં લાજ થયાં કેશ ધોરા,
દેહ તો વૃદ્ધ થઇ વાસના વધી ગઇ,
રાત થોડી રહી વેશ બોરા—જાગજન.

દાંત તો પડી ગયા હાલ બુરા થયા,
નેનની જ્યોત ગઇ ચેત પાજી,
શ્રવણ શક્તિ ટળી વાસના ન વળી,
મોતની વાત તેં મન આણી—જાગજન.

દેશ બહુ દુર છે જવાનું જરૂર છે,
કાલ મહા દુર છે રહ્યો છે ગાજી,

વિષયમાં વળગી રહ્યો ભક્તિ ભુલી ગયો,
 મોહને વશ થયો ચેત પાછ-જગજન.
 સદ્ગુરુ સંગનો રંગ લાગ્યો નહીં
 અંગ ઉમંગ છે કામ કેરો,
 આણુછતાં અટકશે પીંડને પટકશે,
 ભટકશે તું લક્ષ ચોર્યાસી ફેરો-જગજન.
 સદ્ગુરુ શાનમાં કહ્યું ઘણું કાનમાં;
 ધ્યાનમાં રાખજો વાત મારી;
 દાસ ગરીબ કહે જ્ઞાન અગ્નિ વિષે-
 વાસના ખીજને નાંખ ખારી-જગજન.

પ્રભાત રાગ-ફેર.

અખિલ બ્રહ્માંડમાં એક તું શ્રીહરિ,
 જુજુવે રૂપે અનંત ભાસે;
 દેવમાં દેવ તું તેજમાં તત્વ તું,
 શૂન્યમાં રાખે થઈ વેદ વાસે. ટેક.
 પવન તું પાણી તું ભુમી તું ભુધરા,
 વૃક્ષ થઈ કુલી રહ્યો આકાશે;

વિવિધ રચના કરી એક તું શ્રીહરિ,

જીવ તે શિવ છે એજ આશે. અ. ૧

વેદ તો એમ વહે, શ્રુતિ સહુ શાંખ દે,

કનક કુંળા વિષે ન ભેદ કેશે;

ઘાટ ઘડીયા પછી નામ રૂપ જીજ્ઞવાં,

અંત તે હેમનું હેમ રશે. અ. ૧.

વૃક્ષમાં બીજ તું બીજમાં વૃક્ષ તું,

જેઉં પટંતરો એજ પાસે;

ભાગે નરસૈયો શું માયામાં મોહી રહ્યો,

પ્રીતકર પ્રેમથી તો પ્રગટ થાશે. અ. ૨.

આત્મ શાંતિ.

(રાગ પ્રભાત જુલણા છંદ.)

મારા નાથના નામનું ભજન કરું ધામમાં,

જે થકી જીવ આરામ પામે.—મારા નાથ.—૧

લોક નિંદા કરે તે થકી નવ હરું,

મુજ અંતરે વિકૃતા પ્રેમ આવે—મારા નાથ.—૨

મોહ મંદીરનાં મહેલમાં હું ફસ્યો,
કૃષ્ણ કરુણા વિન્યા કદ ન થાયે-મારા નાથ.—૩

હંશ વૃત્તિ ધરો અન્યને પરિહરો,
કોટી અધ જન્મના નાશ પામે-મારા નાથ,—૪

આત્મ કલ્યાણનું હિત જોમન ધરો,
શ્રીરામ સિયારામ મુખથી ઉચ્ચારો-મારા નાથ—૫

દેહ છે પારકો શિદને મમતાં કરો,
હરિહર ધ્યાન ધરે મોક્ષ થાયે.-મારા નાથ.—૬

સંગને સાધવી કોઈ નથી આપણું,
સૌ સ્વાર્થિ સંસારમાં ભેળા થાયે-મારા નાથ.—૭

રામ જ્યારામ તો નિશદિન વિનવે,
અમુલ્ય ચિંતામણી એળે જાયે.-મારા નાથ.—૮

થાળ

દુધ પીઓને મારા પ્રાણ સ્નેહી, રામચંદ્ર રધુરાધરે.
કવલી ગાયનું દુધજ દોહયું, સાકર દાલી માંહીરે. ટેક.

જાયફળ એલચી કેશર દાલી, પીસ્તે છાલજ છાધરે,
પ્રેમ પ્રીતસેં દુધજ ઠાર્યો, આગળ ધર્યો આંહીરે. દુધ.

જણે જણે વાયે દુધજ ઠાર્યો, પ્રભુ મનમેં મુકાઈરે,
લક્ષ્મણજી તો ચમર ઢરાવે, જનકી દુધજ પાઈરે, દુધ.

સીતલ જલ જરી ભરી લાવ્યા જલ ગંગા જલ માંહીરે.
પાન સોપારી બીલડો સુધાર્યો, લીઓ મુખમેં રધુરાઈરે, દુધ.

નારાયણ સાહેબ સતગુર શરણે, અરજ અમારી એહરે;
અવિચળ ભક્તિ આપો સ્વામી, દિનદયાળુ ગુંશાઈરે. દુધ.

થાળ.

દુધ પીઓને મારા પરમ સ્નેહી, શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનરે ટેક.
કામ ધેનું કેરુ દુધ મંગાવું, માંહે કેશર નાંખીરે,
એલચી પીસ્તા ચારવલી નાંખી, ગરમ કરું ચીત્ત રાખીરે દુધ.

શદુરાન્વિતપય અતિ મીઠું, પાત્ર અનોપમ આણીરે,
પીરસી પાસે વ્યંજન નાંખું, આરોગો અભીરામરે. દુધ.

ગંગોદક જરી ભરી લાવું, વદત વિભર્ષણ માટેરે,
મુખવાસ મનગમતા આણું, ચૂર્ણ સુધી સમ નાંખીરે. દુધ.

પાન આચમન મુખવાસ તમારું, જોયું દીન દયાળરે,
દયારામ શર્માએ ગાયું, કૃષ્ણ દયાનિધિ જાણીરે. દુધ.

થાળ.

ભોજન મન ભાવતાં હ્યોને માવા—ટેક.

ત્રીકમજીને તેડી લાવો, કંચન બાજોઠ પધરાવો,

ગંગા નીરમલશે નવરાવો.

ભોજન મન ભાવતાં હ્યોને માવા.—૧

કડી જલેબી ઘેવર ઘીના, કંચન થાર ભર્યા બરફીના

ગીરધર મોઢેથી માગી લેવા.—ભોજન.—૨

ગેવર મેવર શેવર લાડુ, પેણ બરફી દુધ સ્વાદુ,

ગીરધર ગાંઠીયા માંગી લેવા.—ભોજન.—૩

ધરમાં લક્ષ્મી પાક બનાવે, કાણુએકમાં સામગ્રી લાવે,

ભાવ હોય તો ભુધરજીને ભાવે.—ભોજન.—૪

પેણ પતાસા મેવા મીઠાઈ, વનજલથી રસોઈ બનાઈ,

આચમન કરો મંગલકારી,

ઉપર આલુ તે પાન સોપારી.—ભોજન. ૫

સુરણ તણા રતાલુ તેવા, ભોજન બહુ બનાવું એવા,

ગીરધર મોઢેથી માગી લેવા.—ભોજન. ૬

હીરા મોતી હેમ ધરેણા, પ્રેમ પેરીલો પટછણા,

રસ ભર્યાં ભુધરજીના નેણાં —ભોજન. ૭

જો ઇચ્છા હોય રાજ્ય તમારી,

સુંદર સેજ બીછાવું સારી;

હું તો તન મન જડિં બલેહારી.—ભોજન. ૮

પ્રીતમના સ્વામી પાતલીયા, હેતે પ્રીતે સૌને મલ્યા,

મારા તનના તે તાપ સર્વે ટરેઆ.—ભોજન. ૯

શ્રી સત્યનારાયણની આરતી.

જય કમળાસ્વામી, પ્રભુ જય કમળાસ્વામી;

સત્યનારાયણ સ્વામી (૨) વિભુવર બહુ નામી.—જય.

ભિન્ન ભિન્ન રૂપ ધરેલ, ભક્તો ભય હરવા, પ્રભુ

પ્રતાપ પ્રસર્યો પ્રભુ તવ (૨) જગનો જય કરવા —જય.

સુંદર રૂપ સ્વરૂપ, પ્રભુ અમને પ્યારું, પ્રભુ.

દર્શન કરવા નિત્યે (૨) મન દોડે મહારું.—જય.

ગાય ગુણ અપાર, શુર શૌનક આદિ, પ્રભુ

મહિમા મહિમા મોટો (૨) સર્વે બ્રહ્માદિ —જય,

ગરુડા સન પર દેવ શોભો સુખરાશી, પ્રભુ

સહાય સર્વની કરવા, (૨) તત્પર અવિનાશી.—જય.

આ કળીકાળે આપ છો, પ્રત્યક્ષ સદા, પ્રભુ

કઈ દીનને દર્શન દઈ (૨) કરવા સુખ મુદા.—જય.

શતાનંદનું કાર્ય પ્રેમે પુર્ણ કર્યું, પ્રભુ
 ધન-સંપત્તિ સઘળી દઈ, વીપ્રનું કાર્ય સર્યું.—જય.
 કઠીઆરાના નાથ, કોટે કષ્ટ હર્યા, પ્રભુ
 દુઃખ દારિદ્ર હઠાવી, (૨) ભિલ્લનાં ભાગ્ય ભર્યાં.—જય.
 ઉલ્કામુખ મહી પતિની, લજ્જાને રાખી, પ્રભુ
 ભદ્રશીલાને તીરે (૨) સ્નેહ-સાંકળ નાંખી,—જય.
 સાધુ વણિક શ્રીપુર, તેને બહુ તાવ્યો, પ્રભુ
 ભુલ ભયંકર તેની, (૨) તેથી નવ કાવ્યો—જય.
 કળાવતીના કષ્ટ, ધ્યાન દઈ પ્રીતે, પ્રભુ
 લીલાવતીને ભાવે (૨) સહાય થયે નિત્યે—જય.
 ગોપમંડળી ઘેર, અંગદ્વજ આવ્યો, પ્રભુ
 પ્રસાદ પડતો મેલ્યો, (૨) હરીએ લઈ તાવ્યો.—જય.
 શત પુત્રોનો નાશ, થયો અનાદરથી, પ્રભુ
 પ્રસાદે જવ લીધો તવ, (૨) શુભ થયું શ્રીવરથી—જય.
 અનેક એવા ભક્તો તાર્યા ભાવ થકી, પ્રભુ
 અપને પણ અર્પેને (૨) સત્યદેવા સુમતિ.—જય.
 પ્રેમ થકી જે ભક્ત (સત્ય) નારાયણ સેવે, પ્રભુ
 શ્રી આયુષ્ય કીર્તિ સુત, (૨) જગપતિ સુખ દેવે.—જય.

શ્રી સત્યનારાયણની આરતી.

જયલક્ષ્મી રમણા, પ્રભુ જયલક્ષ્મી રમણા,
 સત્યનારાયણ સ્વામી, જનપાતક હરણાં.—જયદેવ ૨૬.
 રત્ન જડીત સિંહાસન, અદ્ભૂત છબી ખીરાજે પ્રભુ
 નારદ કરત નિરાંજન, ઘંટ ધ્વનિ વાજે.—જયદેવ.
 પ્રગટ થયાં કલી માંહે, દ્વિજને દર્શન દીધાં, પ્રભુ
 વૃદ્ધ બ્રાહ્મણ વણિકના કંચન મહેલ કીધા.—જયદેવ.
 દુર્બલ ભીલ કઠીઓરો, તે પર કૃપા કરી; પ્રભુ
 ચંદ્ર ચુલ નૃપતિની, વિપત્તિ સર્વ હરી.—જયદેવ.
 વૈશ્યે વૃત આરંભ્યું, શ્રદ્ધા તજી દીધી, પ્રભુ
 કષ્ટ વેઠ્યું અતિશય, ફરી સ્તુતિ કીધી.—જયદેવ.
 ભાવ ભક્તિના કારણ, ભીન ભીન રૂપ ધર્યાં, પ્રભુ
 શ્રદ્ધા હૃદયે ધારી, તેના કાર્ય સર્યા.—જયદેવ.

શ્રી રામચંદ્ર કૃપાલુ, ભજમન હરણ ભવતીય દારણમ
 નવ કંજલોચન કંજ મુખકર કંજપદ કંજરણમ
 કંદર્પ અગણિત અમિત છબી નવનીલનીરજ સુંદરમ
 પટપીત માનહુ તડિત રચિ નોમિજનક સીતાવરં

શિર મુકુટ કુંડલ તિલકચાર હિદાર અંગ વિભૂષણમ
આજનું ભૂજશર આપધર સંગ્રામ જીત ખર દુષણમ
ભજું દીનબંધુ દીનેશ દાનવ દૈત્યવંશ નિકંદનમ
રઘુનાથ આનંદ કંદ કૌશલ ચંદ્ર દશરથ નંદનમ
ધતિવદત તુલસીદાસ શંકર શેષ મુનિમન રંજનમ

શ્રી કૃષ્ણની આરતી.

જય દેવ જયદેવ જય ગોકુલચંદા,
પ્રજપતિ કુંજ વિહારી, કેવલ સુખકંદા—જયદેવ. ૧
રાધાપતી સુખરાસી, નટવર નવરંગા;
ભાર મુકુટ પ્રભુ શોભે, કેવળ સુખકંદા—જયદેવ. ૨
ગઉ ગોપી ગોકુલ હીત, ગીરીવર કર ધર્યો;
સેન્ય સૈન્ય સુરપતિ કે, અતિમદ ઉતાર્યો—જયદેવ. ૩
યમુના તટ પ્રભુ, રોકત મૈયારી;
પ્રજ જનમે દળ કાવત ઝીયા સુખકારી—જયદેવ. ૪
રાધાને સંગ ઉભા, બંસી લે હાથે;
બ્રહ્માનંદ બલીહારી શ્રી કૃષ્ણ ચંદ્ર રાધે—જયદેવ. ૫

મંગળ આરતી.

જય હરીહર સ્વામી, પ્રભુ જય હરીહર સ્વામી,
 ઘટ ઘટમાં છો વ્યાપી, સરવ અંતર જામી—જય.—ટેક.
 સચ્ચિદાનંદ સ્વરૂપ, જય મંગળ ધામા, પ્રભુ
 ભક્ત ભવાબ્ધિ તારણ, જય હૃદય રામા—જય.
 જ્ઞાન ધામ નિજનામ સર્વેશ્વર દેવા, પ્રભુ
 શરણાગત વત્સલ વિભુ, નહિ કોઈ તમ જેવા—જય.
 દયા સિંધુ સુખરૂપ, અનહદ ઉપકારી;
 શું ઉપમાં હું આપું અદ્ય મતિ મારી—જય.
 દયાનાથ કૃપા કરી મનવાંચ્છીત આપો પ્રભુ
 ક્ષમા કરો અપરાધ, પાપ સકલ કાપો—જય.
 માત તાત મહારાજ, નમું હું તવ ચરણે; પ્રભુ
 સત્ય સ્વરૂપ સાક્ષાત, આવ્યો હું શરણે—જય.
 જન્મ મરણનું જોર, મુજ માથે ભારી, પ્રભુ
 દયા કરી દીન વત્સલ તે નાંખો ટાળી—જય.
 કામ ક્રોધ અહંકાર, સખળ શત્રુ માથે; પ્રભુ
 તમ વિષુ એ નહિ ટળશે, પ્રભુ ધર જે હાથે—જય.
 મંગળ આરતી ગાઈ સર્વે સુખકારી, પ્રભુ
 કહે રાધવ કરજોડી, જાણું બલેહારી—જય.

શ્રી શિવ શક્તિની આરતીનો ગરબો.

જે આઘ શક્તિમા જે આઘ શક્તિ,
અખંડ બ્રહ્મા નીપાવ્યા પદવે પંથકમાં;
જ્યો જ્યો મા જુગત અંબે. ૧૬.

દ્વિતીય બે સ્વરૂપ શીવ શક્તિ જાણું,
બ્રહ્માં ગણપતિ ગાઉ હરિ ગાઉ મા.—જ્યો. ૧

તૃતીયા ત્રણ સ્વરૂપ ત્રીભુવનમાં બેઠા મા,
ત્રણ થકી તરવેણી તું તરવેણી મા.—જ્યો. ૨

ચોથે ચતુરા મહાલક્ષ્મી સચરાચર વ્યાપ મા;
ચાર ભુજ ચોદિશા પ્રગટ્યાં દક્ષિણ મા.—જ્યો. ૩

પંચમી પંચ રૂપિ પંચમ ગુણ પદ મા;
પંચ સહસ્ર ત્યાં સોધયે, પંચ તત્ત્વે મા —જ્યો. ૪

ષષ્ઠી તું નારાયણી; મહીસા શૂર માર્યો મા;
નરનારીના રૂપે, વ્યાપ્યાં સધળે મા.—જ્યો. ૬

સપ્તમી સપ્ત પાતાળ સાવીત્રી સેના મા;
ગઉ ગંગા સાવીત્રી ગઉરી ગીતા મા.—જ્યો. ૭

અષ્ઠમી અષ્ટ ભુજ, આઠ આનંદા મા;
સુરવર મુનીવર જનમ્યા દેવ દૈત્યે મા.—જ્યો. ૮

- નવમી નવકુળ નાગ, સેવે નવ દુરગા મા;
 નવરાત્રીના પુજન, કીધા છે બ્રહ્મા મા.—જયો. ૯
- દશમી દશ અવતાર, જય વિજ્યા દશમી મા;
 રામેરામ રમાય્યા રાવણ રોજ્યો મા—જયો. ૧૦
- એકાદશી અગીઆરશ, કાત્યાની કામા મા;
 કામ દુર્ગા કાસીકા, સામાને રામા—જયો. ૧૧
- બારસ બાળા રૂપ, બઉચરી અંબા મા;
 બટુક ભૈરવ સોહીએ, તારા છે તુજ મા—જયો. ૧૨
- તેરસ તુળજરૂપ, તું તારણી માતા મા;
 બ્રહ્મા વિષ્ણુ સદા શીવ, ગુણ તારા ગાતા—જયો. ૧૩
- ચઉદસે ચૌદ રૂપ, ચંડી ચામુંડા મા;
 મારકંડે વખાણ્યા, ગાઈ શુભ કવીતા.—જયો. ૧૪
- પુનમે પુરણ કરી, સતભાવતી નગરીમાં;
 વશીષ્ઠે માહી વખાણી, સંણી કરન્ને કરણા—જયો. ૧૫
- સંવત સતાવન સોળે, તીથી ભાવે મા;
 સંવત સોળે પ્રગટી, રેવાને તીરે—જયો. ૧૬
- શીવ શક્તિની આરતી, જે ભાવે ગારો મા;
 ભણે શીવાનંદ સ્વામી, સુખ સંપત્તિ થારો—જયો. ૧૭

શ્રી સદગુરુના આરતિ

જય આત્મ દાતા, ગુરુ જય આત્મ દાતા,
 દૈશીક કેન્ય દયાળુ, ગુણ જગ પ્રાપ્ત્યતા-જયદેવ ગુરુદેવ.
 આપ તણું આધાર, અમને છે ભારી,
 ગુરુ અમને છે ભારી (૨)

નીરગુણ બ્રહ્મ સ્વરૂપ, સ્વગુણ રૂપ ધરતા,
 ગુરુ સ્વગુણ રૂપ ધરતા,
 પર ઉપકાર સ્વીકારી, વચન વૃદ્ધી કરતાં-જયદેવ ગુરુદેવ
 પ્રગટ થઈ જગમાય, શુદ્ધત બહુ કીધાં;
 ગુરુ શુદ્ધત બહુ કીધાં,
 શાનિધ્ય સ્વગુણ સ્વરૂપે, અભ્યદાન દીધ -જયદેવ ગુરુદેવ
 સદગુરુનું ઉપકાર શું મુખથી વર્ણું,
 ગુરુ શું મુખથી વર્ણું;
 અલ્પમતિ પ્રભુ ભારી, વેદ પુરે સાંખ્ય-જયદેવ ગુરુદેવ
 શીર નામી શિષ્ય અરજી ઉર ધરશે;
 જે અપરાધ અમારા તે નહીં દીલ ધરશે-જયદેવ ગુરુદેવ

ભજન.

- ગુરુ ગમથી ઉતરીએ પાર,
નિશ્ચયે ગુરુ ગમથી ઉતરીએ પાર.—નિશ્ચયે (૧)
- વેદ ભણ્યાથી શું થાયે બાઈ,
શું થાશ પુરાણ અઢાર—નિશ્ચયે (૨)
- બહુ વ્યાકરણ ભણ્યા મુની નારદ,
તે નહિ પામ્યા ગુરુ વિના જ્ઞાન—નિશ્ચયે (૩)
- શાવ સન્કાદિક, ઓર બ્રહ્માદિક,
પામ્યા તે ગુરુ થકી જ્ઞાન—નિશ્ચયે (૪)
- બાઈ મારાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ
ગુરુ ચરણે શિર રાખ—નિશ્ચયે (૫)

સૌભાગ્યવતી સ્ત્રીઓ માટે પતિ પ્રાર્થના આરતી.

જય સ્વામી જય સ્વામી,
અંતરના છો નામી જય સ્વામી (૨)

આપ તણા ગુણ ગાઉં મુજ હૈયા સંગ,
રાયું તેમાં નિશદિન એ ઉદ્યોગ અંગે. જયસ્વામી. (૨)

મારા હૃદયના છે। શ્યામ તુજ પરવારી જાઉં.
 પ્રભુ પ્રત્યે હું યાચું નાથ શરણ થાઉં—જયસ્વામી (૨)
 સીતાપતીનું નામ શિરોમણી ધારું,
 જાપ જપું હું તેના શંભુ કરે સારું—જયસ્વામી (૨)
 સ્તુતિ કરું હું તુંજની દયા કરે મમનાથ,
 અવિચળ છે। આ જગમાં રાખો તમ સંગાથ—જયસ્વામી (૨)
 વિનંતી કરું મુજનાથ છે। અંતરચામી,
 નામે ગંગા માથ હે અયોધ્યાના સ્વામી—જયસ્વામી (૨)

શ્રી સત્યનારાયણ સ્તુતિ.

(રાગ માઢ ઉપરનો)

જય જય સત્યનારાયણ, ઓ ભવ તારણ વંદુ છું વારંવાર;
 પ્રભુદેવને કારણ, દૈત્યોને મારવા, લીધા અતિ અવતાર—ટેક.
 વામન રૂપ ધર્યું મારે વહાલે બળી છળવાને કાજ,
 ત્રણ ચરણમાં પૃથ્વી લીધી, બળીનું સર્વે કાજ—જય.
 રામ અવતારમાં રાવણ માર્યો, યુદ્ધ કર્યો અપાર,
 કૃષ્ણ સ્વરૂપે કંશને માર્યો, ઉતાર્યો ભુમી પાર—જય.

અહલ્યાને ડિગારી કુખજને તારી, ચરિત્ર કીધાં અપાર,
સ્તન પીને માસી પુતનાને મારી, પહોંચ્યાડયા સ્વર્ગ દ્વાર—જય
ભક્ત પ્રહલાદની ભીડજ ભાંગવા ધર્યું નરસિંહ રૂપ,
નખે કરીને દુષ્ટને માર્યો દૈત્ય હીરણ્યકંશ ભુપ—જય
પાંચ વર્ષના ધ્રુવજી બાલક ભક્તિ જેની અપાર,
અવિચળ પદવી એને આપી તમે કરણના છો કરનાર—જય
પાંચ પાંડવની સાહેતા કીધી, સમે સમે મહારાજ,
જ્યાં જ્યાં પાંડવોને ભીડ પડે ત્યાં શામળીઆજી સહાય—જય
કરણ દ્રષ્ટિ કરજો અમ પર રાખો ચરણની પાસ,
હસ્ત જેડીને શિષ નમાવું હરિ તમારો દાસ.—જય

રાગ—મનજરા.

જે જે સત્ય દેવ સુખકારી,

આપો અવિચલ ભક્તિ તમારી—ટક.

કાશીમાં વિપ્ર એક દુઃખીઓ, દૈ દર્શન કીધો સુખીઓ;

મુજ મહેર કરો મુરારી, આપો અવિચળ ભક્તિ તમારી,

કઠીયારાના દુઃખ સર્વે કાપી, દ્રવ્ય દૈને મુક્તિ આપી;

સુખસંપત્તિ આપી બહુ ભારી આપો અવિચળ ભક્તિ તમારી,

આગે ઉલકા મુખ નગરીના રાયે, કર્યું વૃત પુત્રની ઇચ્છાએ;
જેની પ્રેમદા પ્રતિપ્રતા નારી, આપો અવિચળ ભકિત તમારી,
સાધુ વણીક લીલાવતી નારી, ઘેર કલાવતી કુમારી,
દઈ દીધો દંડ ઉગારી, આપો અવિચળ ભકિત તમારી,
ભજનાનંદ ભાવે કરી ભજીએ, તમ ધ્યાન કદી નવ તજીએ,
એહ વિનંતી સુણો હમારી, આપો અવિચળ ભકિત તમારી.

કીર્તન.

મારા પગ તે ઘડજો પંખીતણા, હું જોઈશ જમુના તીરજો,
તપ તીરથ વૃત જો કરું, મારા ગુણ સાખીત હોય જો,
મારા હાથ તે ઘડજો હેમના, પુણ્ય કરીશ અપરંપારજો,
સોજો તે હાથે વાવરું, મારી કાયાના ઉધ્ધાર જો,
મારા કાન તે ઘડજો કસીતણા, હું તો સાંભળીશ સર્વે બોલ જો,
કથાને કીર્તન મારે, જ્ઞાનના દામ ધોરજો.
મારી આંખ તે ઘડજો અમતણી હું તો નિરખીશ રાયરણછોડજો,
નયણે હૈયું તે ઘડજો હેમનું, મારી જીભ અમૃત લાણુ જો,
હાલતાં ને ચાલતાં જો જવું, મારા હૃદે રેજો રામ જો,
મારી દેહ તે ઘડજો દયા તણી, માય લખજો પ્રભુનાં નામ જો,
અંતકાળે વહેલા આવ જો, તમે સાચા છો ભગવાન જો.

નરસિંહ મેતાની હુંડી.

મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજરે, શામળા ગીરધારી,
મારી હુંડી શામળીઆને હાથરે, શામળા ગીરધારી,
સાખી.

રાણાજીએ રહ કરી, વળી મીરાં કેરે કાંજ
ઝેરના પ્યાસા મોકલ્યારે, વહાલો ઝેરના જરણ હારરે,
શામળા ગીરધારી.
સાખી.

સ્થંભ થકી પ્રભુ પ્રગટીયા, વળી ધરીયાં નરસિંહ રૂપ
પ્રહ્લાદને ડિગારીઓરે, વહાલે માર્યો હરણાકસ્યપભુપરે,
શામળા ગીરધારી.
સાખી.

ગજને વાહલે ડિગારીઓ, વળી સુદામાની ભાંગી ભુખ
દોહલી વેળાના મારા વાલમારે,
તમે ભકતોને વણાં આપ્યાં સુખરે,
શામળા ગીરધારી.
સાખી

પાંડવની પ્રતિજ્ઞા પાળી, વળી દ્રૌપદીનાં પુર્યા ચીર
નરસિંહ મહેતાની હુંડી સ્વીકારજોરે
તમે સુભદ્રાબાઈના વીરરે;
શામળા ગીરધારી.

સાંખી.

સાડા ત્રણસો તીરથ વાસીને, વળી રૂપીઆ છે સો સાત
વહેલા પધારજો દ્વારકારે,

એને ગોમતી ન્હાયાની ઘણી ખાંતરે,
શામળા ગીરધારી.

સાંખી.

તીરથવાસી સૌઆલીયા, વળી આવ્યા નગરી માંહે
આ શહેરમાં એવું કોણ છે રે,

જેનું શામળશા શેઠ એવું નામરે,
શામળા ગીરધારી.

સાંખી.

નથી પ્રાહ્મણ, નથી વાણીઓ, નથી ચારણ, નથી ભાટ
લોક કરે છે ઠેકડીરે, નથી શામળશા શેઠ એવું નામરે,

શામળા ગીરધારી.

સાંખી.

રહેવા નથી ઝુંપડું, વળી જમવા નથી જીવાર
બેટો બેટી વળાવીઆરે મેતો વળાવી વર કેરી નારરે,

શામળા ગીરધારી.

સાંખી.

ગરથ માફં ગોપીચંદન, વળી તુલસી હેમનોહાર,
સાચું નાણું મારો શામળોરે, મારી દોલતમાં ઝાંઝ પંખાજરે

શામળા ગીરધારી.

સાખી.

તીરથવાસી સૌઆલીયાં, વળી આવ્યા નગરની બહાર
વેશ લીધો વણીકનોરે, મારું શામળશા શેઠ એવું નામરે
શામળા ગીરધારી.

સાખી.

હુંડી લાવો હાથમાં, વળી આપું પુરા દામ
રૂપેયા આપું રોકડારે, મારું શામળશા શેઠ એવું નામરે,
શામળા ગીરધારી.

સાખી.

હુંડી સ્વીકારી વહાલે શામળે, વળી અરજે કીધાં કામ
મહેતાજી ફરી લખજોરે, વાળોતર સરખાં કાજરે,
શામળા ગીરધારી.

ચાર ધામની સ્તુતિ.

જગનનાથ કે ચત્રોરે સાધુ ચત્રોરે સંતો
ધનુષ તીર્થમાં નાહીએ,
દર્શન દીઓ જગનનાથસ્વામી ફરી જન્મ ન આવીએ,
રામનાથ કેચત્રોરે સાધુ ચત્રોરે સંતો
સીતગંગામાં નાહીએ,
દર્શન દીઓ રામનાથસ્વામી ફરી જન્મ ન આવીએ,

દ્વારકાનાથ કે ચલોરે સાધુ ચલોરે સંતો

ગોમતી સંગમાં નાહીએ

દર્શન દીઓ દ્વારકાનાથસ્વામી ફરી જન્મન આવીએ

બદ્રીનાથ કે ચલોરે સાધુ ચલોરે સંતો

તપત કુંડમાં નાહીએ.

દર્શન દીઓ બદ્રીનાથસ્વામી ફરી જન્મન આવીએ

કોણ દીશા જગનનાથસ્વામી, કોણ દીશા રામનાથ હૈ !

કોણ દીશા રણછોડ ત્રીકમ, ? કોણ દીશા બદ્રીનાથ હૈ !

પુર્વ દીશા જગનનાથસ્વામી દક્ષિણ દીશા રામનાથ હૈ !

પશ્ચીમ દિશા રણછોડ ત્રીકમ, ઉત્તરાખંડ બદ્રીનાથ હૈ.

કાય કારણ જગનાથસ્વામી, ? કાય કારણ રામનાથ હૈ ?

સત્ય કારણ રણછોડ ત્રીકમ, કાય કારણ બદ્રીનાથ હૈ ?

ભોગ કારણ જગનનાથસ્વામી ભોગ કારણ રામનાથ હૈ

રાજ કારણ રણછોડ ત્રીકમ તપ કારણ બદ્રીનાથ હૈ.

ચાર ધામથી અધીક લીલા,

સરસ સોભા આવાગમન મીટાઈએ,

દાસ માધવ શરણે આયો. જન્મના દુઃખ મટાઈએ.

ધનાશ્રી.

ભક્તિ થકી વશ થાય, દયાનિધિ ભક્તિ થકી વશ થાય;
 ભવમજનની ભક્તિ કર્યાથી, જન્મ મરણ ભય જાય—દયા.
 વિદ્યાનિધિ મોટા મુની છોડી, પશુ ગજ મારે ધાય;
 દુર્યોધન ભોજન તણ, રચીથી શાક વિદુર ધર ખાય—દયા.
 જેના મુખ પ્રસાદ કણ સારી, બ્રહ્માદિક લલચાય;
 શુદ્ર સ્ત્રી મિલ્લીના બોરો લેતાં તે ન લજાય—દયા.
 જે પર છત્ર ધરે પ્રેમથી, અમર છત્ર પતિ રાય;
 તે ગીરી છત્ર ધરી સ્થિર કરમાં, ભજે ગોપને ગાય—દયા.
 વિધિ શિવ શેષ અગ્રેષ વેદમાં, જેના દાશ કહાય;
 અણુ વાણે પદ દુપદ સુતાનાં, દાશ બની તે જાય—દયા.
 વિદ્યા વૈભવ વિવિધ વચન બળ, કોઈ થકી ન રીઝાય;
 ગોવરધન પ્રભુ પ્રેમ બંધનથી, દીન બંધુ બંધાય—દયા.

મનને શીખામણ.

લાખ વાતની એક વાત લેજે શીખામણ છે છેલ્લીરે,

દયા રાખીને અન્ન દાન દેજે—શીખામણ.

પરધન સાવ પથર પ્રમાણે—શીખામણ.

પર નારી જનેતા સમ જાણો—શિખામણ.
 પોત પોતાનો જ ધર્મ પાળો—શિખામણ.
 એમાં અવળું દેખાય તેજ ટાળો—શિખામણ.
 જુઠ સાથે જરૂર વેર બાંધો—શિખામણ.
 શ્વાસે શ્વાસે તે શામ તાર સાંધો—શિખામણ.
 શિવ વિષ્ણુનું એક નામ સાચું—શિખામણ.
 બીજા બાતલ કોડ નામ કાંચા—શિખામણ.
 જ્ઞાન મેળવવા સાંભળો ગીતાજી—શિખામણ.
 ઋષિરાજ રામ એમ થાય રાજી—શિખામણ.

દેહમાં અનાસકત.

મારો હંસલો નાનો ને દેવળ જીનું તો થયું;
 જીનું તો થયું ને પીંજર પડ્યું તો રહ્યું—મારો
 કુડી કુડી કાયા રામા જીઠી જીઠી માયા,
 કુડાતો દિલાસા અમને દઈ તો ગયો—મારો
 આરે કાયાની સાથે પ્રીતું બંધાણી રામા,
 પડી ગયાં દાંત રેખુ પડી તો રહ્યું—મારો
 કાયાનો ગઠ હંસા ડોલવાને લાગ્યોરે,
 હુડી ગયો હંસ પીંજર પડ્યું તો રહ્યું—મારો

શીવરીના બોર.

હરી બોર આરોગો મારા,
હથે વીણી લાવી છું સારા—હરી.

વનમાં આવ્યા શ્રીરામ,
શોભા મુખે કેટી કેટી કામ
સવરીના મનની પુરી હામ,—હરી

ભાઈયું બેન પાંચમાં પડતી,
જાણે સ્વરે કંઠથી રૂઢન કરતી;
ચરણ રજ શીર પર ધરતી—હરી.

હરીના ચરણ પખાળી લીધાં,
પ્રભુના ચરણ પખાળી લીધાં—હરી.

મીઠા બોરા રાખ્યા છે ચાખી,
ખાટાં સર્વે દીધાં છે નાંખી;
આરોગ્યા છે શ્રી જગતના સાક્ષી—હરી.

વન વન કર્યા બે ભાઈ,
વિધ વિધના કરી બહુ ખાઈ;
એનું સ્વાદ કેમ કહું ગાઈ—હરી.

લક્ષ્મણ ને માતા આપે છે મેવા,
મીઠાં ફલ દીઠાં નહીં એવા;
એનું સ્વાદ નહીં આવે કેવા—હરી.

સવરી તારો જનમ મરણ ટળ્યો,
જુગ જુગ નામ સદા સુધર્યો;
લધા જોશીને અત્રીચલ કર્યો—હરી.

શ્રી ગુર વંદના.

હે ગુર દયાલ અખ વિરામના લહે,
વિરામ પામો તો અમરં શ્રેય કાય હો. ટેક.
સત્ય બોધ ધારા પ્રભુ, કદી ન તોડશો,
અજ્ઞાનરૂપી બંધનથી, સવ છોડશો.—હે ગુર ૧
શ્રમ જે આપીને તમોને માફ તે કરો,
દિન દુઃખી કંકરોને આપો આશરો.—હે ગુર ૨
મુખ સરોજ વચન તણી વૃષ્ટિ જે થસે,
કરણ પાત્રે પાન કરી, પાપ તો જસે.—હે ગુર ૩
સુત તણા અપરધ માત્રિ ચિત્તજે ધરે,
તે શિશુને પ્રાણ કેરી પુષ્ટિ કયાં મળે.—હે ગુર ૪
અરણી થવા આપના જે ધારાએ અમે,
વસ્તુ એવી આપવા શું છે અમોહને—હે ગુર ૫
માટે વારંવાર હું પ્રણામ તો કરું,
જીવન લગી આપ ચરણ મસ્તકે ધરું.—હે ગુર ૬

આપ છાપ જો મળે તો યમનું ભય મટે,
કોટિ જન્મ ભટકવાનું ફંદ તો કહે.—હે ગુરુ ૭
કરગરી કહે દાસ પ્રભુ અરજ ઉર ધરજો,
કરમલને લઈ અમારા મસ્તકે ધરો.—હે ગુરુ ૮

ભજન,

પ્રેમની વાત છે ન્યારી,
ઓધવજી પ્રેમની વાત છે ન્યારી.—ટેક.
પ્રેમની વાતોમાં ઓધા તમે શું જાણો,
બીજા શું જાણે સંસારી.—ઓધવજી.
પ્રેમની વાતોમાં ઓધા, બ્રહ્માજી ભુલ્યા,
વેદ મેલ્યાં છે વિસારી.—ઓધવજી.
તમારો રંગ ઓધા, રંગ છે પતંગનો,
અમારો રંગ છે હરારી —ઓધવજી.
વેદ શાસ્ત્રમાં ઓધા, સ્ત્રી નવ તારી,
વ્રજવનિતાને કેમ તારી.ઓધવજી.
વલ્લભના સ્વામી પ્રભુ રસિક શિરોમણિ,
નીસરવાની નથી બારી.—ઓધવજી.

ભજન.

રામ બાણ લાગ્યા હોય તે જાણે,
ઓહ્યાં મુરખ મનમાં શું આણે.—ટેક.

ધ્રુવને લાગ્યા પ્રહલાદને લાગ્યા,
તે તો હરી બેઠા ઠેકાણે;

ગર્ભવાસમાં શુકદેવને લાગ્યા,
એ તો વેદ વચન પરમાણે.—રામ.

ભાર્દ્વજ રાજાનું મન હરી લેવા,
હરી આવ્યા જે જે ટાણે;

લઘ કરવત મસ્તક પર મેલ્યું,
તે પત્ની પુત્ર બેઠે તાણે.—રામ.

ભારાંબાઈ પર ક્રોધ કરીને,
રાણોજી ખડગજ તાણે;

વિષના પ્યાલા ગીરધરજાણે આરોગ્યા
એ તો અમૃતને ઠેકાણે;

નરસિંહ મેતાની હુંડી સ્વીકારી,
બેપ ભરી ખરે ટાણે;

આગળ સંત અનેક ઓધાર્યા,
એવું ધનો ભગત આણે—રામ.

રાગ ફેરા.

જે કોઈ પ્રેમી અંસ અવતરે,
પ્રેમ રસ તેના હિરમાં ઠરે. ટેક.

સિંહણ કેરું દુધ તેજવરી,
સિંહના સુતને જરે,
વિના કંચન સંધ્યાતું પાતરમાં,
ફેડીને નીસરે પ્રે. ૧

સકળ જીવનું જીવન સાકર,
ખરના પ્રાણા જ હરે,
ખારા સમુદ્રની માછલડીતે,
મીઠા જળમાં મરે. પ્રે. ૧

સોમવલી કોઈ પાન કરે નઈ,
તે શુદ્ધ બ્રાહ્મણ કરે,
વગર વંશને વમન કરાવે,
તે વેદ વાણી ઓચરે પ્રે. ૨

પ્રમ ભક્તિપિને આ પુરષોત્તમ,
તે પુંઠે નવ ફરે,
દયારામ કહે તે પ્રીતમને,
શ્રી ગોવર્ધન ધરે. પ્રે. ૩

રાગ-ગજત.

જીને આપકો જોયા નહિ, મન મેલકુ ધોયા નહિ, ટેક
 દિલ દાધકું ધોયા નહિ, અંધોલ ક્રિયાસોં કયા ભયા.
 કામન ગલેકા હાર હે, મન ફેલકા દરબાર હે,
 મન કામસે સીરદાર હે, માલા લીયાસો કયા ભયા, જીને
 માયા કરમકો ઠાહ હે, મમતા જ્યું તૃષ્ણા બાંધકે,
 સુતા વિષયકી ખાટમેં, હર હર ક્રીયાસો કયા ભયા. જીને.
 કુતા હુઆ ઉસમાલકા, ધંધા કરે જંજલકા,
 હરદા ભયા ચંડાલકા, કાસી ગયાસો કયા ભયા. જીને.
 જોગીતે જંગમ સેવડા, સખ લાલ કપડે પેહેરતા,
 મર્મ નહિ ઉસ હાલકા, કપડા રંગ્યાસો કયા ભયા. જીને.
 જીવતે પીતાકુ સુખ નહિ, મુવે હાટ લે ગંગા ગયા,
 જન ચુનકા પીંડા ક્રિયા, તરપન ક્રીયાસો કયા ભયા. જીને.
 મુંગા હુવા સંસારકા, જેસા કુંજડા બેજરકા,
 આયા જ્યું તીરથ દ્વારકાં, છાપા લીયાસો કયા ભયા. જીને.
 પંડિતસેં ગુઘડા ભલા, કયા મુરખસેં મુખ બોલના,
 કહે કબીર કુંદન ભલા, કયા મુંજરે ચણ મોલકા. જીને.

કીર્તન,

જ્ઞાની જ્ઞાન દશાની દોર કદી ચુકેન હિરે. ૧

વિધ વિધના વેવારો કરતાં,

સધણું કરતાં છતાં અકરતાં,

દોર ઉપર જેમ સુરતા નટ ચુકે નહિરે જ્ઞાનિ. ૨

જળ માં કમળો ની શીદી ન રહેતાં,

જલ સંગાતે તનમય થાતો,

અસંગતા પણ સંગ છતાં ચુકે નહિરે જ્ઞાનિ. ૩

રસના રસમાં રસમય થાતી,

સ્વાદે સ્વાદે તનમય થાતી,

અસંગતા પણ સંગ છતાં ચુકે નહિ. જ્ઞાનિ. ૪

જીવતી જલ ભરવાને જાતી,

સાત પાંચ ત્યાં ભેગી થાતી;

હસે રમે પણ જીવતી જલ ચુકે નહિરે. જ્ઞાનિ. ૫

બ્રહ્માનંદ કહે ભાવના રસીયા,

જગત વિષે સખ આશા તજ્યા.

જ્ઞાનિ ઉપર ધ્યાન લીયો ગુરુ ગમથીરે, જ્ઞાનિ. ૬

અંતિમ ઇચ્છા.

ઇતના તું કરના સ્વામી, જખ, પ્રાણ તનસે નિકલે.

ગોવિંદ નામ લેકર, ફરી પ્રાણ તનસે નિકલે.

શ્રી ગંગાજીકા તટહો, યા યમુનાજીકા ખટ હો;

મેરે સાવરા નિકટહો.—જખ.

શ્રી વૃંદાવનકા સ્થલ હો, મેરે મુખમેં તુલસી દલહો;

વિષ્ણુ ચરણકા જલહો;—જખ.

સન્મુખ સાવરા ખડહો, બંસીકા સ્વર ભરાહો;

તીરછા ચરણ ધરાહો.—જખ.

શીર સોહના મુગટ હો, મુખડેપે કાલી લટહો;

યહી ધ્યાન મેરે ઘટહો —જખ.

જખ કંઠ પ્રાણ આવે, કોઇ રોગન સતાવે,

યમ દર્શન દીખાવે.—જખ.

મેરા પ્રાણ નિકલે મુખસે, તેરા નામ નિકલે મુખસે;

બચ જાઉં ઘોર દુઃખસે.—જખ.

ઉસ વકત જલદીઆના, નહિ સ્યામ ભુલજના,

બંસી કી ધુન સુનાના—જખ.

યહ નેકસી અરજ હૈ, માનો તો કયા હરજહૈ.

કુછ આપકા ફરજ હૈ.—જખ.

વિધાનંદકી યે અરજ ખુદગંજકી હૈ ગરજ

આગે તુમારી મરજ.—જખ.

કીર્તન.

વાલોજી મારો પ્રેમ મગનમાં રાજી,
તેમાં શું કરે પંડિતને કાજી. દોર.

યજ્ઞ થાએ ત્યાં જાંખી ન જીવે,
આ હેરના અંજલીએ માગી,
કરમાં તે બાઈની વાલે ખીચડી આરોગી,
માથે છપ્પન ભોગ મેલ્યાં ત્યાગી. વાલોજી.

વિદુરને ઘેરવાલો પરાણે પધાર્યા,
કેળા લાવ્યા બે માગી,
અબળાએ લે આરોગી લીધાં,
વાલે તેણે ન જોયું જાગી. વાલોજી.

ગનકા હતી તે પોપટ પઢાવતી,
રામ રામ હીરલો ગાતી,
વૈમાને બેસાડીવાલે વૈકુંઠ પોચાડી.
તેમાં સંસારની ભ્રાંતી ભણી. વાલોજી.

ભેખ ભકતની હાંસી કરે,
તેમાં દુન્યા રહી છે રાજી,
નરસિંહના સ્વામી વાલો,
અંતર જામી માથે ગીરધર રહ્યો છે ગાજી વાલોજી.

રાગ નાટકી.

મુખડાની માયા લાગીરે, મોહનતારા મુખડાની માયા લાગીરે.
 મુખડું મેં જોયું તારં, સર્વ દુઃખ ગયું મારં;
 મન મારં રહ્યું ન્યારં રે.—મોહન. ૧
 સંસારીનું સુખ એવું, ઝાંઝવાના નીર જેવું;
 તેને તુચ્છ કરી ફરીએરે.—મોહન. ૨
 સંસારીનું સુખ કાચું, પરણીને રંડાવું પાછું;
 તેને ઘેરે શાદ જઈએરે,—મોહન. ૩
 પરણુતો પ્રીતમ પ્યારો, અખંડ સૌભાગ્ય મારે;
 રંડાપાનો ભય ટળયોરે.—મોહન. ૪
 મીરાબાઈ બલેહારી, આશા એક મને તારી,
 હવે હું તો બળ લાગીરે.—મોહન. ૫

કીર્તન.

તું ચામડેકી પુતડી ભજન કરીલે.
 ભજન કરીલે હરીન રટીલે. તું.
 ચામડેકી પુતડીને ચાવે નાગર પાન,
 અછા અછા કપડા પહેરે, છોડ ચલે અભીમાન. તું.
 ચામડેકા હાથી ઘોડા, ચામડેકા ડિંટ
 ચામડેકી સારી દુનિયા દેખો ચારે ખુંટ તું.

ચામડેકા પશુ પક્ષી ચામડેકા નાગ,
ચામડેકી સારી દુનિયા ચામડેકા વાઘ.—તું.
ચામડેકા વાછરડાને ચામડેકી ગાય,
ચામડેમેં દુધ નીકળે ચામડેમેં સમાય.—તું.
ચામડેકા બાદશાહને ચામડેકા મીર,
ચામડેકી સારી દુનિયા કહે ગયે કબીર.—તું.

કીર્તન.

શાને માટે તું ભજતો નથી, સેહેજે સીતારામરે;
આ કાયા તો તારી નથી, હાડકાને ચામરે;
તેમાં તે શું મોહી રહ્યો છે, ગાફલ ગુલામરે—શા. ૧
પાંડવોની પ્રતિજ્ઞા પાળી, દ્રૌપદીના ચીરરે;
સુદામાની વેળા વાળી, ઉગાર્યો પ્રહલાદરે—શા. ૨
રાવણુ સરખા રાણા હતા, સોના સરખા ધામરે;
સવા લક્ષ જેના પુત્ર હતા, તેના નથી ઠેકાણા ઠામરે—શા. ૩
આગળ તો તારે હુકમાઈ હતી, ઘેર હતા ગુલામરે;
બાજીગરનો વાંદરો ભાઈ, ભરાવશે સલામરે—શા. ૪
ઉંચી મેડીને અજબ ઝરખા, નીચા નીચા ધામરે;
છત્રપતીઓ ચાલ્યા ગયા, તેના નથી ઠેકાણા ઠામરે—શા. ૫

ધાઈ ધુતી ધન ભેગું કીધું, દાટયા રહેશે દામરે;
 બાપ દાદા જેના વહી ગયાં, એના ખોળી કાઢો નામરે—શા. ૬
 પાપની તો પાળો બાંધી, ધરમ નહિ લગારે
 કહે ભવાન ભાઈ સાંભળો, ભજ લીયો ભગવાનરે—શા. ૭

કીર્તન.

ભાવે ભજતાં તે ત્રીભુવનનાથ, શરમ તેમાં શાની કરવીરે;
 વહાલો રીઝવતાં વિશ્વનાથ, શરમ તેમાં શાની કરવીરે;
 સેવે બુદ્ધવાળાને જેને જીવન—શરમ.
 ધનવાન અને વિદ્વાન—શરમ.
 ભજ ગયાં છે જેને મોટા ભુપ—શરમ.
 ધ્રુ પ્રહલાદ રાજનાં પુત્ર—શરમ.
 ઓધવ અકુરને અંબરીષ—શરમ.
 રાજ ખટવાંગ જનક પરીખ—શરમ.
 તજ્યું ભરતે જેને માટે રાજ—શરમ.
 મીરાંબાઈએ ન રાખી લાજ—શરમ.
 કરજોડી કહે છે દાસોના દાસ—શરમ.
 અંતે જવું છે પ્રભુની પાસ—શરમ.
 કહે છે જદવ નથી પુરું કામ—શરમ.
 ભાવે ભજતાં તે શ્રી ભગવાન—શરમ.

પ્રભુ પ્રાર્થના.

સૌનું કરો કલ્યાણ, દયાળુ પ્રભુ
સૌનું કરો કલ્યાણ.-ટેક.

નરનારી પશુ પક્ષીની સાથે (૨)
જીવજંતુનું તમામ-દયાળુ

જગના વાસીઓ સૌ સુખ ભોગવે (૨)
આનંદે રહી આઠો જામ-દયાળુ

દુનિયામાં દરદ દુકાળ પડે નહીં (૨)
જાડે નહિ કોઈ ગામ-દયાળુ

સર્વે જગે સુખકારી વધે ને (૨)
વળી વધે ધન ધાન્ય-દયાળુ

કોઈ કોઈનું બુરું ન ઈચ્છે (૨)
સૌનું ઈચ્છે સહુ સમાન-દયાળુ

પોત પોતાના ધર્મ પ્રમાણે (૨)
સર્વ ભજે ભગવાન-દયાળુ

કાચું કાચું જીવન સાચું જાણ્યમારે-એ રાગ.

બાવો લાંબો લાંબોની તડાક બાવો લાંબો દોહ,
પ્રયાગ વડતે પાનડે કેમ સામણા સડાક-બાવો.

ગોકલમાં ગોઠણીએ રમતાં મૈયારીના માખણ ખાતાં,
 વૃંદાવનની ગોપી સાથે કરતા પ્રભુ તડાક-આવો.
 પ્રલાદની પ્રતિજ્ઞા રાખી, અંતર જામી પધાર્યા,
 હરણાકંશને પછાડી નાંખ્યો કડ કડકણટ-આવો.
 રાધે કુંડ પર રાસજ રમતાં, દુનિયા દેખે ઠાઠ;
 પાવુમાં ગુગરીયા વાગે ગણ ગણગણાટ-આવો.
 નામદેવ કહે સુણો પ્રભુશ્રી કૃષ્ણ મેરે પાસ;
 જલ ભરીને વેત્તા આવો, આવોને જમુના ઘાટ-આવો.

અહંકાર.

બન્યા મત કરના અભિમાન,
 એક દીન નીકલ જાએગા પ્રાણ;
 રાવણ કેરી સંપત દેખા ફીરત લંકામેં ઢુંઢી;
 રામચંદ્રકા લગા ઝપાટા,
 ધુસડ ગધ દશ મુંડી-બન્યા.
 દુર્યોધનકા વૈભવ દેખો, બાર હજાર હાથી;
 ભીમસેનકી લગી ગદા જામ,
 બનકી હો ગધ મટી-બન્યા.

છ ખાલક કંસને મારકે, મસ્ત ભયે મથુરામાં;
ખાલકૃષ્ણકા લગા ઝપાટા,
દૈત્યકું મારા પલમેં-અચા.

કહેત મંચ્છદર સુનો ગોરખ,
મનુષ્ય દેહ વારંવાર નહિ આવે;
જો નર કૃષ્ણ ચરણ નહિ સેવે,
સો નર ગોથાં ખાવે-અચા.

શરીરરૂપી અંગત્રો.

અંગત્રો ખુબ બના મહારાજ, જેમે નારાયણ બોલે;
ઈસ અંગત્રોમે નવ દરવાજા, બિચ પવનકા થંભા;
આવત જવત કોઈ ન દેખે, ચેહી બડા અચંબા.-અંગત્રો.
ઈસ અંગત્રો મે બાજ બાજે, બાજે સાંજ સવેરી;
તાલ પખા ચોર મૃદંગ બાજે, બંસી ધુન ફેરી-અંગત્રો.
હાટ ચામકી દેહ બનાઈ, તામે નાડીકા કેટ;
બાજીગરને ખેલ મચાયા, રંગજ ખુબ ચઢાયા.-અંગત્રો.
પાંચ પચીસ પાત્ર નાચે, મનવા તાલ બજાવે;
સુરત નરતકી મૃદંગ બાજે, રાગ છત્રીસેં ગાવે.-અંગત્રો.

રોમ રોમકી છોઈ ખનાઈ, ત્રણ ગુણકા ગાવે,
કહે કબીર સુનો ભાઈ સાધુ, ચેતન સુનનેવાલા.—ખંગલા.

ભાવિ બળવાન છે, તેના વિષે મહાપુરુષોના વચન x
દોહરા.

કહાં કાશી કહાં કાશમીર ખુરાશાન ગુજરાત,
તુલસી એસે જીવકું, પ્રારબ્ધ લે જાત.

તુલસી રેખા કરમકી, કબુ ન માટે રામ;
મેટન હાર સમરથ હય, પણ સજ કીઆ એ કામ.

સમય સદા બળવાન હૈ નહિ પુરુષ બળવાન;
કામે અર્જુન લુટીઓ, એહિ ધનુષ એહિ બાણ.

કુંડળીઓ.

કોડી ન માત્રે ભાગ બીન, હુતર કરો હજાર;
કયું નર પામે સાહેબી, બીના લેખ કીરતાર;
બીના લેખ કીરતાર, સપ્ત સમુદ્ર ફિર આવે;

x ભાવિ બળવાન વિષે એક સ્વતંત્ર પુસ્તક અમારા તરફથી
લખી તૈયાર થયું છે તે ઇશ્વરની ઇચ્છા હશે અને પ્રગટ થાશે તેમાં
વિશેષ વાંચવું.

ભટકત કરે બે કાજ, ગાંડકી લાજ ગમાવે;
કહે દીન દરવેશ, હીંડો દશોદશ દોડી;
હુન્નર કરો હજ્જર, ભાગ બીન મીલે ન કોડી. ૧

રાગ-કાફી-તાલ લાવણી.

સોચ જન કરહું ન નરનારી (૨)
હોન હારસો હોત જગતમેં,
ટલત નહીં ટારી. ટેંક
સગર નૃપ મખ આરંભ કીનો (૨)
સુરનાયક મતી મંદ સમજ યહ,
કારન મન લીનો;
યજ્ઞકે અશ્વ હરી લીનો (૨)
સાઠ સહસ્ર સુત મરે ભુપકે શ્રાપ કપીલ દીનો,
બાત બીપરીત ભઈ ભારી (૨) હોન-(૧)
અવધ પતિ યહમતી ઉપજાઈ (૨)
રાજરામકે દેને ચીજ પ્રભુ મંગલકી રાજવાઈ,
બાત સુનકે કે કે અકલાઈ (૨)
બચન માગી બનમાહે સીંધાયે લછમન રધુરાઈ,
સંગ ગઈ જનક સુતા પ્યારી. હોન-(૨)

પાંદુસુત ધુત રમે જખહીં (૨)

હય કુંજર ધનસદન સંપદા હાર ગયે સખહીં,
ચલત નહીં બીનું બહાન કખહીં (૨)

સાચ્યાદે બીનું ચલત વિધાતા વામભયા જખહીં,
ગુપ્ત રહે વર્ષ અષ્ટચારી (૨) હોન-૩

એક દિના સતકાજ તજે સુખ રાજધાની,
અચાનક એસીભઈ ગ્લાની (૨)

ચંદ્રમુખી સુકુમાર નીચકે ધ્વાર ભરત પાની,
ધશાષી રચના હે ન્યારી (૨) હોન-૪

ચરિત્ર યહ હોનેકા ખરના (૨)

લીખા ભાલમેં લેખ વિધાતા,
સો કુદુ નહિં ટરનાં,
તાં હિતે ધીરજ મન ધરના (૨)

દેવીદાસ તજ કુડ કપટ,

ભજ રધુવર ચરના,
સકલસો નેષ્ટી રખ સારી. (૨) હોન-૫

આપણું ધાર્યું થતુ નથી માટે શોચ નહિ કરવા વિષે.

ચાલ લાવણીની રીતની.

ચિત્ત તું શીદને ચીંતા ધરે,
 કૃષ્ણને કરવું હોય તે કરે,
 સ્થાવર જંગમ જડ ચૈતનમાં,
 માયાનું બળ કરે,
 સ્મરણ કર શ્રીકૃષ્ણચંદ્રનું,
 જન્મ મરણ ભય હરે. કૃષ્ણ ૧
 નવમાસ પ્રાણી કૃષ્ણચંદ્રનું,
 ધ્યાન ગર્ભમાં ધરે,
 માયાનું આવરણ કર્યું ત્યારે,
 લક્ષ ચોરસી કરે. કૃષ્ણ ૨
 તું અંતર ઉદ્વેગ ધરે તેથી,
 કારજ શું શરે,
 ધણીનો ધાર્યો મનસુબો,
 હર બ્રહ્માથી નવ કરે. કૃષ્ણ ૩
 દોરી સર્વની એના હાથમાં,
 ભરાવ્યું પગલું ભરે,
 જેવો જંત્ર વગાડે જંત્રી,
 તેવા સ્વર નિસરે. કૃષ્ણ ૪

થનાર વસ્તુ થયા કરે જગમાં,

શ્રી કૃષ્ણ પાણી ભરે,

જનાર વસ્તુ ઓણી પેરે જાશે,

જેમ અજગર કોહું ગળે. કૃષ્ણ ૫

જેવું જેટલું જયમ કાળે,

તે તેને કર ઠરે,

એમાં ફેર પડે નહીં કોઈથી.

શીઠ કુટાઈ તું મરે. કૃષ્ણ ૬

તારું ધાર્યું થાતું હોય તો,

સુખસંગે દુઃખ હરે,

આપ આપણું અજ્ઞાનપણુંએ,

મુળ વિચારે ખરે. કૃષ્ણ ૭

થવાનું આણ ચિતવ્યું થાશે,

ઉપનિષદ ઉચરે.

રાખ્ય ભરોસો રાધાવરનો,

દયા સીદને ટરે. કૃષ્ણ ૮

રાગ પ્રભાત.

પ્રભુએ ધાર્યું હોય તે થાય.—ટેક

હાપણ કોઈનું કામ ન આવે (૨)

કરોને કોટી ઉપાય હાંરે હાંરે કરોને—પ્રભું

ભીમ અર્જુન, સહદેવ, નિકુળ પાંચમા ધર્મ કહેવાય;

એ પાંચેના દેખતાંજીરે, સતી તે કેમ લુટાય—પ્રભું

રામ જેવા સતપુરૂષ કહીએ, ને તે પણ વનમાં જાય;

સતી સીતાને કલંક ચઢાવ્યો, તો રાવણ શીર રોળાય—પ્રભું

રાજા જ્યારે રહ લાગી ત્યારે મૃગયા રમવા જાય;

એરે ઋષિને કોઈ દુભસે, તેને તરત સર્પ દંશ થાય—પ્રભું

પરીક્ષિત રાજાના જન્મે જય કહેવે,

ને તે પણ રાજા કહેવાય;

જમન કરતાં રંભાને વરતાં,

અઢાર બ્રહ્મ હત્યા થાય—પ્રભું

શુભ મુહુર્ત ને શુભ ચોવડીયા, શુભ ગ્રહ લેવાય;

સારા મુરત જોઈલગન લખીઆં, તોય રંગ ભરેલી રોળાય—પ્રભું

હાણ વૃદ્ધિ છે હરિને હાથે, મુરખ મન મલકાય;

કરનારો તો કરી રહ્યો છે આણસમજી અથડાય.—પ્રભું

કીર્તન.

ગઢપણુ મારે નથી બેઠતો અલ્યા જીવણ (૨)

હાથમાં છે લાકડી, ને પગમાં છે ચાકડી,
શરીર થયું શાવ બોખું—દોહ.

ઓઢવી પડે ઢાખરી, પીવી પડે રાખડી,
દાંત વિનાનું મોઢું બોખું—ગઢપણુ.

સુવા તુટલ ખાટલી, થુકવા કુટલ માટલી,
ખાંસીના આવે તો ખાણું બેકું—ગઢપણુ.

કેડ રહ્યા ને ઘુણ રહ્યા બાપજી;
કાયા કંપેને હોડે ડોકું—ગઢપણુ.

આંખ નાકમાંથી નીર જરે છે,
આંખે દેખું હું તો ઓછું—ગઢપણુ.

વવર વઢે છે પીટયો મરતો નથી દોશલો;
મરે તો ધર થાય ચોખું—ગઢપણુ.

વલભ કહે છે મોત આવ્યું હવે ઢુકડું;
પ્રભુનું નામ નિત લેતું—ગઢપણુ.

દોહરા દોહન.

- દયા ધમ કે મૂલ હે, પાપ મૂલ અભીમાન;
તુલસી દયા ન છોડીએ, જખ લગ ઘટમે પ્રાણ. ૧
- જહાં દયા તહાં ધર્મ હે, જહાં લોભ તહાં પાપ;
જહાં ક્રોધ તહાં કામ હે, જહાં ક્ષમા તહાં આપ. ૨
- સત્ય વચન અરૂદીનતા, પર સ્ત્રી માત સમાન;
ધનકું વૈકુંઠ ન મીત્રે તો, તુલસી દાસ જમાન. ૩
- તુલસી ગરીબ ન સતાવીએ, બુરી ગરીબકી હાય;
મુએ દોરકે ચામસેં, લુહા ભસ્મ હો જાય. ૪
- તુલસી ચે સંસારમેં, ભાત ભાત કે લોક;
સખસે હીલ મીલ ચાલીએ, નદી નાવ સંજોગ. ૫
- કહાં કાશી કહાં કાશ્મીર, ખુરા સાન ગુજરાત;
તુલસી એસે જીવઃ, પ્રારબ્ધ લે જાત. ૬
- ઉંચા કુત્ર કીસ કામકા, જ્યાં નહિ હરીકે નામ;
તુલસી કુલ નીચો ભલો, જસ મુખ હરીકે નામ. ૭
- તુલસી પંછી પીનેસે, ઘટે ન સરીતા નીર;
ધર્મ કીએ ધર્મ ના ઘટે, સહાય કરે રઘુવીર. ૮
- તુલસી નીચે જનસે, બને ન ઉંચે કામ;
મહત નગારા ના બને, ચુવા કેરે કામ. ૯

- તુલસી તબમેં જનીયો, બડો ગરીબ નિવાજ;
મોતી કણ મોઘા કીયા, સોંઘા કીયા અનાજ. ૧૦
- એક ઘડી આધી ઘડી, આધીમેં પણ આધ;
તુલસી સંગત સાધુકી, કટે કોટી અપરાધ. ૧૧
- તુલસી કીડા લીમકા, ચખા ચાહે ખાંડ;
મન ચાહે વૈરાગકું, ઘરકું ચાહે રાંડ. ૧૨
- તુલસી વશીકરણ મંત્ર હે, તજ્યે વચન કઠોર;
મીઠી મીઠી બાત હે, વશીકરણ નહિ ઓર; ૧૩
- આવ નહિ આદર નહિ, નહિ નેનનમેં નેહ;
તુલસી વહાં ઘર ન જાધ્યે, કંચન વરસે મેહ. ૧૪
- આવ હય આદર હય, હયે નેનનમેં નેહ;
તુલસી વહાં ઘર જાધ્યે, પથ્થર વરસે મેહ. ૧૫
- સતીયા સત નવ છોડીએ, સત છોડે પત જાય;
સતકી ખાંધી લક્ષ્મી, ફીર મીત્રેગી આય. ૧૬
- તુલસી પરઘર જાય કે, દુઃખ ન કહીએ રોય;
ન અપના ભરમ ગુમાવીએ, જો હોના હોય સો હોય ૧૭
- તુલસી રેખા કરમકી, કબુ ન મીટે રામ;
મેટ સમર્થ હય પણ, સમજ કીયો હય કામ. ૧૮
- ન ધન રહે ન જાખન રહે, ન રહે ગામને લામ;
તુલસી જગમેં જસ રહે, કરદે કીસીકો કામ. ૧૯

- પરધન પથ્થર જાણીએ, પરસ્ત્રી માત સમાન;
એટલું કરતાં હરિ ના મીત્રે, તુલસીદાસ જમાન. ૨૦
- માધવ કહે આધવને, માણસે માણસે ફેર;
એક લાખ ખરચતા ના મળે, એક ત્રાંખીઆનાં તેર ૨૧
- જનની જણતો હરિ ભક્ત જણ, કાં દાતાકાં શૂર;
નહિ તો રેજે વાંઝણી, મત ગમાવીસ નૂર ૨૨
- કંચન ત્યાગો સેહેજ હય, સેહેજ ત્રીયાકો નેહ;
માન બડાઈ ઓર ઇર્ષા, તુલસી દુર્લભ દેહ ૨૩
- અગન પલિતા રાજ દંડ, ચોર મુસ લે જાય;
ઇતિને દંડ દુનિયા સહે, ધર્મ દંડ સહયો ન જાય ૨૪
- કહેણી માસરી ખાંડ હે, રહેણી તાતા તેલ;
કહેણી કહે વે રહેણી રખે, એવા વીરલાં ખેલ. ૨૫
- પોથીસો પોથી બની, પંડિત બને ન કોય;
અઠી અક્ષર પ્રેમકે, પઢેસો પંડિત હોય. ૨૬
- પશુકી તો પનિયા ભઈ, નરકો કછુ ન હોય;
નર જો કરણી કરે તો, નરકો નારાયણ હોય. ૨૭
- ચલના ભલા ન કોસકા, દુહિતા ભણી ન એક;
મંગના ભલા ન બાપસે, જો પ્રભુ રાખે ટેક. ૨૮
- ગુરુ બીન જ્ઞાન ન ઉપજે, ગુરુ બીન મલે ન ભેદ;
ગુદુ બીન સંશય ન મીટે, જય જય ગુરુદેવ. ૨૯

- તુલસી એ સંસારમે, પંચ તત્વ હે સાર;
સંત સમાગમ હરિભજન, દયા દાન ઉપકાર. ૩૦
- જ્ઞાન ગરીબી હરિ ભજન, કામક્ષ વચન અદોષ;
તુલસી કબહુ ન છાંડીએ, ક્ષમા શીલ સંતોષ. ૩૧
- તુલસી જગમેં આયકે, કરી લીજે દો કામ;
દેનેકો દુકડા ભલા, લેનેકો હરિ નામ. ૩૨
- ચતુરાઈ ચુને પડી, ધીક પડ્યો અવતાર;
તુલસી ભગવત ભક્તિ બીન, ચારો વર્ણ ચમાર. ૩૩
- તુલસી અજ્ઞાની જન, કયું ધરત નહિ ધીર;
પીછે ખાલક જન્મ લે, આગે ઉપજત ખીર. ૩૪
- કામ કોધ મદ લોભકી, જલ લગ મનમે ખાન;
તુલસી પંડિત મુરખા, દોઉ એક સમાન. ૩૫
- પ્રેમ ખરાખર યોગ નહિ, પ્રેમ ખરાખર ધ્યાન;
પ્રેમ ભક્તિ બીન સાધવા, સખહી થોથા જ્ઞાન. ૩૬
- લક્ષ્મી કહે મેં નીત્ય નવી, કેની ન પુરી આશ;
કીતને સીંહાસન ચઢ ગયે, કીતને ગયે નીરાશ. ૩૬
- નારી નાગણ એસી, નારી દો તરફસે ખાય;
જીવ તે જીવતો ધન હરે, મુવે નર્ક લઈ જાય. ૩૮
- નારી સખ નકારી મત કહેા, કોઈ તો રતનકી ખાણ;
નારીસે નર ઉપજ્યાં, ધ્રુવ પ્રહલાદ સમાન. ૩૯

- શ્રદ્ધા વિના શ્રવણ નહિં, મનન નહિ તે વિણ થાય;
નિહિંયાસ પણ નવ બને, કેમ બ્રહ્મ દર્શાય. ૪૦
- વિવેક વૈરાગ ન ઉપજે, શમ દમાદિ ન સધાય;
મુમુક્ષુપણું ન સંભવે, જ્યાં શ્રદ્ધાનો અભાવ. ૪૧
- મન ત્યજ અજ્ઞાનને, ભેદ શાંતિ કર દૂર;
ભેદે ભય બહુ ઉપજે, ભયે અંશાંતિ પૂર. ૪૨
- મમતાને તું પર કરી, કોઈથી પ્રીતિ ન જોડ;
કરવી હોય તો બ્રહ્મમાં, કરી તું જીતે હોડ. ૪૩
- સિંહ વ્યાધ હસ્તી મગર, માર્યા અજગર આપ;
માર્યા શત્રુ બહારના, તે સૌ કાચા આપ. ૪૪
- મહા પાપી મહાનીચને, મહા અસન જે કામ;
તેને જે મારી શકે, સુરો તેનું નામ. ૪૫
- ત્યજ સ્થુળતા જે કદી, બતક અનલ નહિ થાય,
પરમાનંદ ન પામશે, દુઃખ ચિંતા નહી જાય. ૪૬
- દયાળુ સદગુરુ દેવને, પ્રેમે કરી પ્રણામ;
તન અભિમાન તજ કરી, ધર રહ્ય પ્રભુ નામ. ૪૭
- જીવતું કર્તવ્ય જાણજે, ત્યજ આળસ પ્રમાદ,
સમય બહુ મોઘો ગણી, ત્યજજે વાદ વિવાદ. ૪૮
- ઘણા પુણ્યના ઉદયથી, મળ્યો મનુષ્ય અવતાર,
પ્રીતે તેને સફળ કર, ધરી શુભ વિચાર.

સદગુરુ પદ પુજતાં, પ્રગટે પરમ પ્રકાશ;
 સંસૃતિ નસે સમુલ્લસે, અક્ષય સુખ આવાસ. ૫૦
 સાધન સર્વ સમાજ મેં, ગુરુભક્તિ હિ ગરીયાન,
 કહે નિગમ મુનિ સંત સખ, સામન સંશય માન. ૫૧
 પ્રાતસમે નિતનેમસું, ધરિયેં ગુરુપદ ધ્યાન,
 જાકેં પરમ પ્રસાદસેં, ઉપજે આત્મજ્ઞાન ૫૨
 રે મન આન ઉપાય તજી, ભજ દૈશિક આદેશ,
 યાતેં તંવ ભટકન મિટે, છુટે કાય કલેશ. ૫૩
 અવસર પરમ અનૂપ અખ, કરો યતન જન સોધ,
 યાતે યા સંસારમેં, પુનરાવૃત્તિ ન હોઈ. ૫૪
 જન્મ મરન ભવ ચક્રમેં, ક્રિયા ભ્રમણ કહિ કાલ,
 બલેહારી ગુરુદેવજી, કટયો જગત જાંજલ. ૫૫
 રણા શમ્બર સેવધિ, હંશવંશ અવતંશ,
 હરિ ગુરુપદ માનસ વસત, મૌકિતક પાવે હંશ. ૫૬
 શ્રધા ઉપજે રહયમાં, તેથી ઉત્સાહ થાય,
 ઉત્સાહે શુભ યતન થઈ, કાર્ય સફળ થઈ જાય. ૫૭
 મન ઇન્દ્રિયને વસકરી, કર કુર્તકનો ત્યાય,
 સત્પુરુષનું શરણ ગ્રહી, ત્યજ વિષ્ય અનુરાગ. ૫૮
 નિત્ય ઇશ્વર પાસ તું, કર વિનય શુભ રીત,
 સાચી શ્રધા પામવા, મનમાં ધરીને પ્રીત. ૫૯

કુંડલીઓ.

કોપ કરે કિસ પુરુષપર, પરમેશ્વર જખ આપ,
લોકો સાથ મિલાપ ફીર, ચાહે દીન ઔર રાત,
ચાહે દીન ઔર રાત, વાસના ઉપજે ખોટી,
કૃપણતાકે લીએ, બુદ્ધિ હો જાવે મોટી,
કહે ગિરિધર કવિરાય, આપના કરકે લોપ,
અનાત્મ ચિંતન કરે, યહી ઇશ્વરકા કોપ.

રાગ એજ.

કરે કૃપા જસ પુરુષ પર, આતિથય કરકે રામ,
તાકો કોઈના સ્કુરે, લૌકિક વૈદિક કામ,
લૌકિક વૈદિક કામ, રહે નહિ કરનો ખાણી,
હર જગા હર વખત, બ્રહ્મજી હોય ઝાંખી,
કહે ગિરિધર કવિરાય, અવિદ્યા જસજી મરે,
સર્વ ક્રિયાજી માહીં એક ખુદ દર્શન કરે,

રાગ એજ.

કાલ કામ કરનાજે; તો કરીએ આજ.
 મુલ અવિદ્યા નિંદકે; શીઘ્રહીતું અખ જાગ;
 શીઘ્રહી તું અખ જાગ; અપનો કરલે કારજ;
 એસો માનવ દેહ; ફીર નહિ મિલહે ચારજ;
 કરે ગિરિધર કવિરાય કાટકર ભ્રમકે જાલ;
 લખો આપના રૂપ; કાલકા જોહે હાન.

રાગ એજ.

પોથી પાના ફેંકકર; વિચરો હોધ નિષ્કામ.
 આતમ અનુસંધાન કર દિલમે રહે આરામ.
 દિલમે રહે આરામ, ઓર ઓર કછુ ફરેન શંકા;
 અહં બ્રહ્મ પરિપુરણ નિશ દિન બાજે ટંકા
 કહે ગિરિધર કવિરાય, દ્રષ્ય તુહુજ બિન થોથી
 તું સખકા અધિષ્ઠાન આરોપિત જીસ્મે પોથી,

રાગ-એજ.

ભિક્ષા ખાવે માંગ કે રહે જહાં ત્રહાં સોઈ,
કામ ન રાખે કીસીસે, જો હોવે સો હોઈ.
જો હોવે સો હોઈ, વિરહરક્તકી ચેહી નિશાની;
બ્રહ્મ વિદ્યા વિના, અવર બોલે નહિં ખાની.
કહે ગિરિધર કવિરાય, જ્ઞાનકી દેવે દીક્ષા;
ખુદા નિવારણ અરથ, માગકર ખાવે ભીક્ષા.

રાગ-એજ.

જ્ઞાન ઘટે નર મૂઠ કે સંગત,
ધ્યાન ઘટે ભીન ધીરજ પાઈ,
આરસ કરકે નિયમ ઘટે,
ઓર જોર ઘટે સ્નેહ લગાઈ.
લાજ ઘટે પરનારી કે સંગત,
પ્રીત ઘટે નિત્ય કે ઘર જાઈ.
માન ઘટે કુછ મુરખસે માગત,
બુદ્ધિ ઘટે બહુ ભોજન પાઈ.

ઔષધ કરકે રોગ ઘટે ઓર,
 શોક ઘટે ગુરૂકે શરણુ જાઈ.
 દાસ વિહારી દારિદ્ર ઘટે,
 સુખ ગોવિંદ ગોવિંદ કે ગુણ ગાઈ.

રાગ-એજ.

બંદા બાજી જુઠ હેં, મત સાચી કર માન,
 કહાં બિરખલ ગંગ હેં, કહાં અકબર ખાન.
 કહાં અકબર ખાન, ભલે કે ભલી ભલાઈ,
 કહાં સિકંદર ભયે, જુનાકી ખખર નવાઈ.
 કહે દીન દરવેશ, યહ નર ગાફિલ ગંદા,
 મત સાચી કરમાન, જુઠ હેં બાજી બંદા.
 બંદો જાગે મેં કરેં, કરનહાર કીરતાર.
 તેરા કર્યા સોનહિ હુવે હુવે સો હોનાર;
 હુવે સો હોનાર ભાર નરકું હી લેવે.
 અપ જશ કરે અખૂજ નાવ નારાયણ ખેલે,
 કહે દીન દરવેશ હુકમસે પવન હલંદા,
 કરનહાર કીરતાર, કહા તું કર હે બંદા.

મનહર.

કામ ક્રોધ આંખ છતાં, અંતરે અંધાપો આપે,
કાન છતાં બધીર બનાવે છે,

રૂઠી રીતિ નીતિને રખાવે દૂર,
ભારે ભારે લાભને ભૂલાવે છે.

વિનય વિવેક વિશાલી દીયે,
દુષ્ટ દુરાચારમાં દટાવે છે.

કેશવ કહું શું કામ, ક્રોધ તણું દુષ્ટપણું,
ભવાટવી માંહિ ભુંડે હાલે ભટકાવે છે.

શ્રી તર્જન.

ભક્તોની ભીડે ક્યાં ન આવ્યોરે, હું તો ભક્તોની.
એમ કહે છે શ્રી રણછોડરાયરે, હું તો ભક્તોની.

કબીર સારું હું તો વણજરો થઈને (૨)

પોઠ ભરીને ઘેર લાવ્યોરે—હું તો.

ધના ભક્તની મેં ખેતી નીપજવી (૨)

ઘઉંના ગાણં ભરી લાવ્યોરે—હું તો.

સેના ભક્ત સારં સન્મુખ રહીને (૨)

હું સેનો નાવી કહેવાયોરે-હું તો.

પ્રહલાદની મેં તો પાળી પ્રતિજ્ઞા (૨)

સ્થંભમાં વાસ કરાવ્યોરે-હું તો.

નામદેવ સારં મેં મારેજ હાથે (૨)

ઘરનો છાપરો છાંયોરે-હું તો.

દામાજી સારં સામો મહાર થઈને (૨)

ભરણું ભરીને પાહોંચ લાવ્યોરે-હું તો.

નરસિંહ મહેતાને માંડલિક મારવાને આવ્યોરે (૨)

કેદારો મધ્ય રાતે લાવ્યોરે-હું તો.

કુંવરબાઈનું મેં પુરું મામેરું, (૨)

મેં સૌનો કર ચુકાવ્યોરે-હું તો.

દાસ નારાયણસિંગ કહે કરૂણા કરીને (૨)

કૃષ્ણજીએ કર મારો સાહ્યોરે-હું તો.

કીર્તન

ગુવ નથી થયોરે, સીદ ગુમાનમાં ધુમે;

જન જોઈને હેડું ન હરખે, મર્વન હરિગુણ ગાતાં (૨)

ધામ ચટકી નથી ફટકી, (૨) કોધ લોચન રાતાં.-વૈ.

તુંજ સંગે કોઈ વૈષ્ણવ થાય, તો તું વૈષ્ણવ સાચો (૨)
 તારા સંગનો રંગ ન લાગે (૨) ત્યાં લગી તું કાચો-વૈં
 પરદુઃખ દેખી હૃદય ન દાઝે, પનિંદાથી નથી દરતો (૨)
 વહાલ નથી વિહુ સું સાચું (૨) હઠે તું હું હું કરતો-વૈં
 પરોપકારે પ્રીતન તુજને, સ્વાર્થ છુટ્યો છે નહિ (૨)
 કહેણી તેવી રહેણી નનળે, (૨) ક્યાં લખ્યું એમ કહેને-વૈં
 મન તણો ગુરૂ મન કરીશ તો, સાચી વસ્તુ જણશે (૨)
 દયા દુઃખ કે સુખ માન પણ, સાચું કહેવું પડશે-વૈં

રામ લક્ષ્મણ વન સીધારીએ-એ ઢાળ.

ધન્ય ધન્ય દિવસ ઘડી આજની,
 માળ્યો ભવ તરવાનોરે સજ,
 કરી દ્યોને કાજ-ચાલો. ૧

સદગ્રંથ શ્રવણ કરો ભાવથી,
 થાય સંશય સર્વનો નાશ; મટે દેહધ્યાસ-ચાલો. ૨

નર દેહ તરવાનુંરે નાવ છે,
 ઈર્ષધાર રૂપી ગુરૂદેવ તારે તત ખેવ-ચાલો. ૩

દેવી સંપદના ગુણ ધારીને,
 દ્યોને અસુર સ્વભાવને ટાળી, વિષય વૃત્તિ વાળી-ચાલો. ૪

- વિષય ભોગને વિષવત જાણીને,
તનમનથી કરો પરિત્યાગ મટે ખ રાગ—ચાત્રો. ૫
- દામ ચામની કામના મુકીને,
પરિબ્રહ્મ સાથે કરો પ્રીત; થઇ ઇન્દ્રિય જીત—ચાત્રો. ૬
- જાતિ વર્ણ આશ્રમ કલ્પીત છે,
સત્ય સમજ કરો સમાધાન, મુકી અભિમાન—ચાત્રો. ૭
- મોહ મમતા માયાનો મુકી કરી,
કરો સંત ચરણમાંય વાસ, મિટ્યેયમ ત્રાસ—ચાત્રો. ૮
- માત તાત દારાને દીકરા,
કોઈ કેનાં નથી મતિ મંદ મુકી સર્વે કંદ—ચાત્રો. ૯
- પ્રાણી અવધિ અચાનક આવશે,
ત્યારે કરશે નહિ કોઈ સાર કુટુંબ પરિવાર—ચાત્રો. ૧૦
- ગયા દેવ દાનવને રે માનવી.
ગયા પાટા મોટા મહીપાલ, મુકી ધન માલ—ચાત્રો. ૧૧
- પ્રાણી ગઈ પગ પાછી ન આવ ,
દાસ ગરાબ મિથ્યા ઘરબાર મુકી મધ લાર—ચાત્રો. ૧૨

ઓધવજ સંદેશો—એ રાગ.

સાંભળ સજની, આ ઉત્તમ સદ બોધને
અમીરસ સમજ, અંતર માંય ઉતાર જો;

મિથ્યાવાત મુકીને, સુણ વચનામૃતો,
 હાથ મળેલા હીરાને, નવ હાર જો. ૧
 નિદ્રાનું ટાણું રે, સજની આ નથી,
 આળસમાં તો ખોયો, કાળ અનંત જો,
 પસ્તાવું તે પામર, જનને પાલવે,
 ભાખી ગયા છે, ભય ભંજન ભગવંત જો, ૨
 વખત ગયા પાછળથી, વલખાં મારવાં,
 સુંદર બાજુ છુટયા, પાછળ છેકજો,
 આવેલા અવસર, નેજે નવ ઓળખે,
 એના જેવું અઘટિત, કામ ન એક જો, ૩
 આથમવા પાછળથી, કરવો ઓરતો,
 ખૂટયા પાછળ, કરવા બેસે ખેદ જો,
 લુટાણા પાછળથી, રોડો પાડવી,
 આ લખવાનો, સમજી લેજો ભેદ જો; ૪
 આવો સખીઓ, રમવા સુંદર ચોકમાં,
 છોડી દઈ આ, માયા મય સંતાપ જો,
 અપુર્વ શાન્તિ, વ્યાપી રહી છે જે સ્થળે,
 પુર્ણિમાનો, ખાલી રહ્યો છે પ્રતાપ જો; ૫
 દષ્ય પ્રપંચો પરથી, લક્ષ તજ દઈ,
 બહિર્ભાવ તજ, અંદર કરીએ પ્રવશ જો,

કારગૃહથી મુક્ત બની, સુખ માલીએ,
 નિર્મળ સખીનો, સુણીએ આ ઉપદેશ જો, ૬
 પરમ વિરધ થવાને, પ્રીત વધારીએ,
 તિમિર ટળે ને, પ્રકટે પુર્ણ પ્રકાશ જો,
 વર્ણવી નવ શક્તિએ, સખી એહ વિલાસને,
 વિરમેલાનો એ છે, સુંદર વાસ જો, ૭
 ઉઠો સહીયર એમાં આળસ ના કરો,
 વાતો કરતાં અવસર, વીતી જાય જો,
 અનુભવ અંતરના, ઉજવળ કરવા હવે,
 આવો વિમળા, આમંત્રણથી આંહી જો, ૮

સૌભાગ્યતી સ્ત્રી સમાજને સુબોધ.

જાણો તો વશી કરણી, વિદ્યા જાણુ જો,
 અખળા ! સેજે, સખાળ થસો સંસાર જો,
 મંતર જંતર તંતર, જુઠાં ભામણા, (ભ્રમણા)
 જીભે મીઠાં મન મીઠાં, સુખ સારજો—(જાણો તો. ૧
 જાંપ અજપા પ્રીતિ નામ, જ્યો મનથી તમે,
 વ્રત પતિસેવા, તન મનથી સચવાય જો,

દીક્ષા લો રતિપતિની, સાચી નિર્મળી,
માગો વર પરસુખમાં, ભેદ ન થાય જો—(જાણો તો. ૨

પ્રેમતાણો રસ ઝીલો, સીતા રામશુ,
એ રસ પીધો, ગોપી શ્યામ શરીર જો,
સાત્રિ મીરાં સર્વે, એમાં ગયાં,
દ્રાપદી તારા મંદોદરી, સતી સાર જો—(જાણો તો. ૩

દોરી પ્રેમતાણી, જગજીવન જાણુજો,
એણે બાંધ્યા, નવ છોડ્યા છોડાય જો,
રૂપ રંગ રસ સાંધ્યા, ઉખડે સેજમાં,
અંગ પડે પણ, પ્રેમ નહિ પલટાય જો—(જાણો તો. ૪

પ્રેમ થકી જગ ભાસે, સઘળું એકમાં,
એક રસે દ્રઢ ભકિત, ભજે ગુણવાન જો,
મુરખ પ્રેમ માણીનું, તેજ ન ઓળખે,
અથણાં મરતાં પણ, તે લહે શાન જો—(જાણો તો. ૫

વશ તેને પ્રભુ, રસ જાણે પ્રેમનો,
વ્રક્ષ જંતુ જળ જનનો, તે શો ભારજો,
વિષ અમૃત જળ, અગ્નિ શીતળ ઉકળે,
એવાને મુજ વંદન, વારંવાર જો—(જાણો તો. ૬

(ભજ દ્યોને સીતાવર સ્વામી) એ રાગ

વૃતિ રે જેની સ્થિર નથી થાતી,
 વિષય થી ફરે છે મદમાતી,
 એવી દુષ્ટ બુદ્ધિ છે સ્ત્રિ જાતી,
 કહોને ગુરુ કેમ કરી ભવતરવો, ૧
 સ્વામીની સેવા તો ભાવે કરવી,
 પતિશું પ્રીતિ પત્નીએ ધરવી,
 અવરથી વૃતિ વિસરવી,
 તેથી સ્ત્રિઓ ભવ સાગર તરશે, ૨
 દીપકમાં છે પતંગને પ્રીતિ,
 ચકોરની ચંદ્રમાં છે વૃતિ,
 સ્વામી સંગે રાખો એવી રીતિ,
 તેથી સ્ત્રિઓભવ ૩
 કાપે કાષ્ટ એવી સત્તા એને,
 બાંધી વૃતિ કમળમાં તેને,
 ભ્રમર જેવી રીતે રહે જેને,
 તેથી સ્ત્રિઓભવ ૪
 દ્વારે પર ભમતા નવ ફરીએ,
 અવર નરથી ભાષણ નવ કરીએ,

સ્વામી સંગે સ્નેહ અધિક ધરીએ,
 તેથી સ્ત્રીઓ, ૫
 કુભાષણ કોઈ દિન નવ કરવું,
 વચનામૃતે સ્વામીનું મન હરવું,
 પતિ પદ પ્રેમથી ચિંતિત ધરવું,
 તેથી સ્ત્રીઓભવ, ૬
 જેને ઘેર દુષ્ટ હશે નારી,
 કહેશે કુપાત્ર દુનીઆદારી,
 સંબધીમાં નહીં રે ગણે સારી,
 તીરસ્કાર છે તે સ્ત્રી જનને, ૭
 કહું છું એવો મત છે મારો,
 વાંચી સર્વ થામે સુધારો,
 સમજી સાર મનથી વિષય વારો,
 ગુરુ ઉપદેશથી એ સમજો, ૮
 વાંચી સાર શાસ્ત્ર તણો લેજો,
 નથી સાર સંસારમાં બીજો,
 માત તાત ભાઈ ને ભત્રીજો,
 એતો સર્વ સ્વાસ્થીયાં જાણો, ૯
 છે સગપણ સ્વામી તણુ સાચું,
 પ્રભુ પતિ ચરણ પ્રતિ જાયું,
 નિશદિન તે સંગ રંગે રાયું,
 કસ્તુર કહે અન્ય નવ યાયું, ૧૦

કચ્છી ભાષાની કાફી.

જનીજી રહે જાદગરી, શે મું શેણુ નેણુ દહા,
 સેમુ શેણુ નેણુ દહા, ઉનીજ વચન મન મહા,—જનીજી ૧
 દુર દેશ જા વાસી, તનીસે મિલનજી પ્યાસી,
 હુધતાં અંતરમેં અસી, સે અચી નજીક વહા,—જનીજી ૨
 દાસ અસી અધ્યોંજેજા દર્શન થયાં અજ તેજા,—જનીજી ૩
 મોરલે જજે જન્મેજા, કપેઓ કોટ કર્મ ચહા,—જનીજી ૪
 પ્રગટયા પુજ્ય ભાગ બહા, મુકે ફરી સજન ગદયા,
 રામ સંગ ચે સદા, રોધાસી અવશ્ય એકહા,—જનીજી ૫
 જનીજી રહે જાદગરી સેમુ, શેણુ નેણુ દહા,—જનીજી ૬

કચ્છી ભાષાની કાફી.

ગુંણ ગરવાને, વરી ભાર ખંમા, એહાની સંત મીત્રે,
 એહાની સંત મીત્રેરે, જે કે દશીદશીને મુજા નેણુ ઠરેરે,
 અધ્ધીયું એહાની સંત મીત્રે, એહાની સંત,
 રામ કથા, હરિ રંગ રતા, જાકો દુરમતિ દુખ,
 વારે દુર, કરીરે ગુણ ગુરવાને વરી ભાર ખંમા,
 એહાની સંત મીત્રે, એહાની સંત મીત્રે જે કે
 દશી દશી ને મુજા નેણુ ઠરેરે,

ગુણ ગુરવાને નિરમળ નિરગંગા જળ જેણ,
 પરસ જેની જાકે પાવન કરીરે, ગુણ ગંગવાને વરી
 ભારખમાં ચાલ ચોગેરિ ચલગત જેની જરે
 હંસાની મોતી હીરા ચુગેરે, ગુણ ગુરવાને
 વરી ભાર ખંખા એણ રામની સંગ ચહે કુલ
 બાન તેનીતા તેજ ઘડી તદરૂપ કરીરે ગુણ ગુરવાને
 વરી ભાર ખખા એણ.

કીર્તન.

કમહુક બાગ હાથ, બાજતે નગારે સાથ;
 કમહુક પાઉંયાદે, શિર બોજ સહિયે;
 કમહુક મેવા માસરીકે અચરન હોય;
 મુઠીભર ચુન ગોહી લઇયે;
 આપદ્વાર ભીર હૈ ભીખારનકી;
 આપ જઈ પર દ્વાર રહીયે,
 હારીયે ન હીંમત બિસરીયે ન હરી નામ;
 જેહી બિધ રાખે રામ, તેહી બિધ રહીયે.

કીર્તન.

- ગુર ભજન થકી સર્વે દેવ તણુંજ,
ભજન નિત્ય થાય છે,
તેના અનુગ્રહથી, ત્રિવિધ તણા
તાપો વીલાઈ જાય છે—ગુર. ૧
- જેમ કારણ મધ્યે કાર્ય રહે,
તેમ ગુર મધ્યે સૌ દેવ રહે;
ગુર પુજનથી તે પુજા ગ્રહે—ગુર. ૨
- જે મનુષ્ય કાર્યને મુખ્ય ગણી,
તેમાં શ્રદ્ધા કરશેજ ગણી;
તે કોટીની લાલચે, ખોસે મણી—ગુર. ૩
- મહા મુક્ત થયા ગુર ભજવાથી,
પામ્યા પદને છુટયા ફરવાથી;
તમે પાર કેમ પામે તે તજવાથી—ગુર. ૪
- એ વિશ્વ વ્યાપક સત્તા ધારી,
વલી મુમુક્ષુ જનના હીતકારી;
તેને ભજતાં સુખ થાશે ભારી—ગુર. ૫
- દેવ કોપે ગુર રક્ષા કરશે,
ગુર કોપે દેવથી નહી શાળશે;
માટે ભજવા શ્રી ગુરને હરપે—ગુર. ૬

ગુરુ સ્વરૂપમાં પ્રીતી રાખો,
તેના કૃપા કટાક્ષનો રસ ચાખો;
નીજ મનથી અન્ય ઉતારી નાખો—ગુરુ. ૭

રાગ—ગઝલ.

જાગ જાગ જીવ શું માયા ઘેનમાં પડ્યો;
મોહ જાળમાં ફસાઈ ખુબ આથડ્યો—જાગ. ટેક
સાખી.

જન્મ જન્મ જીવ ભોગવી, વિષય થયો બેભાન;
ગુલામ થઈ ઇન્દ્રિય મન તણો, થઈ નરપશુ સમાન;
ખોઈ થયો ખુવાર જન્મ રત્નસમ જડ્યો—જાગ. ૧
સાખી.

પુત્ર કલત્ર કુટુંબીનો, સ્વાર્થ લગી છે સ્નેહ;
દુઃખ વેળા નાસી જશે, અંતે દેશે ચેહ;
તો અભાગી જીવતું ઉભય લોકથી પડ્યો—જાગ. ૨
સાખી.

કાર્યમાર વ્યવહારનો, કરતાં વય વહી જાય;
ક્રમણ આવ્યો કાળનો, તો પણ ના ચેતાય;
શ્રેય દ્વાર ચુકી જમને હાથ જઈ ચડ્યો—જાગ. ૩

સાખી.

પારસમણી સમાન આ, મળ્યો મનુજ અવતાર;
બની બકાલી તુલ્ય તું, પામર પારખનાર;
વેચીને વિષયને બદલે રાંક થઇ રડ્યો-જગ. ૪

સાખી.

રાગદ્વેષ વસ વર્તિને, રાત દિવસ કાં રોય;
બ્રહ્મજ્ઞાન વિણ ભવ વિશે, સુખદ શાંતિ ના હોય;
તે વિચારી મુકને પ્રપંચને પડ્યો-જગ. ૫

સાખી.

માન કહ્યું તું માહરં, બહાલા વત્સ સુજાણ;
નિર્હેતુક હિત તુજનું, હું ઇચ્છું છું જાણ;
વિમળ શુદ્ધ પ્રેમમાં, પ્રમાદ કયાં નડ્યો-જગ. ૬

રાગ-ગઝલ.

રામકૃષ્ણ કહેવામાં, અમોને તો મઝા આવી;
ને એ મસ્ત નિશામાં, પડી રહેતા મઝા આવી.
બધા એ તાર લાવોની; ભરી છે જે ચમત્કૃતિ;
નિહાડી આંખ મીચવામાં, અમોને તો મઝા આવી.
જુઠી આ જગતની માયા, વિષે સહુ લોકોની વ્રીતી;
હસિત વદને ખરે આંસુ, નિરખવામાં મઝા આવી.

અજબ આ પ્રેમની મસ્તી, વિષે સહુ ભેદને ભુલી;
 પ્રબળ આ પ્રેમનો નિશો, જમવવામાં મઝા આવી.
 બંનીને જડ અજ્ઞાની, રહીને ચુપ બે ભાની;
 સકલ આ દ્રશ્યના પ્રષ્ટા, સમજવામાં મઝા આવી.
 ગ્રહીને સાર સૌ સ્થળથી, રહીને સ્થિર સુખ દુઃખથી;
 સુકાયા પત્રની પેઠે, વિચરવામાં મઝા આવી,

૫૬ રાગ-પ્રજ

આવ્યો આવ્યો રે અવસર તારે આજ મિલ્યો,
 છે સાજ સારો રે,
 તેમાં કરજે તૂં તત્વ વિચાર મેલીનેં હુને મારો રે, આવ્યો. ૧
 હરિ નામ મમણો હળજેડ શાંતિ સંત સેવા રે,
 બૂટા કાઢ પૂરવના પાપ ગુરુ ગમે બીજ લેવા રે, આવ્યો. ૨
 તું તો આલસ મકરજે લગાર અસાદ ઘોરી આવ્યો રે,
 તેમાં ખુબ તું કરજે ખેડ, ઉત્તમ બીજ લાવ્યો રે, આવ્યો. ૩
 એવું શ્રવાણ કરીનેં સાર મનન મન કરવો રે,
 સંસય ભ્રાંતિ ત્રણાં ત્રણ ત્યાગ વાધે મોલ નરવો રે, આવ્યો. ૪
 તેનું ધરજે નિરંતર ધ્યાન જનમ દુઃખ નાસે રે,
 કામ ક્રોધ પંખી બહુ જોર ઉડે વિન પ્રયાસે રે, આવ્યો. ૫
 થયો સાક્ષાતકાર સ્વરૂપ ખરો તે ધરે આવે રે,
 કહે સામ દારિદ્ર થયું દૂર ફરી તે ભવ નાવે રે, આવ્યો.

પદ રાગ—પ્રજ્ઞ.

કરજો કરજો સદા સતસંગ ઉમંગ મન આણી રે;
 નહિં તરવા આન ઉપાય વદે વેદ વાણી રે,—કરજો. ૧
 શ્રી મુખ આપ વદે શ્રીરામ સુનો લક્ષ્મણ ભાઈ રે,
 કરવો સંત સમાગમ સાર સદા સુખદાઈ રે,—કરજો ૧
 ગુરુ વષ્ટિ વિશ્વામિત્ર વાદ કીધો બહુ ભારી રે,
 ન્યાય કીધો તે સેષ સમાજ ગયાં તપ હારી રે,—કરજો. ૨
 કરે સોમયજ્ઞ અશ્વમેધ નહિ તે એને તોલે રે,
 સું મહીમાં વખાણું મહાન નાવે પાર ખોલે રે,—કરજો. ૩
 મુનિ નારદ સારદ શેષ મહેશ અજ એવા રે,
 તે પણ ચાહે સદા સતસંગ કરે ગુરુની સેવા રે,—કરજો. ૪
 તરશાખા પુષ્પને પાન સાધન સર્વે જાણે રે,
 કહે સામ સકલ રસરૂપ સતસંગ ફલ માણે રે,—કરજો. ૫

મધુર સ્વર ક્યાંથી સંભળાય (એ હામ)

સુજ જન સઘ કરોને વિચાર. ૨

ખેવ આ ન્યારો સત્ય ન ધારો,

મિથ્યા મન મથનાર સુજાં ૧

તન ધન જોખન ધામ ધરા જન,

ક્ષણ ક્ષણ વણસી જનાર,

ક્ષણમાં વણસે ક્ષણસે ક્ષણમાં વિકસે,

ક્ષણ ભંગુર સંસાર. સુશ્લોક ૨

સ્વપ્ન સમોપમ નાટક નૌતમ,

ધન્દ્ર જલ અનુસાર,

મૃગ જલ જેવો ખેલ આ તેવો

નિશ્ચય છે નિસ્સાર. સુશ્લોક ૩

મોહ કરો જેમ રાગ વધે તેમ,

આખર આગ થનાર,

સ્નેહથી સેવો કલેશ ત્યાં તેવો,

એવો જગત વ્યવહાર. સુશ્લોક ૪

સમજે સુખકર નિપજે દુઃખ કર,

કેવલ કલેશ કુઠાર,

આદિ નથી જેનું અન્ત નથી તે,

સત્ય ન સમજે ધરાય સુશ્લોક ૫

નહિં તે દેખો છે તે ન પેંખો,

એજ મોહનોમાર,

ભવ ચોરાશી જમની ફાંસી,

મોહ વડે મલનાર સુશ્લોક ૬

સઘ વિચારો વાત સ્વિકારો,

જગ્યા ત્યાંથી સવાર,

સત્ય સમજવા ભવ ભય તરવા,

રંગીન સદગત ધાર. સુશ્લોક ૭

કીર્તન.

હું તો વારી વારી ગુરની બત્રેહારી,
દર્શાયો નીજ સોહં બ્રહ્મ નીરાકારી,—દર્શાયો ૧

ભવમાં ભમતો ધણું, ભારી અજ્ઞાને કરી,
તત્ક્ષણે દીધો મુને તારી,—દર્શાયો ૨

ઉપદેશ આપી વર મસ્તક રાખી કર,
મુજ માથે કરુણા દ્રષ્ટી ધારી,—દર્શાયો ૩

તીન અવસ્થા તીત પ્રકાશી,
સાક્ષી સતા સર્વ મારી,—દર્શાયો ૪

તત્પદત્વં વાચ્ય ત્યાગી,
લક્ષ એક અઘૈત વીચારી,—દર્શાયો ૫

તત્ત્વમસિ પદ લીયો તપાસી,
લીધો મે ગુરુમ મ શું ધારી,—દર્શાયો ૬

સોમમં રૂપ અખંડ અવીનાશી,
વીલસી રહ્યો સચરાચારી,—દર્શાયો ૭

સત ચીત આનંદ એક રસ પુર્ણ,
કહે રામ સંગ વારી વારી,—દર્શાયો ૮

કીર્તન.

મહા પદ લાઘ્યું રે હો જોને, બીજા સાધન ન રયાં તેને,
સહજ સમાધિ રે હો લાગી, અનુવ્રવ જ્યોત નિરંતર જાગી,
અનહદ વાજાં રે હો વાજે, પરણવ અરણવ લહેરે ગાજે,
ગંગા જમુના રે હો વહે છે, ત્રવેણીમાં તાલ મળે છે,
જન ત્યાં આવે રે હો ઝાઝા, ત્યાં છે સકળ તીરથનો રાજ,
દેવ મુનીનો રે હો મેળો, ભાવિક ત્યાં સંધ થાય છે ભેળો,
અજાય વટ છે રે હો એમાં, વિશ્વ પતિનો વાસો તેમાં,
તે તીરથમાં રે હો નહાસે, કાગ મટીને હંશજ થાસે,
પીંડજ તેમા રે હો ધરશે, એકાન્તર શત કુળતો તરશે,
નિર્મળ થાસે રે હો કાયા, પ્રેમ પ્રયોગ વિષે જે નહાયા,
સંત પુરુષોની રે હો સંગે, છોટમ નહાયો પરમ ઉંમંગે.

રાગ-વેરાવળ.

વૃત્તિ વાળીરે જોને વિષયમાંથી,

સુખીઆ થયા સાધુ જનજી,

સદાયે આનંદ એના ઉરમાં,

વેપાર તેનો ભજનજી.

શીખ સંતોષીને સુલક્ષણ,
 નિત્ય કરે સત સંગજી,
 ભોગ પદારથ ભાવે નહિં,
 એક અદ્વૈતનો રંગજી.—વૃત્તિ ૧

મનરે હંસાવે મોજી કરે,
 તખ્ત ત્રિવેણીને તીરજી,
 હાડ હીમાળે સંતો જઈ ગાળ્યાં,
 વાળ્યા વળે નહિં વીરજી.—વૃત્તિ ૨

હૃદ બે હૃદ કરે ઉપરે,
 નિર્મળ વરસે છે નુરજી,
 આવરણ એકે આવે નહિં,
 સોહં સૌમાં ભરપુરજી.—વૃત્તિ ૩

નિરભય નિરાળા થઈ રયા,
 નહીં કંચનને કપુરજી,
 રાધવ ગુર પ્રતાપ શું,
 ઉગીયા અનુભવી સૂરજી.—વૃત્તિ ૪

ભગત લક્ષણ વિશે.

તાદ્રશી જન તેને જાણીએ, જેમા એણા ગુણ હોય,
 નિંદા સ્તુતિ કોઈની નવ કરે, સંધણું સમદ્રષ્ટી જોય.—તાદ્રશી.

જેના તે દર્શન પાત્રથી, ટળે પ્રપંચનુદ્યાન,
સ્મરણ કરાવે શ્રીકૃષ્ણનું, નશાડે અજ્ઞાન.—તાદ્રશી.
ગુણ ગાયે રે ગોવિંદના, પ્રપુલ્લીત તન થાય,
નેત્ર પ્રવાહ વહે પ્રેમનો, હરખે હૃદય રંધાય.—તાદ્રશી.
પર દુઃખ દેખી દાઝે ધણું, નવ કરે કોઈનો દ્રોહ,
ઇન્દ્રિયજીત સાચા સદા, ન પામે મન મોહ.—તાદ્રશી.
સકળ સચરાચરને વિષે, વસ્યા દેખે ભગવાન,
શુભ ઇચ્છે સર્વ જગતનું, લેશ નહિ અભીમાન.—તાદ્રશી.
સઘળી લીલા તે અવિનાશીની, જેમાં લુપ્ધજેનું મન,
પ્રીતિ બહુપર ઉપકારમાં, સદા પ્રસન્ન વદન.—તાદ્રશી.
નટવર ઝાળકે નેણમાં, કાતિં કરણામય હોય,
શાંત સ્વભાવ સંતોષ બહુ, દોષ કોઈનો નહિ જોય.—તાદ્રશી.
હરિજન વૈષ્ણવને વિષે, જેને અતિ ધણું બહાલ,
દ્રઢ આશરો દીનતા ઘણી, બોલે વચન રસાલ.—તાદ્રશી.
વિહવત્તતા વિહુલેશસું, મુખે કૃષ્ણનું નામ,
એવા ભગવદીના દાસના, હરિદાસ ગુણ ગાય.—તાદ્રશી.

(રાગ માલ—સરકાર રજા દીજીએ.)

જે ત્રિચારી જીવ તારી શી ગતિ થશે,
બ્રહ્મનિષ્ઠ સદગુરવિણ કોણ તારશે.—જે०

ફિકર છોડી રાત દિવસ ફેનમાં ફર્યો,
 સદગુર ઉપદેશ લેશ કાન ના ધર્યો.—જો
 યુવતી સંગ અતિ ઉમંગથી રમી રહ્યો,
 ગુર વેદાન્ત વાક્યનો સુખોદ્ય ન ગ્રહ્યો.—જો
 દંભ ડોળ રાખી ઠાઠ માંઠમાં ફર્યો,
 દિલ વિશે ન લેશ માત્ર દોષથી ટર્યો.—જો
 બાળપણું જોને તારું ખેલમાં ખપ્યું,
 હરિગુરનું નામ તેં નજીભથી જપ્યું.—જો
 હાસ્ય ને વિનોદમાં યુવાની તો ગમ્ય,
 નિજસ્વરૂપ ચોળખવાની હોસ ના થઈ.—જો
 વૃદ્ધપાણે ઇંદ્રિયો અશક્ત થઈ જશે.
 શ્રવણ મનન નિદિધ્યાસ કયમ કરી થશે.—જો
 ચેત ચેતરે અભાગી જીવ જાગને,
 નમ્ર ભાવે ગુર ભજીને મોક્ષ માર્ગને.—જો
 જીવરૂપ ત્યાગી શીવરૂપ તું થશે,
 ગુર કૃપાથી ત્યારે કાર્ય તાહરું થશે.—જો
 જો ગુર અખંડ બોધ પ્રહ્લનો કરે,
 સિષ્યના ત્રિવિધ તાપ દ્રષ્ટિથી હરે.—જો
 જો ગુર ભગવાન જ્ઞાન વાન મોક્ષદા,
 શરણ તે તણું ગ્રહો અભય રહો સદા.—જો

(રાગ-જો વિચારી જીવ)

માત પિતાની સેવા વિષે કીર્તન.

ધન્ય ધન્ય એ પુત્રને સેવા સદા કરે,
 વ્રદ્ધ માત પિતાની આજ્ઞા અનુસરે.—દોહ.
 પ્રભાતમાં ઉઠીને નિત્ય ચર્ણમાં નમે,
 એ માત તાતને જમાડીને પછી જમે.—ધન્ય ૧
 વ્રદ્ધ માત તાતની પ્રસન્નતા વડે,
 પુત્રને પર લોક માંય સદગતી મળે.—ધન્ય ૨
 શરીરથી સેવા કરે પ્રસન્નતા વડે,
 આશીશ માત તાતની એ પુત્રને ફળે.—ધન્ય ૩
 સુપુત્ર તે ખરા તે જે માત તાતને ભજે,
 પ્રેમદાને વશ થઈને ધર્મ ના તજે,—ધન્ય ૪
 તું માતુનાં એ કષ્ટનો વિચાર જો કરે,
 દાસ ગરીબ પુત્રથી એ બદલો ના વરે.—ધન્ય ૫

રાગ-લાવણી મનોહારી સમજાવે—દાળ.

બુદ્ધિ કહે છે મરકટ મનજી ભાધને રે,
 બંધુ કરજે માંતુ કહિએ કૂડાં કામ,
 તું તો શેર લોટનો સાથી આ સંસારમાં રે,—ટેક

સાખી.

બન્ધુ બાળક વયતાણા કેસ કરત ઉપદેશ,
ઉજ્જવળ રૂપ થયા અમો, તું શઠશ્યામ હંમેશ,
તારાં પાપ કરમનો પાર, હજી આવ્યો નહિ રે,
મિથ્યા મોહજાળમાં મુરખશું ઝખ માર—તું તો. ૧

સાખી.

કાળતાણા મુખમાં પડ્યો, મન મેડક તું ખાસ,
મચ્છરની મમતા કરે, રંચ ન ઉપજે ત્રાસ,
બુદ્ધિ બહેન કહે બન્ધુ, હું શું તુજને કહું રે,
કુદા પડીયા જે તે, કરિયા કોત્ર કરાર—તું તો. ૨

સાખી.

મારૂં મારૂં મટશે નહિ, મુરખ મન મોહતાજ,
શું કરશે સંતોષ વિના, સ્વર્ગપુરીનું રાજ,
ઈન્દ્ર અમરપતિ દેવો પણ સર્વ દીન છે રે,
મિથ્યા મમતાને મુકી દે મનજી ભાઈ—તું તો. ૩

સાખી.

મરવા ટાણે મુરખા, હરિભજન નહિ થાય,
ગદ ગદ કંઠે બોલશે, શબ્દો નહિ સંભળાય,
પાણી ફાટાથી પહેલે તું પાળો બાંધજે રે,
કરમાં દાસ ગરીબ તું પાપ કર્મથી પ્યાર.—તું તો. ૪

(નાથ કેસે ગજકો બંધ છોડાવ્યો એ રાગ.)

માનવ મુજને માનવ જેવો બનાવે,
 મારી સઘળી પ્રતિજ્ઞા તજવે.—માનવ.
 જન્મ મરણથી મુક્ત રહું છું,
 તો પણ જન્મ ધરાવે,
 નાનકડું બાળક સમજીને,
 પારણે જુલાવે.—માનવ.
 તડકો સીત નડે માનવને,
 મુજને વસ્ત્ર ધરાવે,
 વસવાને મુજકાજે મોટા મહેલ ચણાવે.—માનવ.
 ભ્રષ્ટ થતો જાણીને મુજને,
 નિત નિત સ્નાન કરાવે.—માનવ,
 હું છું સુધ્ધ સદાએ,
 તો પણ આમ અવિદ્યા ધરાવે.—માનવ.
 મારું નામ લઈને દુષ્ટો,
 માલમલીદા ઉડાવે.—માનવ.
 ઉંધ-કદી આવે નહિ મુજને,
 સુંદર સેજ બિછાવે,
 કામ ક્રિયા કરવાને કાજે,
 પ્રેમધરી પરણાવે.—માનવ.

નિર્ધનતા ધારીને મુજને,
 ઘેર ઘેર ભીખ મગાવે,
 નખોદીયાના માલ ખજના,
 મારાં નામે ચલાવે.—માનવ.
 આ નિવિકારી સર્વેશ્વરને,
 રાગી તુચ્છ ઠરાવે,
 છોક ઉતારી નાંખી મુજને,
 પાખંડી પુજાવે.—માનવ.
 સત્ય સ્વરૂપ અનાદી મારાં,
 કોણ અરે સમજાવે,
 નહિ તો આમજ અધર્મ વધેથી,
 દુઃખનો અંત ન આવે.—માનવ.
 બહિરમુખ વૃત્તિ ત્યાગ કરીને,
 આંતર વૃત્તિ કરાવે,
 દ્રશ્ય માત્રને કલ્પીત જાણી,
 સૌ હં રૂપ સમાવે.—જ્ઞાનવ.

ભેરવી.

હરી ઐ મૃત્યુ મયાવતરા દેહ મિંદરમાં,
 ભક્તિ ધુન મયાવતારા દેહ મિંદરમાં. ૧

આ કાયાનો ઘડનારો કહીઓ કામણુગારો,

તેની કળા તણો નહિ પાર તારા દેહ મિંદરમાં. ૨
અસ્તી કેરી ઇંટ બનાવી,

ચુનામાં સળગાવ્યો,

પલાસ્ટર વિવિધ વિધના કીંધાં તારા દેહ મિંદરમાં. ૩
રાતા રાતા રંગની જાજમે પધરાવી,

તેની સોભાતણો નહિ પાર, તારા દેહ મિંદરમાં. ૪
દુવારે દુવારે ટેકા મુક્યા,

એકે દોવાર ન ચુક્યાં,

મુરતી પોતાની પધરાવી, તારા દેહ મિંદરમાં. ૫
નાળી તો નોખતની વાગી,

ઢોલ ઢમકારાના વાગા,

આસન અંતરના પધારવ્યા, તારા દેહ મિંદરમાં. ૬
ગટ ગટમાં એ મુરતી જોજે,

બાહર વૃતિ છોડી દેજે,

તું તો દેહ અધ્યાસને તજજે, તારા દેહ મિંદરમાં. ૭
મિંદર મુકી જો બાર જશે તો મુસીબત થાશે,

પુનીત ઠામ ખાલી રહેશે, તારા દેહ મિંદરમાં. ૮
દાસ તમારો વિનંતી કરે છે,

અરજ ઉરમાં ધારો,

નીરખો નારાયણની મુરતી, તારા દેહ મિંદરમાં. ૯

કવાલી.

ઘણું મુઝાવું છું ભગવાન સીરીતે રીઝાવું હું,
 નથી કેાઈ ચીજ પણ એવી તુને પ્રીતે ધરાવું હું,
 સકલ જગમાં રહ્યા વ્યાપી, પછે બોલાવવા ક્યાંથી,
 નીરાદર થાય બોલાવી, અગર વંટી વગાડું હું,
 તમે આધાર દુનિયાના, ક્યાં આસન બીછાવું હું,
 અમલને સ્નાયથી નિર્મળ શીતે કરાવું હું.
 સબ્ય છે શ્યામસુંદર તું, ઘરેણાની જરસી,
 પુર્યાં છે ચીર કૃષ્ણાના પીતાંબર હું પેરાવું શું ઘણું.
 પુજયો ભાલકે ગ્રીવા રહ્ય જેવું નથી કાંઈ,
 પછે નિરોપને ચંદન ક્યા સ્થાને લગાડું હું,
 રહ્યો છે વાસથી વસી સુગંધ ચીજ સઘડીમાં,
 ધુપ સમ રૂપ છે જેવું ધુપ કેવું ધરાવું હું,
 રહ્યા છે વાસથી વાસી છતાં પુષ્પોમાં પેણ વ્યાપી,
 પછે ભગવાન પર ભગવાન શીરીતે ચડાવું હું,
 પ્રકાશે જોતીથી જેની શશી ભાનુ અને તારા,
 મહા અંધેર છે જેને અગર દીપક બતાવું હું,
 ઘણું ધરાવું ભોગ જો તુજને, ખરું અપમાન છે તારું,
 ખવાડે વિશ્વને છે તું, તુને ક્યાંથી ખવાડું હું, ઘણું.
 ઝાલરને ઝાંઝ પખાવાજ સારંગી તાલ તંબુરા રહ્યાં,

વાજ્રમાં કેમ વાજ વાજ વગાડું હું,
ભરી છે મુરતી તનમનમાં, કયા મિંદર ચડાવું હું,
નીરંજન ધ્યાનની ધુની, જીગર જ્યોતી જનાવું હું.
ઘણું મુંઝાવું છું ભગવાન સી રીતે રીઝાવું હું

અનુસયા માતાજીનું શ્રીર્તન.

સતી અનુસયાજીને આગણે આવ્યા,
બ્રહ્મા વિષ્ણુ મહેશ,
ત્રાણ જાણ થઈને હળી મળીને,
મનમાં કર્યું વિચાર,
સતીના સતને કારણે,
વાલે ધર્યું ભગવા વેસરે.—સતી ૧
ભાવ ધરીને ભીક્ષા આપે,
આ પો ઉગારે અંગ,
પ્રેમ ધરીને પીરશે અમને,
મનમા રાખે ઉલાસ રે.—સતી. ૨
સતી પતીનું ધ્યાન ધરીને,
સતીએ લીધું છે વ્રત,
જલની ભરેલી અંજલી છાંટી તો,
દેવ બની ગયાં બાળરે.—સતી. ૩

બ્રહ્મા વિષ્ણુ મહાદેવજીને,
 તેણી કરાવો સ્તનપાન,
 હરખે હાલેઈડાં ગાય માતાજી,
 તો જીલાવે ધનશ્યામ.—સતી. ૪
 લક્ષ્મી બ્રહ્માણી પારવતીજી,
 આવીયા સતીને દોવાર,
 નાથ અમારા આપો માતાજી,
 તો વારી વારી લાગું પાય.—સતી. ૫
 કરે કૃષ્ણજી સાંભળો માતાજી,
 પુરો માનની આશ,
 ગાય સીખે સુગે સાંભળે,
 તેનો હો જો વૈકુઠવાસ.—સતી. ૬
 સતી જગાદે જગો જોગેશ્વર,
 જાઓ તમારે ઘેર,
 હાથ જોડીને અરજ કરું છું,
 પુરો મનની આશ.—સતી. ૭

ભગવદ્ દુષ્ટા વિષે,

રામ રાખે તેમ રહીયે, ઓધવજી, રામ રાખે તેમ રહીયે,
 આપણ ચીઠીના આકર છૈયે—ઓધવજી.

કોઈ દિન પેરણહીને ચીર, (૨)
 તો કોઈ દિન સાદા ફરીયે,—ઓઘવજી.
 કોઈ દિન ભોજન શીરોને પુરી, (૨)
 તો કોઈ દિન ભુખ્યા રહીયે,—ઓઘવજી.
 કોઈ દિન રહેવાને બાગ બગીચા, (૨)
 તો કોઈ દિન જંગલ રહીએ.—ઓઘવજી.
 કોઈ દિન સુવાને માદીના તકીયા, (૨)
 તો કોઈ દિન ભોંયપર સુઈએ.—ઓઘવજી.
 બાઈ મીરા કહે પ્રભુ ગિરધર નાગુણ, (૨)
 સુખ દુખ સરવે સહીયે,—ઓઘવજી.

શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનપર શ્રી રૂકમણિએ
 લખેલો પત્ર.

સ્વસ્તિ શ્રી દ્વારામતિ ધામે, ત્યાં કને બિરાજે સુંદર શ્યામ,
 હરિ પુરો હયા કેરી હામ, વાલા વેગે આવજો વનમાળી. ૧
 સર્વે શુભ ગુણના છો ભયર, મારા પ્રાણતણા છો આધાર,
 મુખે શું કહું વારંવાર—વાલા. ૨
 દુંદનપુરમાં તે વિવાહ મંડાણો, જન લાવ્યો શીશુપાલ રાણો,
 ધાણે ભુપે તે મંડપ ભરાણો ગરૂડે.—વાલા. ૩

કાગળ લખ્યો છે રક્ષમણિ કન્યાદાન લઈ આવ્યો સૈન્યા,
બીજે નહિ રે સર તમવિના—વાલા. ૪

કુંદનપુરથી લખુંછઉં આજ, મોહન મેલિ મનની લાજ,
તમ આવે સુધરશે કાજ—વાલા. ૫

પત્ર વાંચીને વેલા પધારો, વિવાહ વિગતે આવી સુધારો,
લક્ષ્મીવર મારી લજ્જા વધારો—વાલા. ૬

ઘડિએ વિલાંબ કરશો મુરારી, નહીતો નથીરે ઉગરવાની બારી,
શ્રી કૃષ્ણ નારી તમારી—વાલા. ૭

જાણો જન્મો જન્મનીરે દાશી, મારે એક તમારી છે આશિ,
નહિ આવો તો થાશે હાંસી—વાલા. ૮

આવિયા ધર દેરાહે દેજે, અંબાજનાં મંદીર પાસે રેજે,
મારી શુદ્ધ શામળીઆજ લેજે—વાલા. ૯

અંબા પુજવાની માનતા કીધી, પરણું પછી અણ એવી લીધી,
તમ આવે થશે મારી સિદ્ધિ—વાલા. ૧૦

અંબા પુજવાને જ્યારે હું આવું, મારી સંગની સાહેલી,
લઈ આવું પછે થાનાર હશે તે થાશે—વાલા. ૧૧

અંબા પુજને પાછારે વળણું. ત્યારે રથ ઢુંકડારે મળણું,
પછી ત્રિકમ તમને વરણું—વાલા. ૧૨

રથ સજીને તૈયાર રેજે, મારી બાયઝાલી પ્રભુ લેજે,
ત્રણ લોકમાં ડોકો દેજે—વાલા. ૧૩

લખી રામ કે દાસનો દાસ, મારો છોડો માયામાંથી વાસ,
અમને દેજો તમારો વિલાસ—વાલા. ૧૪
જે કોઈ રક્ષમણિ કાગળ ગારો તેઓ ગંગાજીમાં નહારો,
સાંભળશે તે વૈકુંઠ જશે વાલા. ૧૫

શ્રી જૈનોદાજીને શ્રી કૃષ્ણ ભગવાને વૈરાટ
દર્શન કરાવ્યા.

એક સમે પ્રભુ ગોકલીઆમાં, રમતાં દીઠ જદુરાય જો,
બલભદ્રજી કહે સુગો માતાજી, માવો માટી ખાયએ.
રંગે ભરાણા રીશે ભરાણાં, માટી મ ખાજો માવજી,
મુખ ઉઘારી જુએ માતાજી, દીઠાં ચૈદ બ્રહ્માંડ જો.
બાઈ પાડોસણ બેન મારી, સાંભળતાં મુખ થાય જો,
આજ સ્વપ્નામાં કૌતક દીઠ, માવાના મુખમાંય જો.
આકાશ પાતાલ વૈકુંઠ દીઠ, બ્રહ્માદેવ ભણાય જો,
તેત્રીસ કરોડ દેવતા દીઠ, માવાના મુખમાંહે જો.
ઈંદ્ર તણું ઈંદ્રાસન દીઠું, ધરમપુરી ધરમરાય જો,
જટાવારી શીવજી દીઠ, માવાના મુખમાંહે જો.
ચાંદ દીઠો સુરજ દીઠો, કૃષ્ણને બલદેવ જો.

કમેરી નાગ મેં તો દીઠો, માવાના મુખ માંહે જો.
 બલીરાજની બેઠક દીઠી, બલ દીઠો બલ દેવજો;
 બારોએ મેઘ ઇંદ્રાસન દીઠાં, માવાના મુખ માંહે જો.
 નંદજશોદા દેવકીજી દીઠાં, ગોપીને ગોવાલ જો;
 કંશ રાજની કચેરી દીઠી, માવાના મુખ માંહે જો.
 ગોકલ દીઠું વૃંદાવન જોયું, રાસ લીલા નીત થાય જો;
 સોળસો ગોપીઓ વચે રાધાજી દીઠા, માવાના મુખ માંહે જો.
 ગંગાજી દીઠા જમનાજી જોયા, અણસઠ તીરથ થાય જો;
 સોળમે ગાટ દ્વારીકાજી દીઠાં, માવાના મુખ માંહે જો.
 ધરણી ધરતો નાગજ દીઠા, લક્ષ્મી પ્રગટ થાય જો;
 ઐરાવત ગજ હાથી દીઠો, માવાના મુખ માંહે જો.
 વાછરડા કેરો વાડો દીઠો, નવલખ ધેનું ચરાય જો;
 મધ વેંચતાં મૈયારી દીઠી, માવાના મુખ માંહે જો.
 નવનીધીને અષ્ટમસિધી, સહસ્ર રૂણી નાગ જો;
 સ્તુતિ કરતાં નાગણી દીઠી, માવાના મુખ માંહે જો.
 સાઠ કુંડ ઉદ્દેશ થયાંને, નીરમલ નીર ભરાય જો;
 ચોરાશી કોશ પરીઠમ દીઠી, માવાના મુખ માંહે જો.
 સાત સમુદ્ર સાહેર દીઠાં, મેરૂ પરવત રાય જો;
 રતન સાગર ગોમતી દીઠાં, માવાના મુખ માંહે જો.
 તાપી ત્રવેણી ગોમતી દીઠા, અડસઠ તીરથ થાય જો;
 નવસો નવાણું નદીઓ દીઠી, માવાના મુખ માંહે જો.

ધન જશોદાજી ભાગ તમારા, પ્રભુ પ્રગટ થાયજે.
જતન કરીને જાળવશે તો, આયો હીરો હાથજે.
ભુમિ કેરાં ભાર ઉતાર્યાં, સેવકની લીધી સારજે.
ગાયે સીખે સુણે સાંભળે, તેને ચારે પદારથ થાયજે.
ન ગાય નિંદા કરે તેનો, એજે અવતાર જાયજે.
દયારામ વિનતિ વદે, સાહે થાજે કૃષ્ણ દેવજે.
ચરણ કમલની આશા રાખે, ભવના દુઃખ કાપજે.

એકાદશીવ્રત કરવા વિષે.

ધન્ય એકાદશી, એકાદશી કરીએ તો વૈકુંઠ પામીએ.
મારે એકાદશીનું વ્રત કરવું છે, મારે ધ્યાન હરિનું ધરવું છે,
મારે વૈકુંઠમાં જઈ ઠરવું છે—ધન્ય એકાદશી.
મારે એકાદશીનું વ્રત સારું છે, એ તો પ્રાણ જીવનને પ્યારું છે,
એ તો વૈકુંઠ લઈ જનારું છે—ધન્ય એકાદશી.
જે કોઈ મારમાસ કરે એકાદશી. તેના અંતરમાં વસે અવીનાશી
નહિ કરશે તે જશે હાથ ધસી—ધન્ય એકાદશી.
મારે ગંગા ઘાટે જવું છે, મારે જમુના જળમાં નહાવું છે,
મારે ભવ સાગર તરી જવું છે,—ધન્ય એકાદશી.
જેણે એકાદશીના વ્રત કીધાં છે, તેના પાંચ પદારથ સીધ્યા છે,
તેને પ્રભુ એ પોતાના કરી લીધા છે—ધન્ય એકાદશી.

અંબરિસે એ વ્રત કીધું છે. દંડ દુર્વાસા એ દીધું છે,
રસ કલ્યાણ રાયે પીધું છે—ધન્ય એકાદશી.

કીર્તન.

જ્યાં લગી આત્મા અંગમાં છે, ત્યાં લગી હરિ હરિતું કહે ટેક.
હાલતાં હરિને ચાલતાં હરિ, ને બેસતાં હરિતું કહે (૨)
મુતાં પહેલાં જે સ્મરણ કરે ભાઈ, તેની બોલ જય જય—જ્યાં.
લીધા હરિ સરિખું નામ હરિનું, લઈ શકે તોત્રે (૨)
દીધા સરિખું દાન છે અત્તનું, દઈ શકે તો દે—જ્યાં.
આરે સંસારીરે સવે ખોટો, ને સાચી વસ્તુ બે (૨)
એકતો પુણ્ય બીજું હરિ ભજન ભાઈ, જીવણ સમજી લે—જ્યાં
દ્રષ્ટ પદારથ સર્વે ખોટા, ને આત્મા અખંડ છે (૨)
કીડી થકીતે કુંજર લગણ ભાઈ, કાળ ચક્રનો જે—જ્યાં
એકદિન આંગણે દીવા વિવાહ, ને વળી દોલ શરણાઈવાગે(૨)
કહે જીવણ એવો એકદિન આવશે, સમશાનો ધગશે—જ્યાં.

કીર્તન.

શા માટે તું ભજતો નથી, સહેજે સીતારામરે, ટેક.
આ કયા તો તારી નથી, હાડકાંને ચામરે,
તેમાં તે શું મોહી રહ્યા છે, ગાફલ ગુલામરે,—શા ૦

પાંડવોની પ્રતિજ્ઞા પાળી, દ્રૌપદીનાં ચીરરે,
 સુદામાની વેળા વાળી, ઉગાર્યો પ્રહ્લાદરે.—શાં
 રાવણુ સરખા રાણા હતા, સોના સરખા ધામરે,
 સવાલક્ષ જેના પુત્ર હતાં, તેનાં નથી ઠેકાણા ઠામરે.—શાં
 આગળ તો તારી હુકમાઈ હતી, ઘેર હતાં ગુલામરે,
 બાજીગરનો વાંદરો ભાઈ, ભરાવશે સલામરે.—શાં
 ઉંચી મેડીને અજબ ઝરખા, નીચા નીચા ધામરે.
 છત્રપતિ તો ચાલ્યા ગયાં, તેના નથી ઠેકાણાં ઠામરે.—શાં
 ધાઈ ધુતી ધન ભેળું કીધું, દાટયા રહેશે દામરે,
 બાપ દાદા જેના વહી ગયાં, એનાં બોળી કાઢો નામરે.—શાં
 પાપની તો પાળો બાંધી, ધરમ નહીં લગારે,
 કહે ભવાન ભાઈ સાંમળો, તમે મજી લિયો ભગવાનરે—શાં

કીર્તન.

ભજન કેમ કરતો નથી પાછરે, સીતારામ કેમ થાશે રાજી. ટેક
 મહા દુઃખ ભોગવીને માયા મેળવી, તેને ઉધો બેઠો દાટી (ર)
 ખાધું નહિ ખવરાવ્યું નહિ, પછે જતાં કુટે છાતી—ભં
 વિષય ભોગવતાં વંશ વાઘ્યો, ને માને ત્રુઠ્યાં માજી (ર)
 મમતાની ઘાણીએ ફેરા ફેરે, પછે તૃષ્ણા થઈ તાજી—ભં

સોનું પહેરી શોભા દેખાડે, ને માળામાં મન લાજી (૨)
ભક્તિ વિના ભુલું હાલ તમારા, એમ કહી ગયે પંદિત કાજી-ભ.
માયાની દીપણે લાય લાગી, તેને શું રે બેઠો ચાટી (૨)
કહે પ્રીતમ ભાઈ હરિ ભજ્યા વિના, અંતે સહુ ધુળ માટી.-ભ૦

કીર્તન.

જૂહું જૂહું જીવત ખરું જાણ્યમારે, જૂહું જૂહું ટેક.
જુઠી જનની જુઠી જાયા, જુઠી મોહ ભરેલી માયા,
કાચ કુપો છે કાચા, મમતા તાણ્યમારે. જુહું જુહું.-૧
સદાય તે છત કેની છાજી, તે દેખીશું થઈઓ રાજી,
આતસ ખાજી આશા લાંબી, આણ્યમારે, જુહું જુહું.-૨
ગગને જામ્યો વાઢળ ગોટો, પાણીમાં પ્રગટ્યો પરપોટો,
ખેલ બધો એમ ખોટો, મૂર્ખા માણ્યમારે જુહું જુહું.-૩
ધીરજ રાખી મનમાં ધારે, ભ્રષ્ટપણું છે તનમાં ભારે,
નરક ભર્યું નવ દ્વારે, વપુ વખાણ્યમારે જુહું જુહું.-૪
ફેણ કરીને ફેકટ ભટક્યો, ઇશ્વરને ચરણે નવ અટક્યો,
ભેદ વિના તું ભટક્યો, ચારે ખાણ્યમારે જુહું જુહું.-૫
પરખી લેને પુરૂષ પુરાણી, જગમાંથી ગુણજેને જાણી,
પૃથ્વીમાં જ્યમ પાણી ઠરે, નીચાણ્યમારે જુહું જુહું.-૬

જાયે તો જગજીવન જાયે, નાયે તો હરિ આગળ નાયે,
ઋષિ રાજ કહે રાયે સંત, સવાણ્યમાંરે જીકું જીકું.—૭

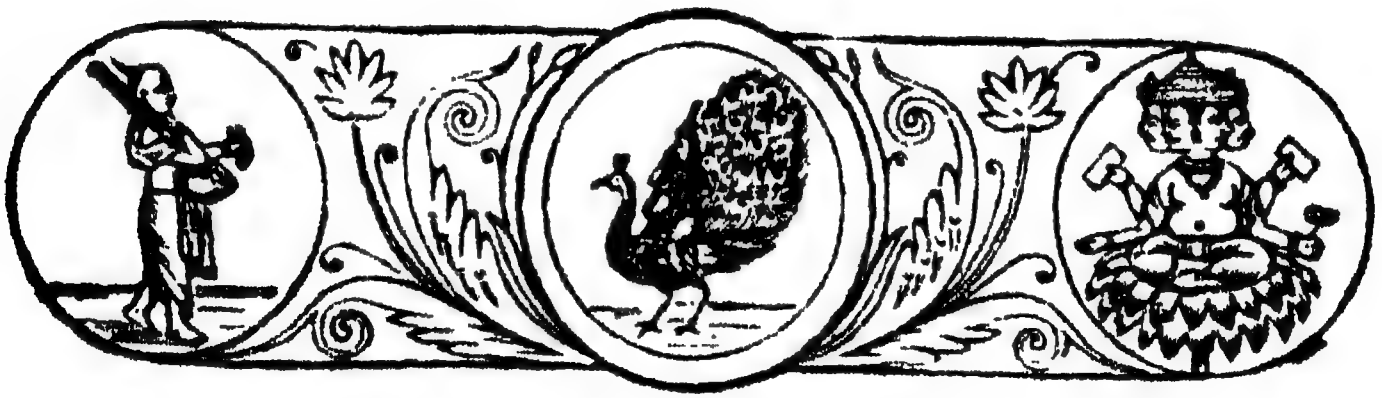
શ્રીર્તન.

બાનાની પતરાખ પ્રભુ, તારા બાનાની પતરાખ,
બાનારે માટે જો દુઃખ દેશો તો,
કોણ જપે તારા જપ. પ્રભુ
રોહિદાસની તમે પાતરી લીધી,
ને નવ જોઈ ભાતકે જાત,
સેનાની માટે સન્મુખ રહીને તમે,
નાઈ કહેવાણા હો નાથ. પ્રભુ
પ્રહ્લાદની તમે પ્રતિપાલન પાળીને
સ્થંભમાં પૂર્યોવાસ,
ત તી કદાઈ તમે શીતલ કીધી,
સુધન્વાને પાસ. પ્રભુ
પંચાળીનાં પટકુળ પૂર્યાંને, રાખી સમામાં લાજ,
સાગરમાંથી બુદ્ધો તાર્યો, રામ કહેતાંમાં ગજરાજ. પ્રભુ
ઝેર હતાં નેનાં અમૃત કીધાંને, આલ્યા મીરાંને હાથ,
મહેતાંને મંડળીક મારવાને આવ્યો, ત્યારે કેદારો લાવ્યા મધરાત
તુલસીના સ્વામીને કહું કર જોડી, પુરો અંતરની આશ. પ્રભુ

કીર્તન.

ગમન પડે નરને ગોવિંદની ગતિ ન્યારીરે—ગમ૦
 અકળ કળા ઇશ્વરની એમાં શું સમજે સંસારી—ગમ૦
 ઉજળો દિન દેખી જન જાણે, ન્યાલ થયો આટાણે,
 કાલ દિવસ કેવો દેખાશે, એ તો ઇશ્વર જાણેરે—ગમ૦
 પુત્ર જન્મ પામ્યાથી પ્રાણી, જીવમાં હરખે જોઈ,
 પલકવાર પછી છું નિપજશે. કળી શકે નહિ કોઈ—ગમ૦
 રૂડી રસોઈ તૈયાર કરીને, ભોજન પીરસ્યાં ભાણે,
 ભાગ્ય વિના ભોજન કરવાની, આશા ફેકટ આણેરે.—ગમ૦
 ચૂનામંધ હવેલી ચણાવે, જેવા લાયક જેવી,
 વાસ્તુ દિન વૈકુંઠ સીધાવે, ઇશ્વર કૃત ગતિ એવી—ગમ૦
 મોટા મોટા મનસુખા કરી, મોટા પગરણ માંડે,
 જાણે નહિ જે જમના કિંકર, કાળ પકડશે કાંટેરે—ગમ૦
 ખાવા રણનાં ખુપ ઝાંઝવાં, ભાળી નહિ ભરમાવું,
 દુનિયાનાં સુખ એવા દેખી, ફેકટ શું કુલાવુંરે—ગમ૦
 સંસારી સુખ સ્વપ્નાં જેવાં નહિ ભરસો ઝાંઝારે,
 સુખ પામી મગર થવું નહિ, દુઃખ દેખી નવદાઝારે—ગમ૦
 મુઠીમાં જે હવા ભરી, તે વહી જતાં શી વાર,
 અવશ્ય જાણો એહ તરેહનો, સઘળો છે સંસારરે—ગમ૦

પળમાં છાયો પળમાં તડકો, જગમાં જેમ જણાય,
રાજ પળમાં રંક બને છે, રાંક બને છે રાયરે—ગમ૦
એકદાડી આનંદ વધે, અને એક ઘડીમાં શોક,
એ કેની સ્થિરતા નથી અંતે, ફળ તેનાં છે ફેકરે—ગમ૦
કરી શક્તિએ તે ઉપાય કરવા, અંતે સવળું સહેવું,
દુશ્વર દુઝિછા પ્રમાણે, જેમ રાખે તેમ રહેવું—ગમ૦

શિવ મહિમ્ન સ્તોત્રમ્.

શ્રી ગણેશાય નમઃ શ્રી પુષ્પદંત ઉવાચ
મહિમ્નઃ પારંતે પરમવિદુષો યદ્વ સદ્રશી
સ્તુતિર્બ્રહ્માદીનામપિ તદ્વસન્નાસ્ત્વયિગિરઃ ।
અથાત્રાચ્યઃ સર્વઃ સ્વમતિ પરિણામાવધિ ગૃણુન્
મમાપ્યેષ સ્તોત્રે હર નિરપવાદઃ પરિકરઃ ॥ ૧ ॥

અતીતઃ પન્થાનં તવ ચ મહિમા વાહમનસયો
રતબ્ધાવૃત્ત્યાયં ચકિત મભિધત્તે શ્રુતિરપિ ।
સકસ્ય સ્તોતવ્યઃ કતિવિદ્ય ગુણઃ કસ્ય વિષયઃ
પદેત્વર્વાચીને પતતિ ન મનઃકસ્યનવચઃ ॥ ૨ ॥

મધુસ્ફીતા વાયઃ પરમમમૃતં નિર્મિતવત
સ્તવ બ્રહ્મન્કિંવા ગપિ સુરગુરોર્વિસ્મય પદમ્ ।
મમ ત્વેતાં વાણીં ગુણ કથન પુણ્યેન ભવતઃ
પુના માત્યર્થેઽસ્મિન્ પુરમથન બુદ્ધિવ્યં વસિતા ॥ ૩ ॥

તવૈશ્વર્યં યત્તજ્જગદ્દુદયરક્ષા પ્રલયકૃત-
ત્રયી વસ્તુ વ્યસ્તંતિસૃષ્ટુ ગુણભિન્ના સુત નુષ્ટુ ।
અભવ્યાનામસ્મિન્વરદ રમણી યા મરમણીં
વિહન્તું વ્યાક્રોશીં વિદધત ઇહૈકે જડધિયઃ ॥ ૪ ॥

કિમીહઃ કિંકાયઃ સખલુ કિમુપાયસ્ત્રિભુવનં
કિમાધારો ધાતા સૃજતિ કિમુપાદાન ઇતિ ચ ।

અતરકૈશ્વર્યેત્વ ત્વય્યનવસર દુઃસ્થોહત ।ધયઃ

કુતર્કીયં કાશ્ચિન્મુખરયતિ મોહાય જગતઃ ॥૫॥

અજન્માનો લોકાઃ કિમવયવવન્તોઽપિ જગતા

મધિષ્ઠાતારં કિં ભવવિધિરનાદ્રત્ય ભવતિ ।

અનીશો વા કુર્યાંદ્ભુવન જનનેકઃ પરિકરો

યતો મન્દાસ્ત્વાં પ્રત્યમરવર સંશેરત ઇમે ॥૬॥

ત્રયી સાંખ્યં યોગઃ પશુપતિમતં વૈષ્ણવમિતિ

પ્રભિન્ને પ્રસ્થાને પરમિદમદઃ પથ્યમિતિ ચ ।

રચીનાં વૈચિત્ર્યાદ્રજુકુટીલનાનાપથજુષાં

નૃણામેકો ગમ્યસ્ત્વમસિ પયસા મર્ણવ ઇવ ॥૭॥

મહોક્ષઃ ખટ્વાંગં પરશુ રજિનં ભસ્મ ફણિન

કપાલં ચેતીયત્તવ વરદ તન્ત્રોપકરણમ્ ।

સુરાસ્તાં તામૃદ્ધિં દદતિ તુ ભવદભૂ પ્રણિહિતાં

નહિ સ્વાત્મારામં વિષય મૃગતૃષ્ણા ભ્રમયતિ ॥૮॥

ધ્રુવં કષ્વિત્સર્વં સકલમપરસ્ત્વ ધ્રુવમિદં

પરો ધ્રોવ્યાધૌવ્યે જગતિ ગદતિ વ્યસ્ત વિષયે ।

સમસ્તે ડખ્યેતસ્મિન્પુરમથન તૈર્વિસ્મિત ઇવ

સ્તુવન્નિહરેમિત્વાં ન ખલુ નનુ ઘૃષ્ઠા મુખરતા ॥૯॥

तवैश्वर्यं यत्नायदुपरि विरिञ्चिर्हरिरधः

परिच्छेत्तुं याता वनल मनल स्कन्ध वपुषः ।

ततो लङ्घित श्रद्धा भर गुर गृणुहत्यां गिरिशयत्

स्वयं तस्थे ताभ्यां तव किमनुवृत्तिर्न क्लृप्ति ॥१०॥

अयत्नादापाद्य त्रिभुवनभवैरव्यतिकरं

दृशास्यो यदभाहुस्त्रित रणकण्डू परवशान्

शिरः पद्मश्रेणी रयित यरणांभोऽहभदेः

स्थिरायास्त्वदभङ्गते स्त्रिपुरहर विस्फुर्जित भिदम् ॥११॥

अमुष्य त्वेत्सेवा समधिगत सारं भुञ्ज्वनं

अलाङ्कैलासेऽपि त्वदधिवसैता विष्मयतः

अलभ्या पातालेऽप्यलसयलितांगुष्ट शिरसि

प्रतिष्ठा त्वय्यासी ह्रुवमुपयितो मुह्यति अलः ॥१२॥

यद्वि सुत्राभ्यो वरह परमोऽयैरपि सती

भधश्चक्रे आणुः परिजनविधेय त्रिभुवनः ।

नतश्चित्रं तस्मिन्वरिवसितरिवव्यरण्ये

न कस्याप्युन्नत्ये भवति शिरसस्त्वय्यवनतिः ॥१३॥

अकांड अक्षाड क्षय यङ्कित देवासुर कृपा

विधेयस्यासीधस्त्रिनयन विषं संक्षतवतः ।

यदि स्त्रैणुदेवी यमनिरत देहार्धं धटना
द्वैति त्वामद्धा पत वरह मुग्धा युवतमः ॥२३॥

स्मशानेष्वपि क्रीडा स्मरहर पित्र्याशाः सह्यरा
श्चितामस्माक्षेपः स्रगपि नृकरोटी परिकरः ।
अभंगद्वयं शीलं तव भवतुनामैवमभिलं
तथापि स्मर्तृणां वरह परमं भंगलभसि ॥२४॥

भनः प्रत्यक् चित्ते सविधमविधायात्तमरुतः
प्रक्षयद्रोमाणु ब्रमहशलिज्ञोत्संगीत द्रशः ।
यदा लोकया दृष्टाहं हृद ध्रुवि निमज्जयामृतमये
द्वयत्यन्तस्तत्त्वं किमपि यमिनस्तत्किंलभवान् ॥२५॥

त्वमर्कस्त्वं सोम स्त्वमसि पवनस्त्वं हुतवह
स्त्वमापस्त्वं व्योम त्वमु धरणिरात्मात्वमितिय ।
परिच्छिन्नामेवं त्वयि परिणता भिन्नतिगिरम्
नविन्नस्तत्त्वं वयमिह तु यत्त्वं न लवसि ॥२६॥

त्रयीं तिस्रो वृत्ती स्त्रिभुवनमथो त्रीनपि सुरा
नकारैर्वर्णैः स्त्रीभिरभिधत्तीर्णं विकृति ।

तुरीयं ते धाम ध्वनिभिरवश्रधान मणुभिः
समस्तं व्यस्तं त्वा शरणं गृणात्योमिति पदम् ॥२७॥

ભવઃ શર્વો રૂદ્ર પશુપતિ રથોગ્રઃ સહ મહાં
સ્તથાભીમેશાના વિતિ યદભિવાનાષક મિદમ્ ।
અમુષ્મિન્ પ્રત્યેકં પ્રવિચરતિ દેવ શ્રુતિ રપિ
પ્રિયા યાસ્મૈ ધામ્ને પ્રણિહિત નમસ્યોઽસ્મિભવતે ॥૨૮॥

નમોનેદિષ્ટાય પ્રિયદેવ દેવિષ્ટાય ચ નમો
નમઃ ક્ષોહિષ્ટાય સ્મરહર મહિષ્ટાય ચ નમઃ ॥
નમો વર્ષિષ્ટાય ત્રિનયન યવિષ્ટાય ચ નમો
નમઃ સર્વસ્મૈતે તદિદમિતિ શર્વાય ચ નમઃ ॥૨૯॥

બહુલરજસે વિશ્વોત્પતૌ ભવાય નમો નમઃ
પ્રબલતમસે તત્સંહારે હરાય નમો નમઃ
જનસુખકૃતે સત્વોદ્રિકૌ મૃડાય નમો નમઃ
પ્રમહસિ પદે નિસ્તૈ ગુણ્યે શિવાય નમો નમઃ ॥૩૦॥

કૃશપરિણતિ ચેતઃ ક્લેશવશ્યં ક્વ ચેદં
કવ ચ તવ ગુણસીમેલ્લિધિની શશ્વ દદ્ધિઃ ।
ધૃતિ ચક્રિત મમન્દીકૃત્યમાં ભકિતરાધા
દ્વરદ ચરણ યોસ્ને વાક્ય પુષ્પોપહ્લ મ્ ॥૩૧॥

અસિતગિરિસમંસ્યાત્કજ્જલં સિન્ધુપાત્રે
સુરતરવરશાખા લેખની પત્રમુર્વી ।

સ કલ્માષઃ કણ્ઠે તન્ન ન કુરતે ન શ્રિયમહો
વિકારોઽપિન્દ્રાધ્યો ભુવન ભય ભક્ષ્ય વ્યસનિન ॥૧૪॥

અસિધ્ધાર્થા નૈવ કવચિદ્દપિ સદેવાસુરનરે
નિવર્તન્તે નિત્યં જગતિ જયિનો यस્ય વિશિખાઃ ।
સપશ્યન્તીશાવા મિતર સુરસાધારણ મભૂત
સ્મરઃ સ્મર્તવ્યાત્મા નહિ વશિષ્ઠ પથ્યઃ પરિભવઃ ॥૧૫॥

મહીપાદાધાતાદવૃજતિ સહસા સંશયપદમ
પદં વિખળોર્ભ્રામ્યદભુજ પરિવ રૂગ્ણ ગ્રહગણમ્ ।
મુહુર્વાદૌસ્થ્યં યાત્યનિભૂતજટા તારિત તટા
જગદ્રક્ષાયૈવં નટસિ નનુ વામૈવ વિભુતા ॥૧૬॥

વયદ્વ્યાપીતારાગણગુણીત કેનોન્દ્રમ રચિઃ
પ્રવાહો વારાંયઃ પૃષ્ઠ લઘુદ્રષ્ટઃ શિરસિતે ।

જગદ્વીપાકારં જલાધ વલચંતેન કૃતમિ
ત્યને નૈવો ન્નેયં કૃતમહિમ દિવ્યં તવ વપુઃ ॥૧૭॥

રથઃ ક્ષોણીયંતા શતધૃતિ રગેન્દ્રો ધનુરથો
રથાગેઃ ચંદ્રાકૌ રથચરણ પાણિઃ શર ધતિ ।

દિધક્ષોસ્તે કોણ્યં ત્રિપુરતૃણ માહમ્બરવિધિ
વિધયૈઃ કીલ્ન્યો ન ખલુ પરતન્ત્રાઃ પ્રભુધિયઃ ॥૧૮॥

હરિસ્તે સાહસં કમલ બલિમાધાય પદયો
યદેકોને તસ્મિન્નિજમુદહરન્નેત્રકમલમ્ ।

ગતો ભક્યુદ્રેકઃ પરિણતિમસૌ ચક્રવપુષા
ત્રયાણાં રક્ષાયૈ ત્રિપુરહર જગતિ જગતામ્ ॥૧૯॥

કર્તૌ સુપ્તે જાત્રાવમસિ ફલ યોગે કૃતુમતાં
કવ કર્મ પ્રધ્વસ્તં ફલતિ પુષ્પારાધનમૃતે ।

અતસ્ત્વાં સંપ્રેક્ષ્ય કૃતુષુ ફલાદાન પ્રતિભુવં
શ્રુતૌ શ્રદ્ધાં બધ્વા દૃઢપરિકરઃ કર્મસુજનઃ ॥૨૦॥

ક્રિયાદક્ષો દક્ષઃ કૃતુપતિરધીશસ્તનુ ભૃતા
મૃષીણામાર્તિર્વિજયં શરણુદ સદસ્યાઃ સુરગણાઃ ।

કૃતુષ્પેષસ્ત્વત્તઃ કૃતુફલવિધાન વ્યસનિનો
ધ્રુવં કૃતુઃ શ્રદ્ધા વિધુરમભિચારાય હિ મખાઃ ॥૨૧॥

પ્રજનાથં નાથ પ્રસભમભિકં સ્વાં દુહિતરં
ગતરૌહિદ ભૂતાં રિરમયિષુમિષ્યસ્ય વપુષા ।
ધનુષ્યાણે યાતં દિવમપિ સપત્રાકૃતમમું
ત્રસન્તં તેઽધ્યાપિ ત્યજતિ ન મૃગવ્યાધરભસઃ ॥૨૨॥

સ્વભાવજ્યાશંસાધૃત ધનુષમહાય તૃણવન
પુરઃ પ્લુષ્ટં દષ્ટ્વા પુરમથન પુષ્પાયુધમપિ ।

विप्रति यदि गृहीत्वा शारदा सर्वकालं
तदपि तव गुणानामीश पारं न याति ॥३२॥

असुर सुर मुनींद्रैरर्थितस्येन्दु भैले—
र्थित गुण महिम्नो निर्गुणस्येश्वरस्य ।
सकल गुण वरिष्ठः पुष्प दंताभिधानो
इयिरभक्षधुवृतैः स्तोत्रमेतन्व्यकार ॥३३॥

अहरहरनवदं धुर्गटेः स्तोत्रमे तत
पठति परम लक्ष्या शुद्ध चितः पुमान्यः ।
स भवति शिव लोके इद्रतुल्य स्तथा-त्र
प्रचुरतर धनायुः पुत्रवान्कीर्तिभांश्च ॥३४॥

महेशान्नापरो देवो महिम्नोना परा स्तुतिः
अधोरात्रा परो भक्तो नास्ति तत्त्वं गुरोः परम ॥३५॥

दीक्षा दानं तपस्तीर्थं ज्ञानं यागादिका क्रिया ।
महिम्न स्तव पाठस्य कलां नाहंति षोडशीम् ॥३६॥

कुसुमदशननाभा सर्व गंधर्व राज्ञः
शशिधर वर भैले देवदेवस्यदासः ।

स जलु निज महिम्नो अष्ट एवास्यरोषात्
स्तवनमिदमकार्षीत् दिव्यं महिम्नः ॥३७॥

સુરવર મુનિ પૂજ્યં સ્વર્ગ મોક્ષૈક હેતું
પઠતિ યદિ મનુષ્યઃ પ્રાંજલિર્નાન્યચેતા ।

વ્રજતિ શિવ સમીપં કિન્નરૈઃ સ્તૂયમાનઃ
સ્તવનમિદ મમોઘં પુષ્પદંત પ્રણીતમ ॥૩૮॥

શ્રી પુષ્પદન્ત મુખ પંકજ નિર્ગતેન
સ્તોત્રેણ કિલ્બિષ હરેણ હરપ્રિયેણ ।

કંઠસ્થિતેન પઠિતેન સમાહિતેન,
સુપ્રીણિતો ભવતિ ભૂતપતિર્મહેશઃ ॥૩૯॥

કત્યેષા વાહ્મયી પૂજા શ્રીમચ્છંકરપાદયોઃ
અર્પિતા તેન દેવેશઃ પ્રીયતાં મે સદાશિવઃ ॥૪૦॥

શ્લોક-શાર્દૂલાકૃત.

પાતાળેશાન્તિરિક્ષે દશદિશગગને સપ્તસહિલેસમુદ્રે,
ભસ્મેકાષ્ઠે ચલુષ્ઠે સ્થિતિજલપવને સ્થારજંગમવા.

અકાંભૂ બિજમ્ સર્વાનામ સચિનામ,

અસુરસુસ્પતે પુષ્પપત્રેતિનાગ્રે.

એકોઽપિ શિવ શિવ શિવોહ—

ઘટિવિઘટિ હરિનાસ્તતેવોઽન્વનિય ॥ ૧ ॥

પુજની સોળ સામગ્રીના નામ.

૧ પંચામૃત.	૯ પાન.
૨ જનોઘ.	૧૦ સોપારી.
૩ વસ્ત્ર.	૧૧ શ્રીફળ.
૪ ચંદન.	૧૨ સાકર.
૫ અક્ષત.	૧૩ ધુપ.
૬ અંબિલ.	૧૪ કપુર.
૭ ગુલાલ.	૧૫ ધીનોદીવો
૮ ખિલકુલ	૧૬ લીલોમેવો

॥ ઘટ્યાદિ ॥

આ સોળ સોમવારનું વૃત
કરવાનો પ્રારંભ.

અષાઢ, શ્રાવણ, માર્ગ-
શિર્ષ અને માહા માસના
શુકલ પક્ષમાં કરવાનો છે.

શ્રી ગણેશાય નમઃ

અથ

શ્રી સોળ સોમવાર વૃત પ્રારંભ.

શ્રી ધણે પવિત્ર એવો વૈદર્ભ દેશ હતો, તેમાં અમરાવતી નામનું એક શહેર હતું. આ શહેરમાં મોટાં મોટાં શિવાલયો હતાં. તેવા રણભુવનમાં એક વખતને વિષે, એકાન્ત સ્થળ વિષે શિવ અને પાર્વતિ બંને જણ દેવળમાં આવ્યાં અને ત્યાં થોડીવાર સહજ મુકામ કર્યો. પાર્વતિજી એ ઠેકાણું પવિત્ર જોઈને મહાદેવજીને કહેવા લાગ્યા, જે મને એમ લાગે છે કે આપણે આ ભુમી ઉપર સોગઠાંની રમત રમાયો. ત્યારે મહાદેવજીએ કહ્યું કે ઠીક, એમ કહીને રૂંડે પ્રકારે દાવ માંડ્યા. તે વખતે આ દેવળની અંદર એક તપોધન બ્રાહ્મણ હતો તેને પાર્વતીજીએ પુછ્યું કે, ‘હે બ્રાહ્મણ આ દાવ કોણ જીત્યું તે સાચું બોલ.’ ત્યારે બ્રાહ્મણ બોલ્યો કે શિવજી જીત્યા પછી બીજો દાવ માંડ્યો. તે રમતા પાર્વતી જીત્યાં ત્યારે તેમણે પેલા બ્રાહ્મણને પુછ્યું કે આ દાવ કોણ જીત્યું ત્યારે બ્રાહ્મણ બોલ્યો શંકર જીત્યા. ત્યારે પાર્વતીજીએ પેલા બ્રાહ્મણને કહ્યું કે તું જીતું બોલે છે મારે જલદી મારા

શ્રાપને ગ્રહણ કર. તેણું કહી શંકર અને પાર્વતી વૈકુંઠ-
 પતિને મળવા ગયાં. પેલો તપોધન મન સાથે વિચાર કરે
 છે આ કેડ શી રીતે જશે. આથી મને ધણું દુઃખ થાય
 છે માટે તેનો શો ઉપાય કરવો. એટલામાં એક સ્વરૂપવંતિ
 અપ્સરા મહાદેવ અને પાર્વતિની પુજા કરવા દેવળમાં
 આવી. તે અપ્સરાએ બ્રાહ્મણને પુછ્યું કે તમને આ કેડ
 શી રીતે થયા ? ત્યારે બ્રાહ્મણ બોલ્યો કે મને પાર્વતિએ
 શ્રાપ દીધો છે, એમ બીહીતાં બીહીતાં કહ્યું. પેલી સ્વ-
 રૂપવંતિ અપ્સરા બોલી કે બ્રાહ્મણ તું ફીકર કરીશ નહીં.
 તું સોળ સોમવારનું વૃત કર જેથી દુઃખ નાશ થશે.
 પછી તે બ્રાહ્મણે ઉઠી વિનંતી કરી કહ્યું જે હે માતા તે
 વૃતની વિધી બરાબર કહે, હું એ વૃત કરીશ. અપ્સરા
 કહે તે વૃતને દહાડે સાયંકાલ સુધી ખાવું નહીં, અને
 પછી મહાદેવજીની પુજા કરી ધુપ, દીપ, નૈવેદ્ય વિગેરે
 સોળ પ્રકારના ઉપચાર વડે શંકરને પુજવા. પછી લોટ
 શેર અઘો લઈને તેની ત્રણ બાટીઓ કરવી, પછી તેને
 પકાવીને ભાંગી નાંખવી, પછી તેમાં ઘી ગોળ નાંખીને
 તેનો લાડુ કરીને ખાવો, પણ મીઠા વગર એટલે મોળું એ
 ત્રકારે સોળ સોમવારનું વૃત બરાબર ચલાવવું. જ્યારે
 સોળ સોમવાર પુરા થાય અને સત્તરમો સોમવાર આવે
 એટલે લોટ શેર પાંચ લઈ તેની બાટીઓ કરીને તેમાં

ધી ગોળ નાંખી ચુરમું તૈયાર કરવું, તે ચુરમું શંકરના દેવળમાં લઈ જવું અને શંકરની પુજા કરી તેમને તે વેળાએ ત્રીજા ભાગનું ચુરમું નૈવેદ્ય માટે મુકી દેવું, બીજા ભાગ દેવળના નોકરોને બહેંચી દેવો તે ત્રીજા ભાગ ઘેર લાવીને પોતાના કુટુંબ સાથે માન આદર સહિત જમવો. તે પ્રકારે અપ્સરાએ બ્રાહ્મણને કહ્યું. એ પ્રમાણે સાંભળી પેલો બ્રાહ્મણ આનંદપૂર્વક વૃત કરવાને તૈયાર થયો. તેજ દહાડેથી તેણે વૃત કરવા માંડ્યું વૃતની સમાપ્તિ થઈ કે કોઢ ગયા અને પ્રથમના જેવું શરીર થયું. ત્યારપછી શંકર અને પાર્વતિ વૈકુંઠપતિને મળીને તે સ્થળે પછાં આવ્યાં, ત્યારે પેલા બ્રાહ્મણને શ્રાપ આપેલો તેજ વખતે પાર્વતીજીને યાદ આવ્યો, ને ધીમે ધીમે તેના સાનું જોયું તો તેના શરીરે કોઢ દીઠા નહીં, ત્યારે પાર્વતીજીએ તે બ્રાહ્મણને પુછ્યું કે તું કોઢમાંથી કેવી રીતે નિવારણ થયો? ત્યારે બ્રાહ્મણ બોલ્યો કે અતિ ઉત્તમ એવું સોળ સોમવારનું વૃત મેં કર્યું અને શંકરને સંતુષ્ટ કર્યા. તેમની કૃપા વડે કોઢ વિગેરે સર્વ દુઃખથી નિવારણ થયો છું. આ વૃતની આટલી બધી મોટાઈ સાંભળીને પાર્વતી ખુશી થઈને બોલ્યાં કે મારો પુત્ર કાર્તીકસ્વામી રીસાઈ ગયા છે માટે હું પણ આ વૃત કરીશ. પછી પાર્વતીએ તે વૃતનો આરંભ કર્યો. તે પુરું થવા આવ્યું કે કાર્તીકસ્વામીને

વિચાર થયો કે માતાજીની સાથે રીસાણું તે ઠીક નહિ, એમ વિચારીને કાર્તીકસ્વામી ઉઠ્યા અને તેમની માતા જે પાર્વતી તેમની પાસે આવ્યા. તેમને જોઈને પાર્વતીને સંતોષ થયો. પછી કાર્તીકસ્વામી પોતાની માતા ત્રત્યે કહેવા લાગ્યા કે મને વનમાં રહેતા ઘણા દિવસ થયા પણ તમારા વગર મારાથી હમણાં રહેવાયું નહીં એવો વિચાર હમણાં થયો કે માતાજીના દર્શન કરવા જાઉં. એવી મનની અંદર ઈચ્છા થઈ તેનું કારણ શું તે હે માતા કહો. પછી પાર્વતી બોલ્યા કે હે પવિત્ર પુત્ર મેં સોળ સોમવારનું વૃત કર્યું તેથી મને મળવાની તારી ઈચ્છા થઈ. તે પ્રકારે વૃતનો મહિમા સાંભળી કાર્તીકસ્વામી બોલ્યા કે હે માતાજી આ વૃત હું પણ કરીશ. મારા મનમાં જે ઈચ્છા છે તે હું સત્વરથી કરું છું. મારો મિત્ર એક બ્રાહ્મણપુત્ર છે તે ઘણા દીવસથી પ્રદેશ ગયેલો છે તેને મળવાની મારા મનમાં ઈચ્છા થઈ છે. આવી ઈચ્છાથી કાર્તીકસ્વામીએ વૃતનો આરંભ કર્યો કે વૃત પુરું થતાં તરતજ એક સુંદર વનમાં રહેજ ભાવે પેલા મુસાફર બ્રાહ્મણને કાર્તીકસ્વામીએ જોયો. બ્રાહ્મણ પણ કાર્તીકસ્વામીને જોઈ આઠે અંગ વડે ખુબ પ્રેમથી ભેટ લીધો. બ્રાહ્મણે મનમાં આશ્ચર્ય પામી કાર્તીકસ્વામીને પુછ્યું કે હું માર્ગમાં જતો હતો એટલામાં આપણી બન્નેની મુલાકાત થઈ એ

મોટી નવાઈ જેવી વાત છે. ત્યારે કાર્તીકસ્વામી પોતાના મિત્રને કહેવા લાગ્યા કે મેં મોટું વૃત કર્યું જેથી તમારી મુલાકાત ઓચિંત્તાની થઈ. બ્રાહ્મણ કહે છે કે વૃતનો ભારે ચમત્કાર છે ત્યારે તો હું પણ એ એવું ઉત્તમ વૃત કરીશ. મારે પણ લગ્ન કરવાની ઇચ્છા છે મારે મને પણ એ વૃતની વિધી કહેા. કાર્તીકસ્વામીએ એને વૃતનો પ્રભાવ વિધી પ્રમાણે કહ્યો. તે બ્રાહ્મણે તે વિધીપૂર્વક સાંભળી વૃતનો આરંભ કર્યો, અને પછી બીજે દેશ જવાને નીકળ્યો. તે વૃત પુરું થવા આવ્યું કે તરતજ તેના પ્રારબ્ધના યોગે એક મોટા નગરમાં જઈ ચડ્યો. ત્યાંનો રાજા ઘણો ધર્માત્મા હતો. તેને એક સારી કન્યા હતી તેનો તેણે સ્વયંવર માંડ્યો તે તેણે ભારે પણ કર્યું હતું. તે વખતે દેશ દેશના રાજા મહારાજાઓ એકઠા થયા હતા. તેમાં બધા બ્રાહ્મણો કૌતુક જોવાને દોડ્યા. તે રાજાએ એક હાથણી રાણગારીને છુટી મુકી હતી તે હાથણીને બરાબર વિધીથી સમામાં લાવવામાં આવી હતી. પછી તે હાથણી ફરતી ફરતી પેદો બ્રાહ્મણ બેઠેલો હતો ત્યાં આવીને તેના ગળામાં તે વરમાળા ધાલી અને પોતાને માથે બેસાડ્યો. આવો આનંદ જોઈ રાજાએ લગ્નનો આરંભ કરવા માંડ્યો. તે વરને પોતાને ઘેર તેડ્યો અને તેની સાથે કુંવરીનું લગ્ન રાજાએ આનંદથી કર્યું. વર કન્યા પરણી આનંદે કરી

પોતાને ઘેર આવ્યાં. પછી રાજકુંવરી મોટાઈ પામી અને
 પોતાની હકીકત જાણવા સાર એક વખતને સમયે જાને
 જણાં એકાન્તે ઘરમાં બેઠાં હતાં ત્યારે તે રાજકન્યા બોલી
 કે ઉત્તમ બ્રાહ્મણ તમે માર્ગમાં ફરતા હતા તેવામાં હું
 તમોને કેવી રીતે પ્રાપ્ત થઈ, ને એ તમારા કર્મના કયા
 સારા પ્રતાપ તે કહો. બ્રાહ્મણ કહે છે કે હે પ્રિયે
 તું સાંભળ. સોળ સોમવારનું વૃત કરવાથી તારા જેવી
 રાજકન્યા મને પ્રાપ્ત થઈ. રાજકન્યા આ વાત સાંભળી
 આશ્ચર્ય પામીને કહેવા લાગી કે મેં આજે નવું વૃત
 સાંભળ્યું. તેનો ચમત્કાર જોવાને તે વૃત કરવાનો તેણે
 નિશ્ચય કર્યો. પોતાના મનમાં પુત્રની ઇચ્છા કરી તે વૃતનો
 તેને આરંભ કર્યો તે વૃત પૂરું થવા આવ્યું કે તરતજ મહા-
 દેવજીએ પુત્રરૂપી વસ્ત્ર તેને આપ્યું, અને તે પુત્ર કેવો
 આપ્યો કે જેનું સો વરસનું આયુષ્ય, બુદ્ધિ, જ્ઞાન,
 અનુભવી, સારો, પ્રતાપી અને આદર વડે માતા પિતાની
 સેવા કરે તેવો જ્ઞાની પુત્ર જોઈ પેલો બ્રાહ્મણ સંતુષ્ટ થયો.
 ને કહેવા લાગ્યો કે આ વૃતનો મહીમા ઘણોજ છે; તેનું
 વર્ણન કરતાં પાર આવે તેમ નથી. પછી તે પુત્ર એક
 દિવસને સમયે પોતાની માતા પ્રત્યે કહેવા લાગ્યો કે
 હું સર્વ ગુણ સંપન્ન એવો તમોને શાથી પ્રાપ્ત થયો તે
 હે માતા કહો. ત્યારે તેની માતા બોલી કે હે પુત્ર મેં ઉત્તમ
 વૃત કરીને મહાદેવજીને પ્રસન્ન કર્યા તેથી મારા મનની

કામના પુર્ણ થઈ; ત્યારે તે પુત્રે માતા પ્રત્યે પ્રશ્ન કર્યે કે હે માતા આ વૃત્ત કૃપા કરીને મને કહો, હું પણ તમારા કહેવા પ્રમાણે કરીશ. પુત્ર કહે છે કે મારા મનની એવી ઇચ્છા છે કે રાજગાદી ઉપર બેસું અને એવી રીતે કે કંઈપણ મહેનત વગર ગાદી ઉપર બેસું, પછી પોતાની માતાને વ્રતની વિધી પુછીને તેજ પ્રમાણે વ્રત કરું. પછી એક મોટું સુંદર શહેર હતું. તે શહેરનો રાજા ઘરડો થયો હતો; તેને ફક્ત એક કન્યા રત્ન હતું તેને માટે વિચાર કરીને આ બ્રાહ્મણને પરણાવવાનો વિચાર કર્યો; તે વખતે વિધી પ્રમાણે તેનો સ્વયંવર કર્યો ને બ્રાહ્મણને તે કન્યા આપી, અને તેનામાં સારા ગુણ જોઈ પેલા રાજાએ તે ગાદી ઉપર તે બ્રાહ્મણને બેસાડ્યો અને તે બ્રાહ્મણ રાજ કરવા લાગ્યો. તે વ્રત કરનાથી જે ઇચ્છા હતી તે પરીપુર્ણ થઈ. એવામાં સત્તરમો સોમવાર આવ્યો ત્યારે તેણે પોતાની સ્ત્રીને કહાવી મોકલ્યું કે પાંચશેર લોટ લઈ તેની બાગીચો કરીને ઘી ગોળ નાંખી ચુરમું કરીને જલદીથી દેવાલયમાં મોકલી દેજો. પેલી સ્ત્રીએ તે વાત સાંભળીને વિચાર્યું કે મોટા રાજા થઈને દેવળમાં આટલું ચુરમું મોકલવાનો વિચાર કર્યો એમાં તે શી મોટાઈ વધે! એમ વિચર કરી તે કન્યાએ એક થાળમાં પાંચસો રૂપીઆની સોના મોહોર ભરીને દેવળમાં મોકલી

તેથી તરત તે વ્રતનો ભંગ થયો અને મહાદેવજી કેપાયમાન થયા. મહાદેવજીએ રાજાને કહ્યું જે તારી સ્ત્રીએ વ્રતનો ભંગ કર્યો અને માટે રાજાનો નાશ થશે ને તેને પણ તેનો બદલો મળશે. તું તે સ્ત્રીને ઘરમાં રાખીશ તો સર્વનો નાશ થશે હવે જે તારે રાજ્યનું રક્ષણ કરવું હોય તો તે સ્ત્રીને રાખીશ નહીં. ત્યારે પ્રધાન બોલ્યો કે તે સ્ત્રીના પિતા-શ્રીનું રાજ્ય છે તેને કાઢી મુકવાથી નિંદાને પાત્ર થઈએ. ત્યારે મહાદેવજીએ પ્રધાનને કહ્યું કે તું પણ પાપી થઈશ અને રાજ્યનો પણ નકકી નાશ થશે પછી રાજા અને પ્રધાને વિચાર કરીને તે કન્યાને કહાડી મુકી તેથી તે રાજકન્યા બહુ દુઃખ પામી અને મનમા બહુજ ચીંતાતુર થઈ ઉઘાડે પગે ઘણેક માર્ગે ચાલી નીકળી અને ત્યાં તેણે એક સુંદર નગર જોયું તે નગરમાં તે સ્ત્રી જઈને એક ડોસીને ઘેર ગઈ તે રાજકુંવરી રહી. પેલી ડોસી કહે કે હે બાઈ તું સાંભળ. એક દામ હું તને કહું છું. આ સુતરની આંટીઓ છે તે તું વેચી આવ. હું તને કંઈક દામ આપીશ ત્યારે રાજકન્યા કહે કે બહુ સારું. એમ કહીને સુતરની આંટીઓ વેચવાને ચાલી તે આંટીઓ બાંધીને મસ્તક ઉપર મુકી હતી તેવામાં ઓચિન્તો ભારે પવનનો ઝપાટો આવ્યો તેથી સુતરની આંટીઓ ઉડી ગઈ ને તે ઠાલી માલી પાછી ડોસી પાસે આવી. ઘેર આવીને કહેવા લાગી

કે હે માતા બધી આંટીઓ પવનથી ઉડી ગઈ. ત્યારે
 ડોસી બોલી કે તું જલદી અહીંથી જા. ત્યાંથી રાણી
 ચાલી ને એક ઘાંચીને ઘેર ગઈ પરંતુ ભાવિ કોઈથી
 મિથ્યા થતુંજ નથી તેની કથા કહું છું તે સાવધાન થઈને
 સાંભળો. પેલા ઘાંચીએ તેલના ચાર ઘડા ભરીને મુક્યા
 હતા તે રાજકન્યાની નજર પડતાં ખાલી થઈ ગયા ને
 બધું તેલ ઉડી ગયું. પછી ઘાંચી બોલ્યો કે હે બાઈ
 કૃપા કરીને અહીંથી જલદી જા, મને એમ લાગે છે કે
 તું અહીં રહીશ તો હમો ભાખારી થઈ જશું. કેવી રીતે
 તેલ ઉડી ગયું તે જાણીને ઘાંચી મનમાં આશ્ચર્ય પામ્યો ને
 કહેવા લાગ્યો કે આ બાઈના આવવાથી તેલ અદ્રષ્ટ થઈ
 ગયું. પેલા ઘાંચીએ તેને ફળીઆ બહાર કાઢી ત્યારે તે
 બાઈ નદી કીનારા ઉપર ગઈ. તેનાં પાપયોગે બધી નદી
 સુકાઈ ગઈ. પછી તે બાઈ વનમાં ગઈ ત્યારે ઓચિન્તુ
 એક સરોવર દીઠું. તે નિર્મળ જળથી ભરપુર હતું. તે
 વખતે તે રાજકુંવરી તે સરોવર ઉપર ગઈ. તે સરોવરના
 પાણી ઉપર તેની નજર પડતાં સરોવરમાં બધા કીડા પડી
 ગયા તેવામાં આનુઆનુના ગોવાળીયાઓએ તે પાણી
 પીવાને ત્યાં આણી હતી. પછી તે ગોવાળીયાઓએ તે
 પાણી પીવાને હાથમાં લીધું ત્યારે ઓચિન્તા તે જળમાં
 કીડા તેમની નજરે પડ્યા તેથી તે પાણી તેમણે ફેંકી

દીધું. તે પછી તે વનમાં એક સાધુ રહેતો હતો તે પાણી
 લેવાને તે સરોવર ઉપર આવ્યો. તે રાજકુંવરીને એકલી
 જોઈને પોતાના આશ્રમમાં લઈ ગયો. તેની સાથે સાધુ
 બોલ્યો હે કુંવરી તું મારી દીકરી છે, તારે અન્ન વસ્ત્રની
 કંઈ ખોટ નથી મારે તું અહીંઆ નિરાંતે રહે. પછી તે
 કુંવરી ત્યાં રહીને ઘરનું કામકાજ કરવા લાગી. એ
 બાઈએ નાના પ્રકારનાં દુઃખ ભોગવ્યાં તે વૃત્ત ભંગ
 થવાનોજ ઉપાય છે. અન્ન અને પાણીને જ્યારે તે બાઈ
 હાથ લગાડતી હતી ત્યારે તેમાં તરત કીડા થઈ જતા હતા
 તે જોઈને સાધુ પોતાના મનમાં આશ્ચર્ય પામ્યો અને
 તેનો ઉપાય શા કરવો. તેના ઉપર કયા દેવતાનો શ્રાપ
 છે તે જોવાને તેણે અનુષ્ઠાન માંડ્યું તેથી તે સાધુને
 મહાદેવજી પ્રસન્ન થયા અને કહ્યું કે હે સાધુ તારા મનમાં
 જે કંઈ ઇચ્છા હોય તે માગ. પછી તે સાધુ મહાદેવજીને
 પ્રણામ કરીને બોલ્યો કે હે સ્વામી કૃપા કરીને કહેા કે
 આ રાજકુંવરી ઉપર શા દોષ આવ્યો છે, પછી મહાદેવજીએ
 કહ્યું કે તે બાઈએ સોમવારના વૃત્તનો ભંગ કર્યો છે. એ
 દોષ વડે કરીને તેની આવી દશા થઈ. ત્યારે સાધુએ
 કહ્યું કે હે ઉમાપતિ તમે દયાળુ થઈને એ દોષનો નાશ
 થાય તેવો ઉપાય કહેા, અને તે પુર્વે હતી તેવી કરો. પછી
 મહાદેવજી કહેવા લાગ્યા કે સોળ સોમવારનું વૃત્ત કરવાથી

તેનું પાપ બળી જશે અને નિર્દોષ થઈને પોતાના સ્વામીને મળશે, એવું કહીને મહાદેવજી અંતરધ્યાન થઈ ગયા ત્યારપછી તે બાધ સોળ સોમવારનું વૃત કરવા લાગ્યા ત્યારે તેના સ્વામીને ઘણેક દહાડે યાદ આવ્યું કે મારી સ્ત્રીની વનમાં શું દશા હશે તેની શોધ કરાવું. પછી તેણે દેશોદેશ નોકરો મોકલ્યા. તેઓ ચાલતા ચાલતા વનમાં આવ્યા અને રાજકન્યાને ઓળખી, અને તે સાધુ પાસે માગણી કરવા લાગ્યા પરંતુ તે સાધુ કાંઈપણ બોલ્યો નહીં પછી તે નોકરોએ રાજા પાસે આવીને હકીકત કહી તેથી રાજાને ઘણો હર્ષ થયો. પછી રાજા અને પ્રધાન બન્ને જણા ત્યાંથી વનમાં જવાને ચાલી નીકળ્યા અને મોટા સમારંભથી સાધુ પાસે આવ્યા. પછી સાધુને રાજાએ સાષ્ટાંગ નમસ્કાર કર્યા અને એક બીજાને આઠે અંગ વાં મળી રાજાએ સાધુને પ્રસન્ન કર્યો. સાધુ રાજા પ્રત્યે કહેવા લાગ્યો કે હમારી કન્યાને હમેશાં પીયરમાં પાળી હવે તમે પાળો, એમ કહીને તે સાધુએ તે કન્યા રાજાના હાથમાં આપી, તે વેળાએ ઉઠી સાધુને પ્રણામ કર્યા પછી તે સ્ત્રીને પાલખીમાં બેસાડી અને પોતે ઘોડા ઉપર બેસીને મંડળ સાથે વાજતાં ગાજતાં પોતાના નગરમાં આવ્યો, અંતે મોટો ઉત્સાહ કર્યો અને બ્રાહ્મણોને દાન દક્ષણાઓ આપી સંતુષ્ટ કર્યા. રાજા રાણી બન્ને આનંદ કરવા લાગ્યા

સર્વે પ્રજા પણ આનંદ પામી. આ કથાનો મહિમા અગાધ છે. તેનું વર્ણન થઈ શકે તેમ નથી. આવું ઉત્તમ વૃત્ત જે માણસ કરે છે તેના ઉપર મહાદેવજી દયાળુ થઈને એક ક્ષણવારમાં ગમે તેવા દોષ દારીદ્ર સંકટમાંથી નિવારણ કરી સુખને શાંતિ આપે છે તેમાં જરાપણ સંશય નથી, અને જે કોઈ પોતાના મનમાં આશા રાખીને આ વ્રત પુર્ણ કરશે તેનો મનોરથ શંકરની કૃપા વડે કરીને પુર્ણ થશે એ સત્ય છે. ધન, પુત્ર, કન્યા વિગેરે જે કંઈ ઇચ્છા હોય તે આ વ્રત વડે કરીને પ્રાપ્ત થાય છે, અને આ સોળ સોમવારની કથા સાંભળવાથી ઉમાપતિ કૈલાસ નિવાસી જે મહાદેવજી તે પ્રસન્ન થાય છે. વ્યાસ ઋષિ કહે છે કે આ કથા જુની છે, કલ્પીત નથી તે નક્કી જાણવું. ઇતિ શ્રી સોમવાર વૃત્ત સમાપ્ત.

श्री रामचंद्र विजयते :

.....શ્રી રામ રક્ષાસ્તોત્ર પ્રારંભ.....

અસ્ય શ્રીરામરક્ષાસ્તોત્ર મંત્રસ્ય બુધકૌશિક ઋષિઃ
શ્રીસીતારામચંદ્રો દેવતા । અનુષ્ટુપ છંદઃ । સીતાશક્તિઃ
શ્રીમદ્ધનુમાન્ કીલકમ્ । શ્રીરામચંદ્ર પ્રીત્યર્થે રામરક્ષા
સ્તોત્ર જપે વિનિયોગઃ ॥

ધ્યાયેદાબ્જનુબાહું વૃતશરધનુષં બદ્ધપદ્માસનસ્થં
પીતં વાસો વસાનં નવકમલહલસ્પર્ધિનેત્રં પ્રસન્નમ્ ।
વામાંકારેહ સીતા મુખકમલમિલ્લલોચનં નીરદાભં
નાનાલંકાર દીપ્તં દધતમુરજટામંડનં રામચંદ્રમ્ ॥૧॥

ચરિતં રધુનાથસ્ય શતકોટિ પ્રવિસ્તરમ્ ।
ઐકૈકમક્ષર પુંસાં મહાપાતક નાશનમ્ ॥ ૧ ॥

ધ્યાત્વા નીલોત્પલશ્યામં રામં રાજવલ્લોચનં ।
જનકી લક્ષ્મણોપેતં જટામુકુટમંદિતમ્ ॥ ૨ ॥

સાસિતૂણુધનુર્બાણપાણિં નકતંચરાંતકમ્ ।
સ્વલીલયા જગત્રાતુમાવિર્ભૂતમજં વિભુમ્ ॥ ૩ ॥

રામરક્ષાં પઠેત્રાજ્ઞઃ પાપઘ્નીં સર્વકામદામ ।
શિરો મે રાઘવઃ પાતુ ભાલં દશરથોત્મજઃ ॥ ૪ ॥

કૌસલ્યેયો દશૌ પાતુ વિશ્વામિત્રપ્રિયઃ શ્રુતી ।
ધ્રાણું પાતુ મખત્રાતા મુખં સૌમિત્રિવત્સલઃ ॥ ૫ ॥

જીવ્હાં વિધાનિધિઃ પાતુ કંઠં ભરતવંદિતઃ ।
સ્કંધૌ દિવ્યાયુધઃ પાતુ ભુજૌ ભગ્નેશકાર્મુકઃ ॥ ૬ ॥

કરૌ સીતાપતિઃ પાતુ હૃદયં જામદગન્યજીત ।
મધ્યં પાતુ ખરધ્વંસી નાભિં જાંખવદાશ્રયઃ ॥ ૭ ॥

સુગ્રીવેશઃ કટી પાતુ સકથિની હનુમત્પ્રભુઃ ।
ઉરે રઘૂત્તમઃ પાતુ રક્ષઃકુલવિનાશકૃત્ ॥ ૮ ॥

જાનુની સેતુકૃતપાતુ જંઘે દશમુખાંતકઃ ।
પાદૌ વિભીષણશ્રીદઃ પાતુ રામોંખિલં વપુઃ ॥ ૯ ॥

એતાં રામ અક્ષોપેતાં રક્ષાં યઃ સુકૃતી પઠેત ।
સચિરાયુઃ સુખી પુત્રી વિજયી વિનયી ભવેત ॥ ૧૦ ॥

પાતાલભૂતલવ્યોમચારિણુશ્છદમચારિણુઃ ।
ન દ્રષ્ટુમપિ શક્તાસ્તે રક્ષિતં રામનામભિઃ ॥ ૧૧ ॥

रामेति रामलद्रेति रामयद्रेति वा स्मरन् ।
नरो न लिप्यते पापैर्मुक्तिं मुक्तिं च विंदति ॥ १२ ॥

जगज्जैत्रेकमंत्रेण रामनाम्नाभिरक्षितम् ।
यः कंठे धारयेत्तस्य करस्थाः सर्वसिद्धयः ॥ १३ ॥

पञ्चपञ्जरनामेहं यो रामकवचं स्मरेत् ।
अव्याहताज्ञः सर्वत्र लभते जयमंगलम् ॥ १४ ॥

आदिष्टवान्यथा स्वप्ने रामरक्षाभिर्भां हरः ।
तथा लिखितवान्प्रातः प्रपुद्गे पुष्पकौशिकः ॥ १५ ॥

आरामः कल्पवृक्षाणां विरामः सकलापहामू ।
अभिरामस्त्रिलोकानां रामः श्रीमान्स नः प्रभु ॥ १६ ॥

तर्णौ रपसंपन्नो सुकुमारो महाप्रलौ ।
पुंरीकविशालाक्षौ चिर कृष्णान्नाम्नौ ॥ १७ ॥

इलभूतारिनौ दंतौ तापसौ ब्रह्मचारिणौ ।
पुत्रौ दशरथस्यैतौ भ्रातरौ रामलक्ष्मणौ ॥ १८ ॥

शरण्यौ सर्वसत्त्वानां श्रेष्ठौ सर्वधनुष्मताम् ।
रक्षःकुलनिहतारौ त्रायेतां नो रघूत्तमौ ॥ १९ ॥

આત્મસન્નધનુષાવિપુસ્પૃશાવક્ષયાશુગનિષંગસંનિૌ ।
રક્ષણાય મમ રામલક્ષ્મણાવયતઃ પથિ સદૈવ ગચ્છતામ્ ॥ ૨૦ ॥

સન્નદ્ધઃ કવચી ખડ્ગી આપખાણુધરૌ યુવા ।
ગચ્છન્મનોરથોસ્મારકં રામઃ પાતુ સલક્ષ્મણઃ ॥ ૨૧ ॥

રામો દાશરથિઃ શૂરો લક્ષ્મણાનુચરૌ બલી ।
કાકુત્સ્થઃ પુરુષઃ પૂર્ણઃ કૌસલ્યેયો રઘૂત્તમઃ ॥ ૨૨ ॥

વેદાંતવેદો યજ્ઞેશઃ પુરાણપુરુષોત્તમઃ ।
જનકીવદન્નભઃ શ્રીમાનબ્રમેયપરાક્રમઃ ॥ ૨૩ ॥

ઇત્યેતાનિ જપેન્નિત્યં મદ્ભક્તઃ શ્રદ્ધયાન્વિતઃ ।
અશ્વમેધાધિકં પુણ્યં સંપ્રાપ્નોતિ ન સંશયઃ ॥ ૨૪ ॥

રામં દુર્વાદલશ્યામં પદ્માક્ષં પીતવાસસમ્ ।
સ્તુવંતિ નામભિદિવ્યૈર્ન તે સંસારિણૌ નરઃ ॥ ૨૫ ॥

રામં લક્ષ્મણપૂર્વજં રઘુવરં સીતાપતિં સુંદરમ્ ।
કાકુત્સ્થં કરુણાર્ણવં ગુણનિધિં વિપ્રપ્રિયં ધાર્મિકમ્ ॥
રાજેન્દ્રં સત્યસંધં દશરથ તનયં શ્યામલં શાંતમુર્તિમ્ ।
વદેલોક્કાભિરામં રઘુકુલતિલકં રાઘવં રાવણારિમ્ ॥ ૨૬ ॥

રામાય રામભંદ્રાય રામચંદ્રાય વેદસે ।

રઘુનાથાય નાથાય સીતાયાઃ પતયે નમઃ ॥ ૨૭ ॥

શ્રીરામ રામ રઘુનંદન રામ રામ । શ્રીરામ રામ
ભરતાચજ રામ રામ ॥ શ્રીરામ રામ રણુકર્કશ રામ
રામ । શ્રીરામ રામ શરણું ભવ રામ રામ ॥ ૨૮ ॥

શ્રીરામચંદ્રચરણૌ મનસા સ્મરામિ । શ્રીરામચંદ્રચરણૌ
વચસા ગૃણામિ ॥ શ્રીરામચંદ્ર ચરણૌ શિરસા નમામિ ।
શ્રીરામચંદ્ર ચરણૌ શરણું પ્રપદ્યે ॥ ૨૯ ॥

માતા રામે ભત્પિતા રામચંદ્ર । સ્વામિ રામે ભત્સખા
રામચંદ્રઃ ॥ સર્વસ્વ મે રામચંદ્રો દયાલુ નાન્યં જાને
નૈવ જાને ન જાને ॥ ૩૦ ॥

દક્ષિણે લક્ષ્મણો यस્ય વામે ચ જનકાત્મજ ।

પુરતો ભાર્તિર્યસ્ય તં વન્દે રઘુનન્દનમ્ ॥ ૩૧ ॥

લોકાભિરામં રણુરંગધીરં રાજવનેત્રં રઘુવંશનાથમ્ ।

કારણ્યરૂપં કરુણાવતારં શ્રીરામચંદ્ર શરણું પ્રપદ્યે ॥ ૩૨ ॥

મનોજવં ભાર્તતુલ્યવેગં જીતેન્દ્રિયં બુદ્ધિમતાં વરિષ્ઠમ્ ।

વાતાત્મજં વાનરયૂથમુખ્યં શ્રીરામદુતં શરણું પ્રપદ્યે ॥ ૩૩ ॥

કૂળન્તં રામરામેતિ મધુરં મધુરાક્ષરમ્ ।
આરૂઢ્ય કવિતા શાખાં વન્દે વાલ્મીકિ કેકિલમ્ ॥ ૩૪ ॥

આપદામપહર્તારં દાતારં સર્વસંપદામ્ ।
લોકાભિરામં શ્રીરામં ભૂયો ભૂયો નમામ્યહમ્ ॥ ૩૫ ॥

ભર્જનં ભવબીજનાંભર્જનં સુખસંપદામ્ ।
તર્જનં યમદુતાનાં રામરામેતિ ગર્જનમ્ ॥ ૩૬ ॥

રામે રાજમણિઃ સદા વિજયતે રામં રમેશં ભજે ।
રામેણાભિહિતા નિશાચરચમુ રામાય તસ્મૈ નમઃ ।
રામાન્નાસ્તિ પરાયણું પરતરં રામસ્ય દાસોસ્ત્યહં
રામે ચિત્તલયઃ સદા ભવતુ મે ભો રામ મામુદ્ધર ॥૩૭॥

રામરામેતિ રામેતિ રમે રામે મનોરમે ।
સહસ્રનામ તત્તુલ્યં રામનામ વરાનને ॥ ૩૮ ॥

ઇતિ શ્રી બુદ્ધ કૌશિકે કરેલું રામરક્ષા સ્તોત્ર સંપુર્ણ.

પંડિત શ્રી હયારામ રત્નસિંહ શર્મા કચ્છ, રોહાવાલા
તરફથી પ્રગટ થયેલા પુસ્તકોની ટુંક યાદી.

- ૧ વિવિધ યોધ પ્રકાશ ભાગ-બાર બીજી આવૃત્તિ
- ૨ રત્ન પ્રયોધ વચાનામૃત સહસ્ત્રી
- ૩ ભજન-ભુષણ-આવૃત્તિ ત્રીજી
- ૪ ભક્તિ-ભુષણ આવૃત્તિ ત્રીજી
- ૫ ભજન-મણિ-બીજી આવૃત્તિ
- ૬ ભજન-મંજરી આવૃત્તિ બીજી
- ૭ ભજન-ચંદ્રિકા આવૃત્તિ બીજી
- ૮ બૃહત્ શિવ-ભજનાવળી પાંચમી આવૃત્તિ
- ૯ ભજનસિંધુ
- ૧૦ કીર્તનઃકાન્ત
- ૧૧ આરતી સંગ્રહ બીજી આવૃત્તિ
- ૧૨ સોળ સોમવારની કથા આઠમી આવૃત્તિ
- ૧૩ દામોદર દિવાકર
- ૧૪ સંક્ષેપ સંધ્યા ત્રીજી આવૃત્તિ
- ૧૫ યશ ચંદ્રિકા
- ૧૬ કોઠારી કુળના કિર્તિ સ્થંભ
- ૧૭ શ્રી રામચંદ્રજીના મોટા પુત્ર કોણ લવ કે કુશ ?
- ૧૮ સુબોધ સુધાકર
- ૧૯ વહેમ વિદારણ
- ૨૦ પતિવ્રતા પારસમણિ
- ૨૧ વિચિત્ર વાતચિત
- ૨૨ ગૌરક્ષા પંચરત્ન
- ૨૩ થાળ સંગ્રહ
- ૨૪ દ્રષ્ટાંત વર્ષણ
- ૨૫ શુંકન શાસ્ત્ર
- ૨૬ યજ્ઞોનું વર્ણન
- ૨૭ મનિષા મુકતાફળ
- ૨૮ કીર્તન ચંદ્રીકા

નોંધ:—ઉપરના પુસ્તકો સીલકમાં નથી માટે મગાવવા તસ્તી લેવી નહિ.
પત્રવ્યવહાર કરવું હોય તો ડબલ કાર્ડ અથવા ડબલ કવ-
રથી કરવું, નહિ તો જવાબ આપવામાં આવશે નહિ.

સંત કૃપાનો મહિમા.

રાગ ધોળ.

સંત કૃપાથી કુટે માયા, કાયા નિર્મળ થાય જોને;
ધાસો-ધાસે સ્મરણ કરતાં, પાંચે પાતક કાચ જોને ૧

કેસરી કેરે નાદે નાસે, કોટી કુંજર ભુથ જોને;
હિમત હોય તો પાતે પામે, સઘળી વાતે સુખ જોને ૨

અગ્નિને ઉષ્ણ ન લાગે, મહામણિને મેલ જોને;
અપાર સિધુ-મહાજળા હંદા, મરમીને મન સહેજ જોને ૩

બાણગરની બાણ તે તો, જંજુરે સૌ બાણ જોને;
હરિની આયા બહુ બળવંતી, સંત નજરમાં નાણ જોને ૪

સંત સેવતાં સુકૃત વાધે, સહે જે સીધે કાજ જોને;
પ્રીતમના સ્વામીને લજતાં, આવે અખંડ રાજ જોને ૫

